សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale De Droit et des Sciences Economiques

Royal University of law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

លំហូរនីតិវិធីក្នុងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដល់ ថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ **លោក គន់ ដារ៉ាក់**

លោក ឈួន មុន្នីរិទ្ធិ

ណែនាំដោយ

លោក **តា សុទ្ធា**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២៤

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០២០

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២៤

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំទាំងពីរឈ្មោះ **គន់ ដារ៉ាក់** និង **ឈួន មុន្នីរិទ្ធិ** ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រជំនាន់ទី ២៤ នៃ**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**។

យើងខ្ញុំទាំងពីរសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ លោកឪពុក អ្នកម្តាយ យើងទាំងពីរ ដែលលោកបានផ្តល់កំណើតព្រមទាំងចិញ្ចឹមបីបាច់មើលថែរក្សាថ្នាក់ថ្នមយើងខ្ញុំតាំងពីពេលចាប់កំណើតមក រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះដោយក្តីសណ្តោសប្រណី និងព្រហ្មវិហារធម៌ ជាពិសេសគឺជាអ្នកដែលបានដែលបាន ផ្តល់នូវការអប់រំទូន្មានមុនដំបូងគេបង្អស់ ដល់យើងខ្ញុំទាំងពីរអ្នក លើសពីនេះទៅទៀត លោកអ្នកគុណតែងតែ ទំនុកបម្រុងជ្រោមជ្រែងគ្រប់សព្វបែបយ៉ាងសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់ការរៀនសូត្ររបស់យើងខ្ញុំតាំងពីថ្នាក់មតិយ្យ រហូតដល់បញ្ចប់ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាបរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ចនេះ ដោយពុំដែលត្អូញត្អែរពីភាពនឿយហត់បន្តិចណាសោះឡើយដែលទាំងនេះគឺជាកម្លាំងជំរុញដ៏ធំ អស្ចារ្យបំផុតមួយនៅពីក្រោយភាពជោគជ័យរបស់យើងខ្ញុំទាំងពីររូបក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស និងលោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច** ទាំងអស់ដែលបានខិតខំអស់ពីកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត ក្នុងការដឹកនាំ អប់រំ ជ្រុមជ្រែង និងចែករំលែកចំណេះដឹងជូននិស្សិតកន្លងមក។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ **លោក តា សុទ្ធា** ដែលលោកបានព្រមទទួលយកនូវការដឹកនាំក្នុងការ សរសេរសាណាបញ្ចប់ការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំ ដោយលោកបានចំណាយនូវពេលវេលាដ៏មានតម្លៃទាំងកម្លាំង កាយ និងកម្លាំងចិត្ត ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាល ពន្យល់ណែនាំផ្តល់ជាគតិគំនិតដើម្បីបំភ្លឺយើងខ្ញុំក្នុងរយៈពេលកន្លង មកនេះ រហូតយើងខ្ញុំបានចងក្រងនូវ សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រមួយនេះឡើងដោយភាពជោគជ័យ។

ជាទីបញ្ចប់យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់សង្ឃឹមថា សៀវភៅសារណាមួយក្បាលនេះ និងជួយដល់មិត្តៗនិស្សិត ដែលមានបំណងចង់ពង្រឹងចំណេះដឹងបន្ថែម។ សូមសម្តែងសេចក្តីគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះអ្នកមានគុណដែលបានជួយជ្រោមជ្រែងដល់យើងខ្ញុំទាំងពីរជាពិសេសសូមប្រសិទ្ធពរជ័យ សិរីសួស្តី វិបុល សុខ បវរមហាប្រសើរដល់លោកអ្នកមានគុណទាំងអស់មានសុខភាពមាំមួន ទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ច និងមានពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

ក្រោយពីបានធ្វើការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២៤ នៃ**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០២០-២០២៤ អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំកន្លងមក ដោយមានការជ្រោមជ្រែងពីលោកគ្រូអ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យព្រមទាំងការខិតខំប្រឹងប្រែងសិក្សារៀនសូត្រ និងការស្តាប់ដំបូន្មានល្អៗពីសំណាក់សិស្សច្បងលោកគ្រូអ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ នៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យបានធ្វើឲ្យយើងខ្ញុំទាំងពីររូប ទទួលបានការអនុញ្ញាតពីសាកលវិទ្យាល័យ ក្នុងការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាក្រោមប្រធានបទ **លំហូរនីតិវិធីក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ** ។

យើងខ្ញុំទាំងពីរពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយណាស់ ដែលបានសរសេរ និងរៀបរៀង សារណារបញ្ចប់ការសិក្សាក្រោមប្រធានបទ **លំហូរនីតិវិធីក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ** ក្រោមការណែនាំពីលោកគ្រូ **តា សុទ្ធា** ដែលលោកសាស្ត្រាចារ្យបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ក្នុងការចែករំលែកនូវចំនេះដឹង បទពិសោធន៍ និងដំបូន្មានល្អៗសម្រាប់ជាពុទ្ធិគតិដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ ។ សារណាមួយនេះផងដែលគឺជាការស្រាវជ្រាវប្រមូលផ្តុំឯកសារ វិធានច្បាប់ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌតាមលំដាប់ ពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រហូតដល់ដំណាក់កាលចៅក្រមជម្រះក្តី។

ជាការពិតណាស់នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌពិតជាមានសារៈសំខាន់ចំពោះអ្នកអនុវត្តច្បាប់ព្រោះវាជាផ្លូវ ជាក្បួនច្បាប់អោយអ្នកអនុវត្តដើរតាម ធ្វើការអនុវត្តត្រឹមត្រូវមានអានុភាព តម្លាភាពនឹងយុត្តិធម៌ ចំពោះជនល្មើស និងជនរងគ្រោះស្មើៗគ្នា។ ការធ្វើសារណាមួយនេះ គឺក្នុងគោលបំណងជួយផ្សព្វផ្សាយពីលំដាប់លំដោយ លំហូរនីតិវិធីក្នុងការងារវិស័យច្បាប់នៅកម្ពុជា និងអាចផ្តល់ជាជំនួយស្មារតីដល់ប្អូនៗ និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗទៀត ដើម្បីបង្កើននូវចំណេះដឹងក្នុងការយល់ដឹងអំពីច្បាប់អោយកាន់តែទូលំទូលាយជាងនេះទៅទៀត ។

ជាចុងក្រោយយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការខិតខំស្រាវជ្រាវធ្វើសារណាមួយនេះនឹងជួយផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់ប្អូនៗ និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗទៀត ក្នុងការធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាក់ទងទៅនឹងនីតិវិធីច្បាប់។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១

ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត

ផ្នែកទី១ ដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៦

១.១. សមាសភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៧

១.១.១. មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៧

១.១.២. ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ៨

១.១.៣. ភ្នាក់ងារសាធារណៈដែលមាននីតិសម្បទា ៩

១.២. ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង ១០

១.២.១. លក្ខខណ្ឌដើម្បីបើកការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង ១០

១.២.២. ដំណើរការស៊ើបអង្កេត ១០

១.២.៣. វិធានការនៃការស្រាវជ្រាវរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ១២

១.២.៤. វិធានក្នុងការឃាត់ខ្លួន ១៤

១.៣. ការស៊ើបអង្កេតបឋម ១៧

១.៣.១.វិធាននៃការស្រាវជ្រាវរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងករណីបទល្មើសមិនជាក់ស្តែង ១៧

១.៣.២. វិធានក្នុងការឃាត់ខ្លួន និងបញ្ជូនជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ១៩

១.៣.៣. វិធានពិសេសក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីបឋម ១៩

ផ្នែកទី២ ដំណាក់កាលអយ្យការ ១៩

២.១. អង្គការអយ្យការ ២០

២.១.១. អំណាចរបស់អង្គការអយ្យការ ២០

២.១.២. ឋានុក្រមនៃចៅក្រមអយ្យការ ២០
២.១.៣. គោលការណ៍នីត្យានុកូភាពនៃការចោទប្រកាន់..........២២
២.១.៤. ការអនុវត្តន៍គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ២២
២.២. ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា..........២៤
២.២.១. ជម្រើសការចោទប្រកាន់ ២៤
២.២.២. ការបើការស៊ើបសួរ ២៤
២.២.៣. នីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនផ្ទាល់ ២៧
២.២.៥. ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ២៨

ជំពូកទី២

ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ

ផ្នែកទី១ យុត្តាធិការស៊ើបសួរ ៣៣
១.១ចៅក្រមស៊ើបសួរ..........៣៣
១.១.១. សមត្ថកិច្ចដែនដី..........៣៣
១.១.២.សមត្ថកិច្ចតាមសាច់រឿង ៣៤
១.២. សភាស៊ើបសួរ ៣៥
១.៣.ការបើកការស៊ើបសួរ និងការប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ..........៣៦
១.៣.១.ប្រភេទនៃបណ្តឹង..........៣៦
១.៣.២.វិសាលភាពនៃបណ្តឹង ៣៦
១.៤.ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ៣៧
១.៤.១.ការជូនដំណឹងអំពីកិច្ចបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ..........៣៧
១.៤.២.ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរតាមបណ្តឹងសុំរបស់ភាគី ៣៧
១.៤.៣.ដីកាដំណោះស្រាយ ៣៨

១.៤.៤.អានុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ ៣៨

ផ្នែកទី២ សិទ្ធិអំណាចចៅក្រមស៊ើបសួរ...៣៩

២.១.អំណាចបង្ខំរបស់ចៅក្រម ៣៩

២.១.១. ការចេញដីកា ៣៩

២.១.២. ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ...៤២

២.១.៣.ការរក្សារជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការចាត់ចែងរបស់តុលាការ ៤៤

២.២.អំណាចក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ៤៦

២.២.១. អំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ... ៥១

២.២.២.មោឃភាពនៃការស៊ើបសួរ...៥៧

ជំពូកទី៣

ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី១ យុត្តាធិការជម្រះ ៦០

១.១.សមត្ថកិច្ច និងការប្តឹងទៅតុលាការ ៦០

១.២.ការរៀបចំសវនាការ ៦១

១.២.១.ការចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងកំណត់ពេលសវនាការ ៦១

១.២.២.ការកោះហៅចូលសវនាការ ៦១

១.៣. ការពិភាក្សាដេញដោល.. ៦៤

១.៣.១.សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់.. ៦៤

១.៣.២.ដំណើរនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ៦៥

១.៣.៣.ការដាក់ភស្តុតាងជូនតុលាការពិនិត្យ.. ៦៦

១.៤. ការប្រកាសសាលក្រម..៦៧

១.៤.១. ការប្រកាសពិរុទ្ធភាព ៦៨

១.៤.២. ការសម្រេចអំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី... ៦៩
១.៤.៣ ការសម្រេចអំពីវត្ថុចាប់យក ៦៩
ផ្នែកទី២ អំពីសាលក្រម.. ៦៩
២.១.ប្រភេទនៃសាលក្រម ៧០
២.២.និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាភាគព្វកិច្ចក្នុងសាលក្រម.. ៧២
២.៣.ការជូនដំណឹងអំពីសាលក្រម.. ៧៣
ផ្នែទី៣ ប្តឹងតវ៉ា ៧៣
៣.១ បណ្តឹងតវ៉ាសាមញ្ញ ៧៣
៣.១.១. បណ្តឹងទាស់.. ៧៣
៣.១.២. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ៧៤
៣.២ បណ្តឹងតវ៉ាវិសាមញ្ញ ៧៦
៣.២.១.បណ្តឹងសាទុក្ខ ៧៦
៣.២.២.បណ្តឹងសើរើ... ៧៧
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៧៩
អនុសាសន៍ ៨១
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្ដីផ្ដើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហា

នៅប្រទេសយើងសព្វថ្ងៃប្រជាជនគ្រប់រូបទាំងអស់គួរតែយល់ដឹងពីច្បាប់ឲ្យកាន់តែច្បាស់ ដើម្បីធានានៅប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងការអនុវត្ត។ ព្រោះថាគ្រប់ប្រជាជននៅក្នុងសម័យទំនើបទាំងអស់ សុទ្ធតែត្រូវប្រឈមមុខនឹងការយល់ដឹង ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ដើម្បីឲ្យការគ្រប់គ្រង និងធានាឲ្យមានសន្តិភាពក្នុងសង្គម។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតឲ្យមាននូវក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតាមរយៈព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភានៅថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសំដៅលើ ដំណើរការនៃការប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ហើយវានឹងបង្ហាញដល់អ្នកសិក្សាឲ្យយល់ដឹងពីការអនុវត្តនីតិវិធី និងវិធានទាំងឡាយដែលបានបកស្រាយដោយភាគីដែលបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃកិច្ចរបស់តុលាការ។ នីតិវិធី និងវិធានទាំងនោះមានប្រភពពីច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ច្បាប់អន្តរជាតិដែលរួមមានសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា និងពិធីសារផ្សេងៗទៀត។ ក្រៅពីនោះមានច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដទៃទៀត ដែល សភា និងស្ថាប័ននានារបស់កម្ពុជាបានអនុម័ត។

នៅក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីទម្រង់នៃបណ្តឹងនិងបែបបទនៃការធ្វើបណ្តឹងដែលមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ លំហូរនីតិវិធីនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាកិច្ចស្រាវជ្រាវដែលបានបង្ហាញអំពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលរៀបរាប់ចាប់ពី ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងមុខងារនៃអង្គការអយ្យការ ចៅក្រមស៊ើបសួរ រហូតដល់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ចេញសេចក្តីសម្រេច ដែលមានច្រើនដំណាក់កាលទម្រាំនឹងដល់នូវកិច្ចបញ្ចប់ចុងក្រោយ និងដែលរៀបរាប់ អំពីលំហូរនៃនីតិវិធីជំនុំជម្រះនៅសាលាដំបូង(តុលាការជាន់ទាប) ព្រមទាំងការប្តឹងតវ៉ាទៅកាន់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលជាតុលាការជាន់ខ្ពស់។ដំណាក់កាលទាំងអស់នេះមាន លក្ខណៈស្មុគស្មាញ ដោយត្រូវឆ្លងកាត់នូវច្រើននីតិវិធី ហេតុនេះហើយទើបប្រធានបទនេះតម្រូវអោយមានការវែកញែកនៃនីតិវិធីនីមួយៗឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងដាច់ដោយឡែកពីគ្នាដើម្បីមានភាពងាយស្រួលនៅក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់នូវនីតិវិធីនីមួយៗខាងលើនេះ។

ដូចដែលបញ្ជាក់ខាងលើនេះហើយទើបយើងខ្ញុំធ្វើការបកស្រាយឲ្យបានច្បាស់លាស់បន្ថែមចំពោះចំណុចនីមួយៗ អំពីកិច្ចការសារណានេះទៅតាមកម្រិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រសម្រាប់និស្សិត អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ដើម្បី

ជាការចែករំលែកជាចំណេះដឹងជូនដល់មិត្តអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងឡាយណាដែលមានគោលបំណងចង់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្វែងយល់ពីលំហូរនីតិវិធីនៃដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះ ដើម្បីជាចំណេះដឹង និងជាពិសេសសម្រាប់អ្នកដែលចង់ក្លាយខ្លួនជាអ្នកអនុវត្តច្បាប់ផ្នែកយុត្តាធិការជាដើម។

២. ចំណោទបញ្ហា

ដើម្បីជាការយល់ដឹងឲ្យបានកាន់តែច្បាស់លាស់ស៊ីជម្រៅនូវលំហូរនីតិវិធីក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តីនៃបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ យើងត្រូវដឹងនូវការចំណុចសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលជាគោលការណ៍ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការនៃនីតិវិធីតួនាទី និងតួអង្គដែលសំខាន់ៗក្នុងដំណើរការនៃនីតិវិធីខាងលើដូចជា៖

- តើដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌជាអ្វី?
- តើដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌមានតួអង្គសំខាន់ណាខ្លះ?
- តើតួអង្គសំខាន់ក្នុងដំណើរការរឿងក្តីនោះមានតួនាទីក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីដូចម្តេចខ្លះ?
- តើគេអាចប្តឹងតវ៉ានឹងសេចក្តីសម្រេចបានដែរឬទេ?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវមួយនេះមានគោលបំណងក្នុងការចែករំលែកនូវពុទ្ធិចំណេះដឹងខ្លះៗក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌដែលជា នីតិវិធីរបស់តុលាការដែលមានសារៈប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ណាស់ក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ កិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះ គឺជាស្នាដៃមួយដែលបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីទុកជាជំនួយដល់និស្សិតមិត្តអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដែលចង់ស្វែងយល់ពីដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌដែលជានីតិវិធីនៃតុលាការរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

កិច្ចការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៃសារណាបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សាមួយនេះ ផ្តោតសំខាន់ទៅលើដំណើរការដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់តុលាការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទៅតាមដំណាក់កាល ចាប់ផ្តើមតាំងពីដំណាក់កាលដំបូង ពោលគឺការដាក់ពាក្យបណ្តឹងរហូតដល់មានការជំនុំជម្រះ ហើយបានចេញនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។ កិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះក៏នឹងបង្ហាញអំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់តួអង្គនីមួយៗ នៅក្នុងសាលាជម្រះក្តីនៅពេលដែល

ខ្លួនបានទទួលនូវពាក្យបណ្តឹងហើយនឹងមានចំណាត់ការស្របទៅតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនទៅតាមមុខងារផ្សេងៗគ្នា។

៥. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីទទួលបានឯកសារ និងព័ត៌មានទាំងអស់ដើម្បីយកមកចងក្រងឯកសារ គឺបានឆ្លងកាត់ការស្រាវជ្រាវដោយប្រើប្រាស់ឯកសារជាចម្បងមួយចំនួនដូចជាច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៩ និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ សៀវភៅមេរៀនដែលសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកច្បាប់បានចងក្រង ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត និងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណេត ក៏ដូចជាការសាកសួរពិគ្រោះសុំយោបល់ពីសំណាក់លោកសាស្ត្រាចារ្យណែនាំនិងសាស្ត្រាចារ្យច្បាប់នៅសាកលវិទ្យាល័យផ្ទាល់នូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការស្រាវជ្រាវរបស់ប្រធានបទយើងខ្ញុំ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានឯកសារ និងព័ត៌មានទាំងអស់នេះហើយគឺត្រូវបានយកមកពិនិត្យមុននឹងជ្រើសរើសមកចងក្រងជាខ្លឹមសារសម្រាប់អត្ថបទមួយនេះ។

៦. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ខ្លឹមសារនៃប្រធានបទនេះ ត្រូវបានបែងចែកដូចខាងក្រោម៖

- **ជំពូកទី១ ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត**
- **ជំពូកទី២ ដំណាក់កាលនៃការស៊ើបសួរ**
- **ជំពូកទី៣ ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ**

ជំពូកទី១

ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត

ជំពូកទី១
ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត

ផ្នែកទី១ ដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌ ជាជំនួយរបស់អំណាចតុលាការ[1] នគរបាលយុត្តិធម៌ មានភារកិច្ចធ្វើការត្រួតពិនិត្យបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ កំណត់អត្តសញ្ញាណ ចាប់ជនល្មើស ព្រមទាំងប្រមូលភស្តុតាង។

ព្រះរាជអាជ្ញាដឹកនាំនឹងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងដែនសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងការអនុវត្តដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចចៅក្រមស៊ើបសួរ[2] ជាងនេះទៅទៀត ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានដាក់នគរបាលយុត្តិធម៌ស្ថិតក្រោមការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលជាអ្នកអនុវត្តអំណាចខាងវិន័យទៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌។[3]

១.១. សមាសភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៥៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានកំណត់ពីសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ដូចខាងក្រោម៖

- មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
- ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌
- មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកបានប្រគល់អំណាចឲ្យធ្វើការត្រួតពិនិត្យបទល្មើសខ្លះៗ ក្នុងរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

ព្រះរាជអាជ្ញា ដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ហើយមានអំណាចលើមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតកាលណាមន្ត្រីនេះបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនជា នគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ក្រៅពីនេះ នគរបាលយុត្តិធម៌ ក៏ស្ថិតនៅក្រោមការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យរបស់អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ផងដែរ ដោយអង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានសិទ្ធិអនុវត្តអំណាចខាងវិន័យទៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌បាន បន្ទាប់ពីមានការរាយការណ៍ពីព្រះរាជអាជ្ញា ឬពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយអង្គព្រះរាជ

[1] មាត្រា ៥៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[2] មាត្រា ៥៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[3] មាត្រា ៥៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

អាជ្ញា ប្រកាស់ជូនដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ដើម្បីផ្ដើមដំណើរការនីតិវិធីវិន័យ។ ក្រៅពីនេះ អង្គព្រះរាជអាជ្ញា ក៏អាចចេញវិធានការវិន័យដោយផ្ទាល់ទៅលើមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ ក្នុងករណីមានកំហុសធ្ងន់ធ្ងរ ក្រោយការកោះហៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នោះមកផ្ដល់សេចក្ដីអង្កេតរួចមក។

១.១.១. មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

សមាសភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានកំណត់នៅ មាត្រា ៦០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ តាមអត្ថន័យនៃមាត្រានេះ គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចទទួលបានតាមរបៀប ២ (ពីរ) យ៉ាងគឺ ៖

- តាមការប្រឡងយកសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ។
- តាមមុខងារដែល និង ឋានន្តរស័ក្ដិរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

តាមមាត្រា ៦៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ៗត្រូវ ស្បថ នៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

១.១.២. ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជានាយនគរបាល ស្នងការ និងអធិការនៃនគរបាលជាតិដែលពុំមានសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងផ្នែកនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារដទៃទៀតរបស់នគរបាលជាតិ នាយកងរាជអាវុធហត្ថដែលពុំមានសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងផ្នែកនគរបាលយុត្តិធម៌ និងទាហានដទៃទៀតរបស់កងរាជអាវុធហត្ថ។ ភ្នាក់ងារនីមួយៗត្រូវធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត តាមប្រកាសចាត់តាំងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ហើយត្រូវធ្វើសម្បថថាខ្លួននឹងបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយស្មោះត្រង់ ។

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌មានអំណាចពិនិត្យបទល្មើស។អត្ថបទច្បាប់បានបញ្ជាក់ថាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌មានអំណាចពិនិត្យបទល្មើសលហុជាដើម ។ ភ្នាក់ងារមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ជូនដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួន ។ កំណត់ហេតុ ឬរបាយការណ៍របស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌មានតម្លៃត្រឹមជាព័ត៌មានធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

១.១.៣. ភ្នាក់ងារសាធារណៈដែលមាននីតិសម្បទា

ក្នុងចំណោមបេសកកម្មដែល ទទួលបានភ្នាក់ងារសាធារណៈ ជាច្រើនមានបេសកកម្មបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសទៅលើច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងវិស័យរបស់ខ្លួន ដូចជាពិនិត្យកត់ត្រាការប្រព្រឹត្ត ទាំងនេះជាដើម។ ភ្នាក់ងារនេះក៏ស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា នៅពេលដែលខ្លួនបំពេញតួនាទីជានគរបាលយុត្តិធម៌។ មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈទាំងនេះត្រូវធ្វើសម្បថថានឹងបំពេញតួនាទីដោយស្មោះត្រង់ចំពោះមុខសាលាដំបូង ។

ចំពោះបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់នូវនីតិសម្បទាជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ដូចគ្នាទៅនឹងផងដែរ មន្ត្រីរាជការនិងភ្នាក់ងារសាធារណៈក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន របាយការណ៍គឺមានតម្លៃត្រឹមតែជាព័ត៌មានធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ[4] ។

- **កំហុសមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌**

រាល់ការប្រព្រឹត្តកំហុសទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត នៅក្នុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ត្រូវតែឲ្យដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬ ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ជូនចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ប្រកាសប្រាប់ដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រី (រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌) ឬភ្នាក់ងារនោះនៅក្រោមវាទ ដើម្បីចាប់ផ្តើមនីតិវិធីខាងវិន័យ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យ ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យមិនមែនឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើស ត្រូវបានប្រព្រឹត្ត[5] ។

ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានកំហុសទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ដែលត្រូវប្រកាសដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ មានសិទ្ធិប្រកាសចេញវិធានការដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ហាមឃាត់មិនឲ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាស្ថាពរ ។
- ហាមឃាត់មិនឲ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈ ពេល ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើនបំផុត ។

មុខនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចខាងវិន័យខាងលើនេះអង្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវកោះហៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងកត់ត្រាទុកសេចក្តីសង្ខេបរបស់មន្ត្រីនោះ ។ សាមីខ្លួនអាចរកជំនួយពីមេធាវី ឬពីទីប្រឹក្សាម្នាក់តាមជម្រើសរើសរបស់ខ្លួន ។

ចំពោះសេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវមានសំអាងហេតុច្បាស់លាស់ និងត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ។ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចប្រកាសវិន័យខាងលើនេះអាចធ្វើបណ្តឹងតវ៉ាទៅកាន់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌អាចប្រកាសបដិសេធន៍សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬបន្ថយរយៈនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ ។

[4] មាត្រា ៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[5] មាត្រា ៦៤ មាត្រា ៧៩ និងមាត្រា ៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

១.២. ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង

មូលដ្ឋានគ្រឹះរបស់ការស៊ើបអង្កេតគឺជាភាពបន្ទាន់ដែលតម្រូវឲ្យមានការប្រមូលនូវភស្តុតាងនៃបទល្មើសដែលនៅមាននៅឡើយ ដែលវាទើបត្រូវបានប្រព្រឹត្តថ្មីៗ ។

ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង គឺជាដំណាក់កាលដែលពុំអាចឲ្យពេលវេលាណាមួយត្រូវបានបាត់បង់ឡើយ ។ ការយឺតយ៉ាវតែបន្តិចបន្តួចអាចជាមូលហេតុនៃការបាត់នូវតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាព ឬ ពិរុទ្ធជន និងស្លាកស្នាមនៃបទល្មើសបាន។ ហេតុនេះហើយទើបក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានផ្តល់ឲ្យកម្លាំងសាធារណៈដែលត្រូវប្រឈមនឹងបទល្មើសដែលទើបតែកើតឡើងភ្លាមៗ នូវមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពមួយដើម្បីឆ្លើយតបនឹងល្បឿននៃការបាត់បង់នូវតម្រុយភស្តុតាង និងការរត់គេចខ្លួនរបស់ជនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬអ្នកចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

១.២.១. លក្ខខណ្ឌដើម្បីបើកការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង

យោងតាមបទញ្ញត្តិមាត្រា ៨៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានចែងថាៈ ក្នុងករណីមានបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬ បទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាតិកានេះ ។

មានន័យថានៅចំពោះមុខស្ថានភាពជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែគោរពនូវលក្ខខណ្ឌ នៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង ក្នុងករណីដែលបទល្មើសប្រព្រឹត្តជាប្រភេទបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ។

បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងគឺជាបទល្មើសដែលកំពុងប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលទើបប្រព្រឹត្តិរួចភ្លាម ។ ក្នុងនោះដែលក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានកំណត់និយមន័យបទល្មើដែលត្រូវចាត់ទុកថាបទឧក្រិដ្ឋ ឬ បទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងដែលកាលណានៅក្រោយពេលមានបទល្មើសរួចបន្តិចមកជនដែលគេសង្ស័យត្រូវបានសាធារណៈជនស្រែកដេញប្រដាប់ចាប់ប្រកឹងបុគ្គលដែលត្រូវបានគេរកឃើញមានវត្ថុ ឬមានស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់ផ្សេងទៀត ដែលនាំឲ្យគេសន្និដ្ឋានបានថាបុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត ឬបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

ត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងដែរ កាលណាបទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនោះនៅក្នុងទីកន្លែងដែលអ្នកកាន់កាប់នៅទីនេះ សុំឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលមកពិនិត្យ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងករណីដែលគ្មានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅទីកន្លែងនោះ ។ ហើយភ្នាក់ងារ

នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ជូនដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ [6] ។ ក្នុងករណីដែលមានបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងកើតឡើង គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់អាចចាប់ខ្លួនជនល្មើស ហើយនាំខ្លួនជននោះទៅប្រគល់ជូនមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលនៅជិតបំផុត ។

១.២.២. ដំណើរការស៊ើបអង្កេត

ក្នុងករណីដែលមានបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងកើតឡើង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ថេរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែងមិនអាចលើសពី ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។ ក្នុងករណីដែលបទល្មើសត្រូវចាត់ទុក ឬប្រដូចបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ថេរវេលានៃកាស៊ើបអង្កេតនេះ មិនរាប់បញ្ចូលរយៈពេលចន្លោះរវាងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស និងការប្តឹងទៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ ។ ថេរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង ត្រូវគិតពី ថ្ងៃដែលមានការពិនិត្យកត់ត្រាបទល្មើស មិនមែនពីថ្ងៃដែលបទល្មើសប្រព្រឹត្តនោះទេ ។

ឧទាហរណ៍: មានករណីយលួចគាស់ផ្ទះមួយយកម៉ូតូបានកើតឡើងនៅថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០១ ដែលម្ចាស់ផ្ទះមិននៅ រហូតដល់ថ្ងៃបន្ទាប់គឺនៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០១ វេលាម៉ោង ១៥ ទើបម្ចាស់ផ្ទះ

ត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ទើបដឹងថាមានចោរលួចគាស់ផ្ទះយកម៉ូតូ ។ ម្ចាស់ផ្ទះបានដាក់ពាក្យបណ្តឹង ហើយសមត្ថកិច្ចបានចុះមកពិនិត្យកន្លែងកើតហេតុនៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០១ នៅវេលា ម៉ោង ១៦ និង ០០ នាទី ។ ដូចនេះថិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានគិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០១ ។

ដើម្បីឲ្យការស៊ើបអង្កេតនេះអាចធ្វើឡើងក្នុងថិរវេលាកំណត់នេះ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចែងអំពីលក្ខខណ្ឌទាមទារបន្ថែម ។ ដូចនេះការស៊ើបអង្កេតត្រូវធ្វើឡើងបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ បើពុំនោះទេនាំឲ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ជាផ្នែកមួយនៃវិធាន និងទម្រង់ការដែលបានចែង និងនាំឲ្យមានមោឃភាពក្នុងករណីមិនគោរព[7] ។

នៅពេលដែលថេរវេលានេះត្រូវបានបញ្ចប់ ប៉ុន្តែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនទាន់បញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនេះត្រូវរាយការណ៍ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលពិនិត្យពិចារណាវាយតំលៃអំពីភាពចាំបាច់ក្នុងការបន្តការស៊ើបអង្កេតក្នុងក្របខណ្ឌការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬការស៊ើបសួរ ឬតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការ ឬបញ្ជូនរឿងទៅសាលា

[6] មាត្រា ៨៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[7] មាត្រា ១០៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ជំនុំជម្រះក្តីដោយផ្ទាល់ ។ បើការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានបញ្ចប់ កំណត់ហេតុ និងភស្តុតាងត្រូវបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា បើពុំនោះទេ នាំឲ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី[8] ។ ក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបអង្កេត គ្រប់កិច្ចទាំងអស់ត្រូវតក់ត្រានៅនឹងកន្លែងកើតហេតុ ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលដឹកនាំការស៊ើបអង្កេតនេះ ។

ឧទាហរណ៍ៈ កំណត់ហេតុឃាត់ខ្លួនជនសង្ស័យដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ កំណត់ហេតុស្តីពីការចាប់យកវត្ថុតាំង កំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរ កំណត់ហេតុស្តីពីការពិនិត្យកន្លែងកើតហេតុជាដើម ។

១.២.៣. វិធានការនៃការស្រាវជ្រាវរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងថាៈ ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចុះទៅកាន់ទីកន្លែងកើតហេតុ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យបទល្មើស។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធានាការពាររក្សាទុកនូវតម្រុយនៃភស្តុតាងទាំងឡាយដែលអាចបាត់បង់។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហាមឃាត់បុគ្គលគ្រប់រូប កុំឲ្យទៅទីណាឆ្ងាយពីកន្លែងបទល្មើស រហូតដល់ពេលបញ្ចប់កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ព្រះរាជអាជ្ញាចុះទៅកាន់កន្លែងកើតហេតុ និងដឹកនាំការស៊ើបអង្កេត ។

ប្រសិនបើមានការបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចអនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ណាម្នាក់ធ្វើប្រតិបត្តិការលើវិសាលភាពទាំងមូលនៃដែនដីជាតិ ដោយគោរពតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៨ (ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី) នៃក្រមនេះ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរបាន ដោយមានបានទទួលការអនុញ្ញាតជាបឋមពី ព្រះរាជអាជ្ញា ទោះបីការអនុញ្ញាតនេះធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ឬដោយលាយល័ក្ខណ៍អក្សរក្តី ។ វិធានក្នុងការឆែកឆេរនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង បើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងទេនោះ ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខសាក្សីពីរនាក់ ដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ សាក្សីពុំអាចយកនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនផ្តើមការឆែកឆេរនៅមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចឡើយ ។ តែចំពោះករណីយដែលមានបទ ល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ឬក្នុងករណីដែលចាត់ទុកថាជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទល្មើសមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរបានដោយពុំចាំបាច់

[8] មាត្រា ១០៧ នៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

អនុលោមតាមលក្ខខ័ណ្ឌខាងលើនេះទេ ។ ក្រៅពីនេះក្នុងករណីយដែលមានសម្រែកស្រែកឲ្យគេជួយពីក្នុងកន្លែង ក្នុងករណីដែលពេលម៉ោងដែលបើកចំហរដល់សាធារណជន ក្នុងករណីដែលកន្លែងនោះជាកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន មន្ត្រីនគរបាលអាចធ្វើការឆែកឆេរដោយពុំចាំបាច់គោរព ពេលខាងលើនេះឡើយ[9] ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចធ្វើការឆែកឆេរនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវីបាននោះទេ ការឆែកឆេរនេះ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬ ចៅក្រមស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ ដោយធ្វើឡើងនៅ ចំពោះមុខប្រធានគ ណៈមេធាវី ឬ ប្រតិភូរបស់ប្រធានគណៈមេធាវី ឬ មេធាវីសាមុី ។

ក្រៅពីការហាមឃាត់ខាងលើនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏មិនអាចធ្វើការឆែកឆេរបានផងដែរ នៅក្នុង អគារសារព័ត៌មាន សហគ្រាសនៃសារព័ត៌មានសរសេរ ឬសហគ្រាសព័ត៌មានសោតទស្សន៍ គឺអាចធ្វើទៅបាននៅ ចំពោះមុខនៃព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរតែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ហើយព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធានា ដល់ការឆែកឆេរមិនត្រូវឲ្យប៉ះពាល់ដល់ការប្រកបមុខរបរដោយសេរីនៃរបបអ្នកសារព័ត៌មានមិនត្រូវធ្វើឲ្យមាន យឺតយ៉ាវដល់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននេះឡើយ[10] ។

ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីនគរបាលធ្វើការចាប់យកវត្ថុតាងនៃបទល្មើស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវ ធ្វើការបិទ ស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុចាប់យក (វត្ថុតាង) នោះ ។ ការចាប់យកវត្ថុតាងនេះត្រូវយកមកបង្ហាញ អ្នកកាន់កាប់ទី កន្លែង ឬសាក្សីពីរនាក់មើលរួច ធ្វើកំណត់ហេតុចាប់យកវត្ថុតាង ព្រមទាំងចុះបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃវត្ថុចាប់យក នោះ ដោយមានការចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតស្រាមដៃដោយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីទាំងពីរនាក់នោះ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើកោះហៅ ឬមកកាន់អង្គភាពរបស់ខ្លួននូវបុគ្គលគ្រប់រូបដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ។ ការស្តាប់ចម្លើយ (សួរយកចម្លើយ) ត្រូវធ្វើឡើងដោយកំណត់ហេតុរបស់មន្ត្រី នគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ក្នុងករណីដែលជនត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយជាជនបរទេស ជនគ ថ្លង់ អ្នកបកប្រែត្រូវចាត់តាំង ហើយត្រូវធ្វើសម្បថតាមជំនឿ សាសនារបស់ខ្លួន។ អ្នកបកប្រែមិនអាចជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលរួមសហការក្នុងរឿងក្តីនេះឡើយ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្រោយពីស្តាប់ចម្លើយរួច ហើយ ត្រូវអានដោយសំលេងខ្លាំងៗ នូវខ្លឹមសារនៃកំណត់ហេតុដល់ជនដែលត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ (និងអ្នកបក ប្រែបើមាន) ហើយឲ្យចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតខ្មៅដៃនៅគ្រប់ទំព័រទាំងអស់នៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ ក្នុងករណី ដែលបុគ្គលនោះពុំចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតស្រាមដៃទេនោះ មន្ត្រីនគរបាលត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុអំពីហេតុ ការណ៍នេះ ។

[9] មាត្រា ៩១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[10] មាត្រា ៩១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

បុគ្គលដែលត្រូវបានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការកោះហៅត្រូវចូលមកបង្ហាញខ្លួនតាមកាលបរិច្ឆេទ ហើយករណីដែលបុគ្គលត្រូវបានកោះហៅនោះ រឹងទទឹងនឹងការកោះហៅ មន្ត្រីនគរបាលអាចស្នើសុំទៅ ព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីឲ្យចេញដីកាបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន ដែលដីកានេះអនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះ ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនបាន [11]។

ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវការពិនិត្យបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រដែលមិនអាចបង្អង់បាន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពឹងដល់បុគ្គលគ្រប់រូបដែលមានមុខជំនាញដែលមាន នៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិនៃអ្នកជំនាញ បើអ្នកជំនាញពុំស្ថិតនៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ អ្នកជំនាញនោះត្រូវធ្វើសម្បថតាមជំនឿសាសនារបស់ខ្លួននឹងជួយដោយភក្ដីភាពដល់តុលាការ ។

១.២.៤. វិធានក្នុងការឃាត់ខ្លួន

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មានសិទ្ធិក្នុងការឃាត់ខ្លួននូវបុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ក្រោយពីបុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស បុគ្គលដែលអាចផ្ដល់ព័ត៌មានស្ដីពីបទល្មើស ឬដំណើររឿងហេតុ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះអាចផ្ដល់ព័ត៌មានបានតែប្រកែកមិនព្រមផ្ដល់ព័ត៌មាន ឬមានការយល់ព្រមអនុញ្ញាតដែលត្រូវបានឡើងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរឲ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនពីព្រះរាជអាជ្ញា។

រយៈពេលនៃការឃាត់ខ្លួនមានចិរវេលា ៤៨ (សែសិបប្រាំបី) ម៉ោង ដោយគិតចាប់ពីម៉ោងដែលសាមីខ្លួនបានមកដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ក្នុងបទឧក្រិដ្ឋដែលតម្រុយភស្តុតាងបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួននោះ ហើយវិធានការនៃការឃាត់ខ្លួនជាភាពចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ ហើយផុតរយៈដូចបានកំណត់ខាងលើនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចស្នើសុំធ្វើការពន្យាពេល នៃការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលនេះបន្ថែម តែមិនឲ្យលើសពី ២៤ ម៉ោងនោះទេ ហើយត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរពីព្រះរាជអាជ្ញា ។ លិខិតដែលអនុញ្ញាតនេះត្រូវមានសំអាងហេតុ និងត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ។

ការពន្យាពេលនៃការឃាត់ខ្លួននេះ មិនអាចធ្វើការពន្យាពេលបានឡើយ ប្រសិនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនជាអនីតិជន ហើយរយៈពេលនៃការឃាត់ខ្លួនអនីតិជនអាចត្រូវធ្វើទៅបានក្នុងករណីដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ ។

[11] មាត្រា ៩៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

- ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ២៤ ម៉ោងឡើយ ។
- ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៤៨ ម៉ោងឡើយ ។
- ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ ។

ដោយឡែកអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ ឆ្នាំ មិនត្រូវបានធ្វើការឃាត់ខ្លួននោះទេ[12] ។

គ្រប់បុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន មានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានជំនួយពីមេធាវី ដែលមេធាវី ឬ អ្នកដែលបុគ្គលត្រូវបានជ្រើសរើសដោយបុគ្គលដែលគេឃាត់ខ្លួន(បុគ្គលដែលពុំជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្តី)អាចធ្វើការសន្ទនាជាមួយនឹងបុគ្គលដែលត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនរយៈ ៣០ នាទី ក្នុងល័ក្ខខណ្ឌសំងាត់ក្រោយពេលដែលបុគ្គលនេះត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនរយៈ ២៨ ម៉ោងរួចមក [13]។

ចំពោះអនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬអ្នកដែលទទួលភារកិច្ចលើអនីតិជននោះ ។ ការឃាត់ខ្លួនេះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីសរុបនៃការឃាត់ខ្លួនដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌនោះ[14] ។

១.២.៥.វិធាននៃការបញ្ជូនជនដែលត្រូវបាននឃាត់ខ្លួនដល់ព្រះរាជអាជ្ញា

ក្រោយពីផុតរយៈពេលនៃការឃាត់ខ្លួន ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការបញ្ជូនជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា បើពុំនោះទេត្រូវដោះលែងជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនឲ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ហើយសេចក្តីសម្រេចនៃការដោះលែងជនត្រូវឃាត់ខ្លួន ត្រូវធ្វើឡើងដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា[15]។

ការបញ្ជូនខ្លួនជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា មានន័យថាបុគ្គលនោះត្រូវបានគេនាំយកទៅបង្ហាញខ្លួនភ្លាមនៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ។ ហើយករណីដែលការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនដែលត្រូវធ្វើការបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ពុំអាចធ្វើឡើងក្នុងថ្ងៃតែមួយបាននោះទេ ដោយសារមូល

[12] មាត្រា ៩៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧
[13] មាត្រា ៤៩៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧
[14] មាត្រា ១០២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧
[15] មាត្រា ១០៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ហេតុលំបាកនៃការដឹកជញ្ជូន ឬចម្ងាយផ្លូវនៃការដឹកបញ្ជូន នោះរយៈពេលបន្ថែមអាចត្រូវបន្ថែមឲ្យដោយព្រះរាជអាជ្ញាបាន ។ ហើយការបង្ហាញខ្លួននេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈដ៏ឆាប់រហ័សបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន[16] ។

១.២.៦. វិធានពិសេសក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ពុំមានអំណាចក្នុងការបង្គាប់ឲ្យស្តាប់និងថតសំលេងការសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ ថតការឆ្លើយឆ្លងដែលចេញតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ (ដូចជាសារតាមទូរសារ ឬតាមអិនធឺណេត) នោះឡើយ ។

ក្រោយពីរយៈពេលនៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងត្រូវបានបញ្ចប់ ឬ ការបញ្ចប់នៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងបានបញ្ចប់ហើយនោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការបញ្ជូនកំណត់ហេតុ រួមនឹងវត្ថុចាប់យកទាំងអស់ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ហើយបុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាមន្ត្រីនគរបាលត្រូវធ្វើការបញ្ជូនទាំងមនុស្ស និងកំណត់ហេតុរួមនឹងវត្ថុតាងទៅផងដែរ ។[17]

មន្ត្រីនគរបាលដែលពុំគោរពតាមវិធាន និងទម្រង់នៃការការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងខាងលើនេះទេដែលមាន៖

- កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង
- ការឆែកឆេរក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង
- ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាងក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង
- កំណត់ហេតុលើស្តាប់ចម្លើយក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង
- បទបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីស៊ើបអង្កេទបទល្មើសជាក់ស្តែង
- ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬ វិទ្យាសាស្ត្រ
- កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន
- ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន
- ជំនួយរបស់គ្រូពេទ្យនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន
- អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន
- ការហាមឃាត់មិនឲ្យស្តាប់ដោយឯកឯង
- ថេរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង

[16] មាត្រា ១០៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[17] មាត្រា ១០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ និងនាំឲ្យកិច្ចស៊ើបអង្កេតត្រូវជាមោឃភាព ឬមោឃភាពនូវនីតិវិធីស៊ើបអង្កេតនេះ[18] ។

១.៣. ការស៊ើបអង្កេតបឋម

ក្នុងករណីដែលបានដឹងអំពីអំពើដែលអាចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬជាបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯងជាបឋម ឬ តាមការស្នើសុំ (បញ្ជា) របស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ចំពោះវិធានដែលទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតនេះ វិធាននៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែងត្រូវបានយកមកអនុវត្តន៍។

១.៣.១.វិធាននៃការស្រាវជ្រាវរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងករណីបទល្មើសមិនជាក់ស្តែង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចធ្វើការឆែកឆេរ និងចាប់យកវត្ថុតាងបានផងដែល ក្នុងករណីនៃវិធានស៊ើបអង្កេតមិនជាក់ស្តែង ឬស៊ើបអង្កេតបឋម ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរបាន ដោយមានការយល់ព្រមដែលធ្វើឡើងដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងសរសេរដោយផ្ទាល់ដៃរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងពុំចេះអក្សរនោះត្រូវសរសេរឲ្យបានច្បាស់លាស់ក្នុងកំណត់ហេតុថា អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងនោះមិនចេះអក្សរ ហើយយល់ព្រមឲ្យឆែកឆេរ ។

ហើយក្នុងករណីដែលអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬបដិសេធន៍មិនឲ្យធ្វើការឆែកឆេរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចស្នើសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើសំណើសុំដីកាអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឆែកឆេរដែលចេញដោយប្រធានសាលាដំបូង ហើយការដឹកនាំនៃវិធានក្នុងការឆែកឆេរនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។ ការឆែកឆេរនេះត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង បើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងទេនោះ ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខសាក្សីពីរនាក់ ដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។ សាក្សីពុំអាចយកនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។

ចំពោះការឆែកឆេរនេះ មិនអាចផ្តើមការឆែកឆេរនៅមុខម៉ោង ០៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយ ម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចឡើយ[19] ។

ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីនគរបាលធ្វើការចាប់យកវត្ថុតាងនៃបទល្មើស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុចាប់ (វត្ថុតាង) យកនោះ ។ ការចាប់យកវត្ថុតាងនេះត្រូវយកមកបង្ហាញ អ្នកកាន់កាប់ទី

[18] មាត្រា ១០៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[19] មាត្រា ១១៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

កន្លែង ឬសាក្សីពីរនាក់មើលរួច ធ្វើកំណត់ហេតុចាប់យកវត្ថុតាង ព្រមទាំងចុះបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃវត្ថុចាប់យកនោះ ដោយមានការចុះហត្ថលេខា ឬ ផ្តិតស្រាមដៃដោយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីទាំងពីរនាក់នោះ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការកោះហៅ ឬនាំមកកាន់អង្គភាពរបស់ខ្លួននូវបុគ្គលគ្រប់រូបដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ឬដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីរឿងក្តីនេះបាន។ ការស្តាប់ចម្លើយ (សួរយកចម្លើយ) ត្រូវធ្វើឡើងដោយកំណត់ហេតុរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ក្នុងករណីដែលជនត្រូវបាន ស្តាប់ចម្លើយជាជនបរទេស ជនគ ថ្លង់ អ្នកបកប្រែត្រូវចាត់តាំង ហើយត្រូវធ្វើសម្បថតាមជំនឿសាសនារបស់ខ្លួន។ អ្នកបកប្រែមិនអាចជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលរួមសហការក្នុងរឿងក្តីនេះឡើយ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្រោយពីស្តាប់ចម្លើយរួចហើយ ត្រូវអានដោយសម្លេងខ្លាំងៗ នូវខ្លឹមសារនៃកំណត់ហេតុដល់ជនដែលត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ (និងអ្នកបកប្រែបើមាន) ហើយឲ្យចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិចខ្មៅដៃនៅគ្រប់ទំព័រទាំងអស់នៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះពុំចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិចម្រាមដៃទេនោះ មន្ត្រីនគរបាលត្រូវចុះនិទ្ទេស នៅក្នុងកំណត់ហេតុអំពីហេតុការណ៍នេះ[20] ។ បុគ្គលដែលត្រូវបានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើការកោះហៅត្រូវចូលមកបង្ហាញខ្លួនតាមកាលបរិច្ឆេទ ហើយករណីដែលបុគ្គលត្រូវបានកោះហៅនោះ រឹងទទឹងនឹងការកោះហៅនេះ មន្ត្រីនគរបាល អាចស្នើសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីឲ្យចេញដីកាបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន ដែលដីកានេះអនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនបាន[21] ។

១.៣.២. វិធានក្នុងការឃាត់ខ្លួន និងបញ្ជូនជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន

វិធានពាក់ព័ន្ធនឹងការឃាត់ខ្លួន និងការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង ត្រូវបានយកមកអនុវត្តក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋម ។

១.៣.៣. វិធានពិសេសក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីបឋម

មន្ត្រីនគរបាលដែលពុំគោរពតាមវិធាន និងទម្រង់នៃការការស៊ើបអង្កេតបឋមខាងលើនេះទេដែលមាន៖

- ការឃាត់ខ្លួន
- កំណត់ហេតុនៃការឃាត់ខ្លួន
- អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន
- ការហាមឃាត់មិនឲ្យស្តាប់ដោយឯកឯង

---

[20] មាត្រា ១១៤ និងមាត្រា ១១៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[21] មាត្រា ១១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

- ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា
- ការឆែកឆេរ
- ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន

និងនាំឲ្យកិច្ចស៊ើបអង្កេតត្រូវជាមោឃភាព ឬមោឃភាពនូវនីតិវិធីស៊ើបអង្កេតនេះ[22] ។

ផ្នែកទី២ ដំណាក់កាលអយ្យការ

ចំពោះការចោទប្រកាន់ គឺជាតួនាទីចាំបាច់របស់ស្ថាប័នអយ្យការ ។ ការចោទប្រកាន់ធ្វើឡើងតាមរយៈបណ្តឹងអាជ្ញា ។ ដោយអនុលោមតាម ១៣១ ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានកំណត់ថា មានតែអង្គការអយ្យការទេ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។ ដូចនេះព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទីកាន់ទីកន្លែងស៊ើបអង្កេត និងធ្វើការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រីភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយអាចដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រីភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងរៀបចំឲ្យមានអ្នកជំនួស ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើអធិការកិច្ច បានគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌អាចចូលរួមស្តាប់ចម្លើយត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ។ ក្រៅពីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនេះ បានទទួលស្គាល់ឲ្យដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការស៊ើបអង្កេត។ ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើអំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមាន ក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងចោទប្រកាន់បទល្មើស ។

ក្រៅពីអំណាចដឹកនាំសម្របសម្រួលសកម្មភាពមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អំណាចនៃការបើកការស៊ើបអង្កេត ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាឲ្យមានចលនាមានន័យថា ការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសណាមួយ ។

២.១. អង្គការអយ្យការ

២.១.១. អំណាចរបស់អង្គការអយ្យការ

អង្គការអយ្យការ ឬស្ថាប័នអយ្យការដែលអមតុលាការខេត្ត-រាជធានី មានតួនាទីក្នុងការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនរឿងឲ្យទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដីកាកោះហៅឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ និងការធ្វើ

[22] មាត្រា ១១៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

សេចក្តីថ្លែងការប្តឹងសុំដោយផ្ទាល់មាត់នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ។ អង្គការអយ្យការធានារ៉ាប់រងការអនុវត្ត សេចក្តីសម្រេចខាងបទព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងធានាយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ។ មានន័យថាស្ថាប័នអយ្យការ មានតួនាទីអនុវត្តនូវសេចក្តីសម្រេចដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រម ។

ឧទាហរណ៍: ការអនុវត្តសាលក្រមតុលាការ ការអនុវត្តន៍ការចាប់ខ្លួនតាមដីកាចាប់ខ្លួន ការផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនជាដើម[23] ។

ចៅក្រមអយ្យការពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការកេណ្ឌកងកម្លាំងសាធារណៈដោយផ្ទាល់ជាជំនួយរបស់ខ្លួន ។

នៅពេលសវនាការចៅក្រមអយ្យការត្រូវតែមានវត្តមាននៅក្នុងពេលសវនាការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ការដែលអវត្តមានតំណាងអយ្យការ នាំឲ្យមានមោឃភាពនីតិវិធី ។

២.១.២. ឋានុក្រមនៃចៅក្រមអយ្យការ

ចៅក្រមអយ្យការត្រូវបានកំណត់នៅឋានុក្រមដូចខាងក្រោមនេះ[24]៖

- អង្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។
- អង្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។
- ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូង ។

អង្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល គឺជាតំណាងនៃស្ថាប័នមហាអយ្យការយ្យការអមតុលាការកំពូល ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល មានតួនាទីក្នុងការចូលរួមក្នុងការស្នើសុំឲ្យមានការគោរពច្បាប់ នៅក្នុងពេលដែលមានបណ្តឹងសារទុក្ខ បណ្តឹងសើរើ និងបណ្តឹងតវ៉ាផ្សេងៗទៀត ដែលដាក់ជូនតុលាការកំពូលពិនិត្យ[25] ។

អង្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺជាតំណាងស្ថាប័នមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញា ឃ្លាំមើលការអនុវត្តច្បាប់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើអធិការកិច្ចនៅអង្គភាពអយ្យការទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចដែន

[23] មាត្រា ២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[24] មាត្រា ២៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[25] មាត្រា ៣១ និងមាត្រា ៣២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ដីរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណីដែលមានបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើង ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការរាយការណ៍ទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌[26] ។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចកោះអញ្ជើញអ្នកទទួលខុសត្រូវនៃអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់អង្គភាពនគរបាលទាំងនេះ។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍អាចប្រគល់ភារកិច្ចដល់មន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនគរបាលគ្រប់គ្រង ឬដំណើរការដ៏ល្អនៃនគរបាលយុត្តិធម៌។

អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចធ្វើអធិការកិច្ចគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចចូលរួមក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួនជាពិសេសគឺគោរពទម្រង់ច្បាប់ និងការកាន់កាប់គ្រប់គ្រងកន្លែងឃាត់ខ្លួន ។ ប្រធានអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវគោរពតាមអធិបញ្ញារបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍តាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន[27] ។

ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូង គឺជាតំណាងរបស់អង្គភាពអយ្យការអមតុលាការ[28] ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែកាលណាអនុវត្តដីកាឲ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ព្រះរាជអាជ្ញាប្រើប្រាស់អំណាច ដែលក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានផ្តល់ឲ្យទៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ មានន័យថាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អនុវត្តអំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានផ្តល់ឲ្យ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់កន្លែងស៊ើបអង្កេត និងធ្វើការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រីនិងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណីចាំបាច់ពិសេស ព្រះរាជអាជ្ញាអាចដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនិងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ហើយរៀបចំជំនួសមន្ត្រីនិងភ្នាក់ងារនេះ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចូលរួមក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការពទម្រង់ច្បាប់ និងការកាន់

[26] មាត្រា ៣៣ និងមាត្រា ៣៤ នៃក្រមនីរីធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[27] មាត្រា ៣៥ នៃក្រមនិតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[28] មាត្រា ៣៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន[29] ។ ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមានក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងការចោទប្រកាន់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

នៅពេលមានពាក្យបណ្តឹងបរិហារដែលបានប្តឹងចូលមកស្ថាប័នអយ្យការដោយផ្ទាល់ ឬពាក្យបណ្តឹងដែលទទួលបានដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជូនមក ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាច់ការលើពាក្យបណ្តឹង ដែលនាំឲ្យមានការចោទប្រកាន់ ឬតម្កល់ទុកឥតចាត់ការនូវបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។ ហើយមុននឹងធ្វើចោទប្រកាន់ ឬតម្កល់ទុកឥតចាត់ការ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬបង្គាប់ឲ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែម[30] ។

២.១.៣. គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់

នៅមុនពេលអនុវត្តក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ ការចោទប្រកាន់របស់អង្គការអយ្យការត្រូវ បានគេជ្រើសរើសតាមគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់ ។

គោលការណ៍នេះមានន័យថាកាលណារឿងព្រហ្មទណ្ឌមួយត្រូវបានប្តឹងមកមន្ទីរអយ្យការ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែសម្រេចចាត់ការបណ្តឹងនោះឲ្យតែបទល្មើស ដែលត្រូវបានប្តឹងនោះមានធាតុផ្សំខាងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ដោយព្រះរាជអាជ្ញាមិនត្រូវគិតដល់កាលៈទេសៈអ្វីផ្សេងទៀតទេ។ គោលការណ៍នេះមានប្រភពចេញពីគោលការណ៍ដែលថា គ្មានបទល្មើសដែលគ្មានច្បាប់បង្ក្រាប និងគ្មានទោស ដោយគ្មានទោសបញ្ញត្តិ ។

២.១.៤. ការអនុវត្តន៍គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់

ក្រោយពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ ត្រូវបានអនុវត្ត គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់មិនត្រូវបានគេលើកយកមកអនុវត្តទៀតនោះទេ ដោយហេតុថាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ បានលើកនូវគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់មកអនុវត្តជំនួសវិញ ។

គោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ដែលត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីថ្មីនេះ ជាយន្តការទំនើបកម្មនៃនីតិក្នុងបរិបទកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ គោលការណ៍នេះស្របទៅនឹងចរន្តពិភពលោកដែលកំពុងមានការផ្តោតអារម្មណ៍ និងយកចិត្តទុកដាក់ ហើយកំពុងត្រូវបានអនុវត្តនៅតាមបណ្តាប្រទេសជឿនលឿន ។

[29] មាត្រា ៣៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[30] មាត្រា ៤០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ការអនុវត្តគោលការណ៍នេះ ត្រូវបានបញ្ញត្តិដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលជាគោលការណ៍មួយពុំធ្លាប់ត្រូវបានអនុវត្តនៅកម្ពុជានាពេលកន្លងមកនោះទេ គោលការណ៍ដែលត្រូវបានអនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជាចាប់តាំងពីពេលដែលមាននីតិព្រហ្មទណ្ឌនាយុគ្គសម័យមុនៗ រហូតមកដល់មុនពេលអនុម័តក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ គឺប្រទេសកម្ពុជាបានអនុវត្តគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃការចោទប្រកាន់ ដោយតាមរយៈនេះស្ថាប័នទទួលបន្ទុកចោទប្រកាន់នូវរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានចាប់បង្ខំដោយនីតិឲ្យធ្វើការចោទប្រកាន់គ្រប់រឿងក្តីទាំងឡាយដែលមានចរិតលក្ខណៈជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដោយមិនគិតអំពីស្ថានភាពនៃបទល្មើស ឬបរិបទសង្គម ឬតាមរបៀបមនុស្សធម៌នោះទេ ។ ផ្ទុយមកវិញ គោលការណ៍ថ្មីខាងលើនេះ ស្ថាប័នចោទប្រកាន់បទល្មើស ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យដោយច្បាប់នូវអំណាចនៃជម្រើសក្នុងការចោទប្រកាន់ទោះបីជាអង្គហេតុទាំងនោះមានចរិតលក្ខណៈជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែអំណាចដែលផ្តល់ឲ្យដោយច្បាប់នេះពុំមានស្ថានភាពទូលំទូលាយហួសហេតុដែលអាចធ្វើបានតាមទំនើងចិត្តទេត្រូវបានកម្រិតដោយលក្ខខណ្ឌគតិយុត្តមួយចំនួន ។

គោលការណ៍នេះ ត្រូវបានវិស័យនីតិនិពន្ធតាក់តែងឡើងដើម្បីបង្កើតនូវវិធានកណ្តាលនៃការចោទប្រកាន់ដោយប្រគល់ឲ្យស្ថាប័នចោទប្រកាន់ ពោលគឺស្ថាប័នអយ្យការនូវជម្រើសដ៏សំខាន់ក្នុងការធ្វើចំណាត់ការសំណុំរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ តាមរយៈគោលការណ៍នេះអនុញ្ញាតឲ្យស្ថាប័នអយ្យការមានជម្រើសមិនធ្វើការចោទប្រកាន់ ទោះបីអំពើដែលបរិហារនោះជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក៏ដោយ ។ ជម្រើសមិនចោទប្រកាន់នេះសម្តែងចេញតាមការរយៈសេចក្តីសម្រេចតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការ ផ្អែកទៅលើការវាយតម្លៃរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាតែមួយគត់ ។ ដូចគ្នាដែរ ក្នុងករណីដែលមានអំពើច្រើនដែលត្រូវ បានប្តឹងមកនោះមានការពាក់ព័ន្ធក្នុងអង្គហេតុមួយ ព្រះរាជអាជ្ញាមានជម្រើសធ្វើការចោទប្រកាន់នៅអំពើណាមួយ ហើយមិនចោទប្រកាន់នូវអំពើផ្សេងទៀត ។ គោលការណ៍នេះ ក៏បានអនុញ្ញាតឲ្យស្ថាប័នអយ្យការនូវសេរីភាព ក្នុងការជ្រើសរើសមធ្យោបាយធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាកាលបើច្បាប់មិនបានចែងថា ការបើកការស៊ើបសួរតាមផ្លូវយុត្តាធិការស៊ើបសួរមានលក្ខណៈដាច់ខាតនោះទេ។

ឧទាហរណ៍: មានករណីមួយដែលជនល្មើសជាជនដែលមានជីវភាពក្រីក្រ គាត់បានលួចបេះផ្លែស្វាយរបស់អ្នកភូមិមួយ ដើម្បីចម្អែតក្រពះ ។ តាមរយៈសកម្មភាពរបស់ជនល្មើសបានឆ្លើយតបនឹងនិយមន័យនៃអំពើលួចតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៥៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលចែងថាៈ អំពើលួច គឺជាអំពើដកហូតដោយទុច្ចរិតនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតរបស់អ្នកដទៃ តាមគ្រប់មធ្យោបាយក្នុងគោលបំណងយកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ បើយើងអនុវត្តតាមគោលការណ៍នីត្យានុកូលនៃការចោទប្រកាន់ជនល្មើសនេះនឹងត្រូវចោទប្រកាន់ដោយ ស្ថាប័នអយ្យការ ក៏ប៉ុន្តែបើយើងអនុវត្តតាមគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់វិញដោយផ្អែកតាមស្ថានភាពរបស់ជនល្មើស ព្យាសនកម្មនៃអំពើល្មើសវិញនោះ ជនល្មើសនេះអាចត្រូវបានស្ថាប័នអយ្យការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការបាន ។

២.២. ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា

២.២.១. ជម្រើសការចោទប្រកាន់

ការអនុវត្តន៍តាមគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាមានជម្រើសមធ្យោបាយនៃការចោទប្រកាន់អាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពនៃសំណុំរឿង នីតិវិធីដែលរួចរាល់ អាចបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ឬផ្ទុយទៅវិញ តម្រូវឲ្យមានការស៊ើបសួរទូលំទូលាយ ពោល គឺអាចប្តឹងទៅយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ឬប្តឹងទៅយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ។ ការចោទប្រកាន់ខាងបទព្រហ្មទណ្ឌអាចធ្វើតាមមធ្យោបាយពីរជាអាទិ៍ ៖

១-ការប្តឹងទៅយុត្តាធិការស៊ើបសួរ គឺការបើកធ្វើការស៊ើបសួរ

២-ការប្តឹងទៅយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ប្តឹងតាមរបៀបពីរ គឺ៖

- ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬ
- តាមនីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម[31] ។

២.២.២. ការបើកការស៊ើបសួរ

ដោយព្រះរាជអាជ្ញាចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ គឺជាដីកាដែលព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យធ្វើការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ។ ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវមាននិទ្ទេសដូចកំណត់ហេតុក្នុងមាត្រា ៤៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ពោលគឺ ៖

- សេចក្តីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ
- ការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើស (ឧទាហរណ៍ ៖ អំពើលួច ឃាតកម្ម ជាដើម)
- ការបង្ហាញអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស និង
- ឈ្មោះបុគ្គលដែលត្រូវរងការស៊ើបសួរ ប្រសិនបើអាចកំណត់បាន (ក្នុងករណីមិនអាចកំណត់បានអាចបើការស៊ើបសួរប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន ពោលគឺជនមិនស្គាល់)។
- ចុះកាលបរិច្ឆេទ និង ហត្ថលេខា ។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានកាតព្វកិច្ចធ្វើដីកានេះស្នើឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

- បទល្មើសឧក្រិដ្ឋជាក់ស្តែង ឬមិនជាក់ស្តែង ។
- បទល្មើសមជ្ឈិម ដែលព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាត្រូវបើការស៊ើបសួរ ។

---

[31] មាត្រា ៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

- **បញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់**

ក្នុងករណីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាចេញដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ។ ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់អាចធ្វើបានតែចំពោះបទល្មើសមជ្ឈិម (មាត្រា ៤៥ នៃក្រម) និង បទល្មើសលហុ (មាត្រា ៤៩ នៃក្រម) ប៉ុណ្ណោះ ។

- **នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម**

ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌនៃ មាត្រា ៤៧ នៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានបំពេញព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្រើប្រាស់នីតិវិធីនេះបានដោយគ្រាន់តែធ្វើកំណត់ហេតុប៉ុណ្ណោះ ពុំមានចេញដីកាសន្និដ្ឋានអ្វីទេ ។ លក្ខខណ្ឌដែលអាចឱ្យប្រើប្រាស់នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាមបានមាន ៖

- បទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ។
- បទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារយ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ និង យ៉ាងច្រើន ៥ ឆ្នាំ ។ ហេតុនេះ ប្រសិនបើជនល្មើសត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន នីតិវិធី នៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាមមិនអាចយកមកប្រើប្រាស់បានឡើយ ។
- ជនជាប់ចោទជានីតិជន ។
- រឿងក្តីមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ល្មមជំនុំជម្រះបាន ។

ឧទាហរណ៍ ៖ បទបើកកន្លែងលេងល្បែងស៊ីសង បទបើកបរបង្កឱ្យស្លាប់អ្នកដទៃដោយអចេតនា អំពើលួចជាដើម ។

ក្នុងដំណាក់កាលនេះកាលបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា សំណុំរឿងនីតិវិធីអាចបញ្ជូនទៅតុលាការ ជំនុំជម្រះដោយពុំចាំបាច់មានការស្រាវជ្រាវផ្សេងទៀត ។ ស្ថានភាពនៃសំណុំរឿងនីតិវិធីនេះត្រូវបានសន្មត់ជាដំបូងថាគេបានសង្ស័យទៅលើបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ហើយត្រូវបានស្តីបន្ទោសពីបទល្មើសមួយឬច្រើនដែលបទល្មើសទាំងនោះជាបទល្មើសមជ្ឈិម ឬបទលហុ ។ ការប្តឹងទៅយុត្តាធិការជំនុំជម្រះព្រះរាជអាជ្ញាអាចសម្រេចឲ្យបុគ្គល ដែលពាក់ព័ន្ធមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ភ្លាមៗ តាមរយៈមធ្យោបាយពីរ គឺការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ឬដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ប៉ុន្តែវិធាននៃនីតិវិធីបែបនេះមិនត្រូវបានអនុវត្តចំពោះបទឧក្រិដ្ឋនោះទេ ។

វិធីចំណាត់ការបែបនេះ អនុញ្ញាតឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងដោយផ្ទាល់ទៅយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ និងបង្គាប់ឲ្យជនជាប់ចោទបង្ហាញខ្លួននៅមុខសាលាដំបូង ។ ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់នេះ អាចអនុវត្តចំពោះគ្រប់បទមជ្ឈិម និងបទលហុ តាមរយៈដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដោយដីកានេះត្រូវចុះនូវអត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ សេចក្តីសង្ខេបអង្គហេតុ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់បង្ក្រាបបទល្មើសព្រមទាំងការចង្អុលបង្ហាញប្រាប់ពីតុលាការដែលទទួលបណ្តឹង ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ ម៉ោងពេលនៃសវនាការ និងជាចុងក្រោយនៃដីកានេះ

ត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ថា ជនជាប់ចោទអាចសុំជំនួយពីមេធាវីឲ្យអមខ្លួនបាន ។ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ គឺជាបញ្ជាដល់ជនជាប់ចោទឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅតុលាការជាន់ដំបូងដែលសម្រេចពីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

យោងតាមមាត្រា ២៩២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានបញ្ញត្តិអំពីការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការដែលត្រូវកំណត់ដោយប្រធានតុលាការ (លើកលែងតែនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) ។ នៅក្នុងករណីដែលតុលាការបានទទួលបណ្តឹងដោយការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដោយដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬដោយសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ប្រធានតុលាការត្រូវតែគិតគូរតាមរយៈពេលដែលចែងក្នុងមាត្រា ៤៥៧ និងមាត្រា ៤៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីកំណត់កាលបរិច្ឆេទបើកសវនាការ ។

រយៈពេលដែលត្រូវគោរព រវាងការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដល់ជនជាប់ចោទ និងថ្ងៃកំណត់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការត្រូវកំណត់ដូចតទៅ [32]៖

- ១៥ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងដែនដីនៃទីស្នាក់ការតុលាការជាន់ដំបូង ។
- ២០ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងទីកន្លែងមួយផ្សេងទៀតក្នុងដែនដីជាតិ ។
- ២ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងរដ្ឋមួយជាប់ព្រំដែនព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
- ៣ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងទីកន្លែងដទៃផ្សេងទៀត ។

ចិរវេលាខាងលើនេះត្រូវតែគោរពបើពុំដូច្នោះទេនឹងនាំឲ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធីនៃការកោះហៅ លើកលែងតែជនជាប់ចោទយល់ព្រមចូលខ្លួនមកបង្ហាញដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។

ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដល់ជនជាប់ចោទអាចធ្វើឡើងដោយ ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអាជ្ញាសាលា ឬមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ ឬអនុប្រធាន បើសិនជាជនជាប់ចោទបដិសេធមិនទទួលដីកា និងជាចុងក្រោយការប្រគល់ដីកា អាចធ្វើដោយក្រឡាបញ្ជីតាមផ្លូវរដ្ឋបាលដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ហើយវិធីនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដល់ជនជាប់ចោទ មានបញ្ញត្តិដោយមាត្រា ៤៤៨ និងបន្តបន្ទាប់ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ភាគីដែលត្រូវកោះហៅនៅក្នុងករណីបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ត្រូវបានបញ្ញត្តិដោយមាត្រា ២៩៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលក្នុងនោះការកោះហៅត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញាឲ្យចូលរួមសវនាការនូវ៖ ជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកបកប្រែ(បើចាំបាច់) អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមព័ត៌មានដែលផ្តល់ឲ្យដោយជនជាប់ចោទ ឬ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

[32] មាត្រា ៤៥៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

វិធីនៃការកោះហៅភាគីនៅក្នុងករណីបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ក៏ត្រូវអនុវត្តដូចដែលបានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ ។

២.២.៣. នីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនផ្ទាល់

វិធីចំណាត់ការបែបនេះអនុញ្ញាតឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាបង្គាប់ ឲ្យជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមៗនៅមុខសាលាដំបូង បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការឃាត់ខ្លួនប៉ុន្តែវិធាននៃនីតិវិធីនេះមិនត្រូវបានអនុវត្តចំពោះបទលហុ និងបទមជ្ឈិមដែលប្រព្រឹត្តដោយអនីតិជននោះទេ ។ លើសពីនេះវិធាននេះអាចអនុវត្តបានលុះត្រាតែ គោរពលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន ពោលគឺ ប្រភេទចំណាត់ការសំណុំរឿងបែបនេះ អាចធ្វើបានតែក្នុងករណីបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងដែលមានទណ្ឌកម្មនៃទោសដាក់ពន្ធនាគារដែលត្រូវសម្រេចដោយតុលាការយ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ និងយ៉ាងច្រើន ៥ ឆ្នាំ ។

នីតិវិធី ពេលបញ្ចប់ការឃាត់ខ្លួន បុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួនត្រូវបញ្ជូនដោយមានកម្លាំងការពារដើម្បីឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ។ បន្ទាប់ពីបានទទួលកំណត់ហេតុ និងខ្លួនបុគ្គលឃាត់ខ្លួនពីមន្ត្រីនបាលយុត្តិធម៌ កាលបើសម្រេចច្រើននីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវ ៖

- ពិនិត្យ ឬសាកសួរអំពីអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលគេបញ្ជូនមកឲ្យខ្លួន
- ឲ្យដំណឹងដល់ជននោះអំពីរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើស ព្រមទាំងអត្ថបទច្បាប់កំណត់និងបង្ក្រាបបទល្មើស ។
- ទទួលស្តាប់យកចម្លើយរបស់សាមីជន ប្រសិនបើជននោះចង់និយាយ ដោយប្រាប់ទៅជននេះថា ក្រោមវិធានបង្គាប់បែបនេះ ជននេះនឹងត្រូវជំនុំជម្រះនៅក្នុងថ្ងៃនោះតែម្តងដោយសាលាដំបូង ហើយមានសិទ្ធិទទួលជំនួយ ពីមេធាវីតាមការជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង ឬតាមការចាត់តាំងឡើងដោយ អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី បន្ទាប់ពីបានទទួលការជ្រើសរើស ឬចាត់តាំងរួចហើយ មេធាវីត្រូវបានទទួលដំណឹងភ្លាម ហើយមានសិទ្ធិអាចពិនិត្យសំណុំរឿង និងទំនាក់ទំនងជាមួយជនជាប់ចោទបាន ។
- ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួនភ្លាម។ការឲ្យដំណឹងអំពីការបង្គាប់ដែលធ្វើឡើងដោយកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមគឺជាដីកាកោះប្រគល់ឲ្យជនត្រូវចោទដែលក្នុងខណៈនោះ ជនត្រូវចោទត្រូវបានទទួលឈ្មោះថា ជាជនជាប់ចោទ ។

  ទម្រង់ការទាំងនេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ បើពុំនោះទេ នីតិវិធីត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

ជនជាប់ចោទត្រូវបានបង្ខាំងទុកដោយកងកម្លាំងការពាររហូតដល់ពេលសាមីខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការដែលត្រូវបើកសវនាការនៅក្នុងថ្ងៃនោះតែម្តង ។

សាលាដំបូងដែលទទួលបណ្តឹងតាមកំណត់ហេតុត្រូវធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់ជនជាប់ចោទដំបូងគេបង្អស់ និងធ្វើរបាយការណ៍សង្ខេបរឿងរ៉ាវដែលបានចោទប្រកាន់ ជាពិសេសត្រូវប្រាប់ដល់ជននេះ អំពី

រយៈពេលដែលមានដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួន ។ ការទាមទារបែបនេះ បង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ដោយសារជនជាប់ចោទពុំមានរយៈពេលដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួនចាប់តាំងពីពេលទទួលដំណឹងអំពីការបង្គារ ។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវការរយៈពេលដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួន ឬបើតុលាការយល់ឃើញថា រឿងក្ដីនោះមិនទាន់អាចជំនុំជម្រះភ្លាមៗបានទេ នោះសំណុំរឿងត្រូវលើកទៅពេលសវនាការនាពេលក្រោយ ។ សវនាការនេះត្រូវបើកក្នុងថិរវេលាមិនអាចលើសពីពីរសប្ដាហ៍បានឡើយ ។ ក្នុងរយៈពេលដែលរងចាំការបង្ហាញខ្លួន តុលាការត្រូវសម្រេចគួរឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដោយសាលក្រម ដែលមានបញ្ជាក់ពីសំអាងហេតុយោងអំពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនជាបណ្ដោះអាសន្នតាមមាត្រា ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ជាបណ្ដោះអាសន្នរហូតដល់ពេលសវនាការ ។ បន្ទាប់មកតុលាការ ត្រូវចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនយោងតាមអំណាចសាលក្រម ។

កាលបើរយៈពេលពីរសប្ដាហ៍គិតពីថ្ងៃចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការកន្លងផុតទៅសាលក្រមលើអង្គសេចក្ដីនៅមិនទាន់បានប្រកាសនោះការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នត្រូវតែបញ្ឈប់ដោយពេញច្បាប់ ។

ការអនុវត្តវិធាននៃនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា មិនមានអានុភាពកម្រិតឲ្យសាលាដំបូងត្រូវតែប្រតិបត្តិនោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ តុលាការមានសេរីភាពវាយតម្លៃលើស្ថានភាពនៃសំណុំរឿងនីតិវិធី និងអាចសន្និដ្ឋានជាយថាហេតុកាលបើលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ៤៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មិនបានបំពេញទេ ឬក៏រឿងក្ដីនេះមានភាពសាំញ៉ាំ តម្រូវជាចាំបាច់ឲ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវឲ្យបានជ្រាលជ្រៅបន្ថែមតុលាការត្រូវបញ្ជូនរឿងនោះ ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបើកការស៊ើបសួរ ។ ជនត្រូវចោទត្រូវតែនាំទៅបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃនោះតែម្ដងនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ បើពុំដូច្នោះទេ ជនត្រូវចោទត្រូវតែដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញដោយឯកឯង ។

ភាគីដែលត្រូវកោះហៅនៅក្នុងករណីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមដែលក្នុងនោះ ការកោះហៅត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញាឲ្យចូលរួមសវនាការនូវ[33] ជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកបកប្រែ(បើចាំបាច់) អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមព័ត៌មានដែលផ្ដល់ឲ្យដោយជនជាប់ចោទ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

វិធីនៃការកោះហៅភាគីនៅក្នុងករណីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមត្រូវអនុវត្តដូចដែលបានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចកោះហៅជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកបកប្រែ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី តាមគ្រប់មធ្យោបាយ ទោះបីដោយផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ ។

[33] ២៩៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

២.២.៥. ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

ជម្រើសមិនចោទប្រកាន់ត្រូវបានសម្ដែងចេញតាមរយៈសេចក្ដីសម្រេចតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការ ដែលផ្អែកលើការវាយតម្លៃរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាតែមួយគត់ ពោលគឺថា ការតម្កល់ទុកឥតចាត់ការ គឺជាអំណាចផ្ដាច់មុខរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយហេតុថា អធិបញ្ញាតាមគោលការណ៍ឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការនោះ គឺរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌អាចធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យធ្វើការចោទប្រកាន់ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែមិនអាចធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យតម្កល់ទុកមិនចាត់ការនូវរឿងក្ដីណាមួយបានឡើយ ។

មូលហេតុនៃការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការមានច្រើន និងមិនបានកំណត់ដោយច្បាប់នោះទេ ។ ការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការអាចមានមូលហេតុមកពីអវត្តមាននៃអត្តសញ្ញាណរបស់ចារី អវត្តមាននៃបទល្មើស ឬពុំមានបន្ទុកគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្ហាញពីពិរុទ្ធភាពរបស់ចារី ហើយការស្រាវជ្រាវបន្ថែមដែលអាចនឹងត្រូវធ្វើហាក់ដូចជាគ្មានប្រយោជន៍ និងគ្មានប្រសិទ្ធភាព ការផុតរលត់នៃបណ្ដឹងអាជ្ញា ។ ការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការនេះក៏អាចមានមូលហេតុមកពីនត្ថិភាពនៃបទល្មើស ឬបទល្មើសមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ជាអាទិ៍ ធាតុនៃសំណុំរឿងមិនអនុញ្ញាតឲ្យកំណត់ពីធាតុផ្សំបទល្មើសដែលរាយការណ៍មក ។

ជាចុងក្រោយចំណុចដែលឆ្លើយតបទៅនឹងគោលការណ៍កាលានុវត្តភាពនៃការចោទប្រកាន់ គឺការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការអាចធ្វើឡើងទោះបីជាអំពើដែលប្ដឹងមកនោះជាបទល្មើស ហើយអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសត្រូវបានគេស្គាល់មុខ ប៉ុន្តែស្ថាប័នអយ្យការយល់ថា ការតម្កល់រឿងទុកនេះត្រូវតាមកាលៈទេសៈ ព្រោះព្យសនកម្មដែលកើតមានដោយសារបទល្មើស ឬភាពរំខានដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈមានចរិតលក្ខណៈមិនធ្ងន់ធ្ងរ ឬដោយស្ថានភាពបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ចារីឬអត្តចរិករបស់ជនរងគ្រោះ ។

ការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការត្រូវធ្វើឡើងដោយសេចក្ដីសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុ និងសំអាងច្បាប់ ហើយសេចក្ដីសម្រេចនេះពុំមានអានុភាពជាអាជ្ញាអស់ជំនុំនោះទេ ។ ស្ថាប័នអយ្យការមានសិទ្ធិអំណាចសើរើសំណុំរឿងនេះដោយចាប់ផ្ដើមស៊ើបអង្កេតឡើងវិញ ឬធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញាបានគ្រប់ពេល ដរាបណាអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្ដឹងមិនទាន់ផុតរលត់នៅឡើយ ។ សេចក្ដីសម្រេចតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការ មិនអាចចៀសផុតពីការប្ដឹងតវ៉ានោះទេ ។ ហេតុនេះហើយទើបបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនេះបានកំណត់ឲ្យស្ថាប័នអយ្យការជូនដំណឹងអំពីការតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការរបស់ខ្លួនទៅអ្នកប្ដឹងហើយក្នុងចិរវេលា ២ ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹងអំពីសេចក្ដីសម្រេចនេះ អ្នកប្ដឹងដែលមិនសុខចិត្តនឹងសេចក្ដីសម្រេច អាចធ្វើការតវ៉ាទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍បាន ។ បន្ទាប់ពីបានទទួលបណ្ដឹងតវ៉ា សំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ជូនភ្លាមទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង ។

កាលបើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា បណ្តឹងតវ៉ាមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវនោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញអធិបញ្ញាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ធ្វើការចោទប្រកាន់ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាតម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងទុកជាបានការ រួចហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចនេះទៅអ្នកប្តឹងតវ៉ា ។

២.២. ៦. ការដាក់បណ្តឹងអាជ្ញាឲ្យមានចលនាដោយជនរងគ្រោះ

ជាទូទៅបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបានដាក់ឲ្យមានចលនា និងអនុវត្តក្នុងនាមនៃផលប្រយោជន៍ទូទៅដោយអយ្យការ ពីព្រោះអយ្យការជាអ្នកធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ និងសុំឲ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ និងយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែយោងតាមមាត្រា ៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ជាករណីអញ្ញត្រកម្មដោយបណ្តឹងអាជ្ញាអាចត្រូវបានដាក់ឲ្យមានចលនាដោយជនរងគ្រោះផងដែរ ពោលគឺការដាក់ពាក្យបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ពាក្យបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះ មានអានុភាពប្តឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីបណ្តឹងអាជ្ញានៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបញ្ញត្តិដោយមាត្រា ១៣៩ និង មាត្រា ១៤០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ជាគោលការណ៍បណ្តឹងនេះ គឺជាសេរីភាពឆន្ទៈបុគ្គលឯកជន ។ ការដាក់ពាក្យបណ្តឹងបែបនេះទាមទារឲ្យជនរងគ្រោះពិចារណាឲ្យបានល្អិតល្អន់បំផុតដោយហេតុថា បណ្តឹងនេះអាចនឹងទទួលរងនូវប្រតិកម្មតបវិញ ដោយអ្នកប្តឹងអាចនឹងប្រឈមនឹងការពិន័យរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងឲ្យជួសជុលការខូចខាតពីភាគីម្ខាងទៀត ក្នុងករណីដែលរកឃើញថាបណ្តឹងនោះធ្វើឡើងដោយរំលោភបំពាន ឬបណ្តឹងអូសបន្លាយពេលវេលា ។ ហេតុផលនេះហើយទើបមានការសន្មតថាបណ្តឹងនេះអាចជាជម្រើសចុងក្រោយរបស់ជនរងគ្រោះ អាចនិយាយឲ្យកាន់តែច្បាស់ថែមទៀតនោះគឺបណ្តឹងបែបនេះភាគច្រើនជនរងគ្រោះធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីការតម្កល់ទុកឥតចាត់ការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬបន្ទាប់ពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ តម្កល់សេចក្តីសម្រេចតម្កល់ឥតចាត់ការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ក្នុងក្របខ័ណ្ឌជំរុញឲ្យបណ្តឹងអាជ្ញាមានចលនាចំពោះអង្គហេតុណាមួយដែល ជនរងគ្រោះយល់ឃើញថាខ្លួនបានទទួលរងការបំពានពីអំពើនោះ ហើយអំពើនោះទៀតសោតមានចរិកលក្ខណៈជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

នីតិវិធី៖កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបានទទួលពាក្យប្តឹងសុំ ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើការកត់សម្គាល់នូវការដាក់ពាក្យប្តឹងនោះដោយដីកា ហើយបញ្ជូនពាក្យនោះទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យបណ្តឹងនោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ។ ពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនចងកាតព្វកិច្ចឲ្យព្រះរាជ

អាជ្ញាត្រូវតែបើកឲ្យស៊ើបសួរចំពោះបុគ្គលដែលមានចង្អុលបង្ហាញក្នុងពាក្យប្តឹងនោះទេ បានសេចក្តីថាព្រះរាជអាជ្ញាអាចបើកឲ្យស៊ើបសួរប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជនទោះបីជា បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះ ចោទទៅលើឈ្មោះបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ក៏ដោយ។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរកុំឲ្យស៊ើបសួរបានតែក្នុងករណីដែលៈ

- បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបានផុតរលត់
- អំពើដែលប្តឹងមកនោះ មិនមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចមិនស៊ើបសួរតាមការប្តឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ កាលបើអ្នកប្តឹងសុំមិនសុខចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបានជូនដំណឹងពីដីកា ។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរនៅតែសម្រេចស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។បន្ទាប់ពីបានសម្រេចស៊ើបសួរចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវកំណត់តាមដីកាសម្រេចនូវចំនួនទឹកប្រាក់ និងរយៈពេលដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបង់ ។ ការសម្រេចកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់តម្កល់នេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពិនិត្យពិចារណា ដោយផ្អែកទៅលើធនធាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការលំបាកនៃរឿងដែលអាចមើលឃើញជាមុន ។ កាលបើមិនឯកភាពតាមចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបានជូនដំណឹងពីដីកា ។ កាលបើបានទទួលដំណឹងអំពីការកំណត់ឲ្យបង់ប្រាក់តម្កល់រួចហើយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវទៅបង់ប្រាក់ ដោយមានទទួលបង្កាន់ដៃ ដែលមានចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានតុលាការ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ខកខានមិនបង់ប្រាក់ក្នុងរយៈពេលកំណត់ទេនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវប្រកាសមិនទទួលពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះដោយដីកាសម្រេច ហើយត្រូវជូនដំណឹងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាបន្ទាន់ ។ ក្នុងករណីនេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបានជូនដំណឹងពីដីកា ។

ប្រាក់តម្កល់ទុកត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងគណនីពិសេសដែលបើកនៅក្នុងធនាគារ ឬរក្សាទុកនៅក្នុងទីកន្លែងដែលមានការធានាសន្តិសុខរឹងមាំ ដែលត្រូវជ្រើសរើសតាមការព្រមព្រៀងគ្នារបស់ប្រធាន និងព្រះរាជអាជ្ញា។ ប្រាក់តម្កល់ត្រូវបង្វិលទៅសាមីខ្លួននៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធី លើកលែងក្នុងករណីដែលរកឃើញថាបណ្តឹង នេះធ្វើឡើងដោយបំពាន ឬអូសបន្លាយពេលវេលា ដែលត្រូវអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៤១ ។ ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពុំមានលទ្ធភាពអាចបង់ប្រាក់តម្កល់ទុកបានទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាច សម្រេចតាមដីកាលើកលែងមិនឲ្យបង់ប្រាក់តម្កល់នេះបាន ហើយជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ប្រសិនបើការស៊ើបសួរដែលបានបើកបន្ទាប់ពីមានពាក្យបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានបិទតាមដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ហើយកាលបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ ឃើញថានីតិវិធីធ្វើឡើងដោយរំលោភបំពាន ឬអូសបន្លាយពេលវេលា នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចតាមដីកាសម្រេចឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណី (ពិន័យស៊ីវិល = ទណ្ឌកម្មខាងហិរញ្ញវត្ថុមួយប្រភេទ ដែលកំណត់ឲ្យអ្នកប្រព្រឹត្តខុសនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីបង់ពិន័យ) ។ ចំនួនប្រាក់ពិន័យមិនអាចលើសចំនួនទឹកប្រាក់តម្កល់ទុកឡើយ ហើយដីកាសម្រេចឲ្យបង់ប្រាក់ពិន័យនេះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់សាមីខ្លួនជាបន្ទាន់ ។ ក្នុងករណីដែលសាមីខ្លួនមិនសុខចិត្តអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបានជូនដំណឹងពីដីកា ។

នៅពេលដែលបិទការស៊ើបសួរដោយដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចូលជាស្ថាពរហើយនីតិវិធីធ្វើឡើងដោយរំលោភ ឬអូសបន្លាយពេលវេលា បុគ្គលទាំងឡាយដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងពាក្យបណ្តឹងអាចដាក់ពាក្យប្តឹងសុំការជួសជុលសំណងពីអ្នកដែលប្តឹងពីខ្លួនទៅតុលាការជាន់ដំបូងដែលស៊ើបសួររឿងក្តីនោះ ។

ជំពូកទី២
ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ

ជំពូកទី២
ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ

ផ្នែកទី១ យុត្តាធិការស៊ើបសួរ

១.១ចៅក្រមស៊ើបសួរ

នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការស្វែងរកការពិត ។ តួនាទីយ៉ាងមានសារៈសំខាន់របស់ ចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺការសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្ន ដែលជាសេចក្តីសម្រេច មានលក្ខណៈប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងសិទ្ធិសេរីភាពរបស់បុគ្គល ។

១.១.១. សមត្ថកិច្ចដែនដី

ចៅក្រមស៊ើបសួរគឺ ត្រូវមានតាមសាលាដំបូងរាជធានីខេត្តទាំងអស់នៅទូទាំងប្រទេស។ ដូច្នេះចៅក្រមស៊ើបសួរគាត់អាចបើកការស៊ើបសួរតែក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់គាត់ប៉ុណ្ណោះ។ដោយអនុលោមតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា១២៣ បានចែងថា ចៅក្រមដែលមានសមត្ថកិច្ចគឺ

- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងបទល្មើស
- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់របស់បុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស
- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងចាប់ខ្លួនបុគ្គលសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

ក្នុងករណីដែលមានទំនាស់រវាងចៅក្រមស៊ើបសួរច្រើនរូបនៅសាលាដំបូងខុសៗគ្នាហើយ ទទួលបណ្តឹងទាំងអស់គ្នា អំពីរឿងព្រហ្មទណ្ឌតែមួយដូចគ្នា ទំនាស់នេះត្រូវបញ្ជូនទៅប្រធានសភាស៊ើបសួរដើម្បីសម្រេច។ វិវាទសមត្ថកិច្ចដែនដី រវាងសភាស៊ើបសួរច្រើន ត្រូវសម្រេចដោយប្រធានតុលាការកំពូល ការសម្រេចនេះបទផ្លូវតវ៉ា។

១.១.២.សមត្ថកិច្ចតាមសាច់រឿង

តាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ពុំបានទទួលស្គាល់ថាតុលាការទាំងឡាយអាចប្តឹងមកខ្លួនឯងដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ដើម្បីបើកការស៊ើបសួរ ឬវិនិច្ឆ័យលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយឡើយ ទោះជាតុលាការនោះបានដឹងក៏ដោយ។ ដូច្នេះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបើកការស៊ើបសួរអាចស៊ើបសួរបានលុះត្រាតែបានទទួលដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲស៊ើបសួរពីព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសមត្ថកិច្ចចំពោះប្រភេទបទល្មើសទាំងបីផងដែរ យោងតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គ្រប់បទឧក្រិដ្ឋទាំងអស់ត្រូវតែបើកការស៊ើបសួរជានិច្ច ចំពោះបទមជ្ឈិមវិញបើកការស៊ើបសួរក៏បាន មិនបើកការស៊ើបសួរក៏បាន។

១.២. សភាស៊ើបសួរ

សភាស៊ើបសួរ គឺជាយុត្តិធិការនៃនីតិរួមថ្នាក់ទី ២ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលមានសមត្ថកិច្ច លើបណ្តឹងតវ៉ាដែលសម្រេចសេចក្តីដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។ សមាជិកនៃសភាស៊ើបសួរ មិនអាចត្រូវជ្រើសរើសចេញពីចៅក្រមស៊ើបសួរ លើសំណុំរឿងក្តីដែលខ្លួនកំពុងមានសមត្ថកិច្ចនោះឡើយ។

តួនាទីចំបងរបស់សភាស៊ើបសួរ គឺតួនាទីដែលទាក់ទងការងារនឹងយុត្តាធិការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនផ្ទាល់។ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ បើកផ្លូវប្តឹងតវ៉ាដោយអង្គព្រះរាជអាជ្ញានិង ព្រះរាជអាជ្ញា។ អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះគ្រប់ដីកាសម្រេចទាំងអស់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបាន។ ក្រៅពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ម្ចាស់ដើមនៃវត្ថុដែលត្រូវបានរឹបអូស ក៏អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានផងដែរ។

១.៣.ការបើកការស៊ើបសួរ និងការប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ

ក្នុងនាមជាចៅក្រមស៊ើបសួរមួយរូប ទោះជាបានដឹងពីរឿងបទល្មើសណាមួយក៏ដោយ គឺមិនអាចបើកស៊ើបសួរបាននោះទេ លុះត្រាតែបានទទួលពាក្យបណ្តឹងតាមរយៈព្រះរាជអាជ្ញា។

១.៣.១.ប្រភេទនៃបណ្តឹង

ការស៊ើបសួរត្រូវបានបើកដោយ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនឲ្យស៊ើបសួរនេះអាចធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងជនស្គាល់ឈ្មោះ ឬជនមិនស្គាល់ឈ្មោះ។ ក្នុងករណីដែលពុំមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះយើងអាចនិយាយថាការស៊ើបសួរត្រូវបើកប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន ជនមិនស្គាល់ឈ្មោះ។ ហើយក៏ជាវិធានការដែលត្រូវគោរពផងដែរ បើពុំនោះទេនឹងមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី។ ដូច្នេះដីកាសន្និដ្ឋាននេះ គឺជាលិខិតដែលបើកឲ្យមានបណ្តឹងអាជ្ញាដែលព្រះរាជអាជ្ញា ប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយសុំឲ្យធ្វើការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុមួយ ឬច្រើនជាកំណត់ដែលអាចត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរនេះ ត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាសអំពីអង្គហេតុដែលបញ្ជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងសេចក្តីសន្និដ្ឋានត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនឹងលិខិតផ្សេងៗដែលកំណត់ពីអង្គហេតុ ។

ក្នុងករណីនេះគ្រាន់តែអ្នកចុះហត្ថលេខាផ្តល់នូវទិដ្ឋាការលើលិខិតទាំងនោះ វាគ្រប់គ្រាន់ទៅហើយព្រោះវាមានតម្លៃស្មើនឹងការវិភាគលិខិតនេះ។ លិខិតភ្ជាប់ត្រូវបានសន្មត់ថា មានផ្ទុកនូវគ្រប់ការចង្អុលបង្ហាញដែលចាំបាច់នានាសម្រាប់បំភ្លឺដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យគាត់កំណត់ពីកម្មវត្ថុពិតប្រាកដក្នុងលិខិតភ្ជាប់នោះ។ ព្រមទាំងវិសាលភាពនៃបណ្តឹងដោយផ្អែកទៅលើការចង្អុលបង្ហាញជាទូទៅលិខិតភ្ជាប់គឺជាលិខិតដែលចេញក្នុងពេលស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង ឬពេលស៊ើបអង្កេតបឋម។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងស៊ើបសួរ

ជានិច្ចកាល គឺជាលិខិតលាយល័ក្ខណ៍អក្សរដែលត្រូវតែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខា បើពុំនោះទេនឹងនាំឲ្យមានមោឃភាពទាំងដីកា និងលិខិតផ្សេងៗទៀតដែលចេញក្រោយមកទៀត ។

➢ **បណ្តឹងជនរងគ្រោះដោយតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី**

ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចទទួលបណ្តឹងតាមរយៈបណ្តឹងជនរងគ្រោះដោយតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលធ្វើឡើងដោយជនរងគ្រោះខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬដោយមេធាវី ក្នុងនាមរបស់ជនរងគ្រោះ បន្ទាប់ពីធ្វើការកត់សំគាល់តាមដីកានូវការដាក់ពាក្យបណ្តឹងរួចមក ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋាន។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ អាចធ្វើឡើងប្រឆាំងជនស្គាល់ឈ្មោះ ឬជនមិនស្គាល់ឈ្មោះ។ គួរកត់សំគាល់ថាក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ត្រូវមានលិខិតរបស់អយ្យការ។ ដូច្នេះបណ្តឹងអាជ្ញានឹងត្រូវបានបើកដោយត្រឹមត្រូវដោយដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបដិសេធក៏ដោយ។ ទោះបីជាការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវប៉ុន្តែព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំកុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរ ដោយសារមានការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា ឬដោយសារអវត្តមាននៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រោះអំពើដែលបរិហារដោយជនរងគ្រោះមិនអាចត្រូវបានស្តីបន្ទោសបាន។

នោះតុលានឹងបើកការសាកសួរពីជននោះដើម្បីធ្វើការពិចារណាក្នុងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ ឬលើកលែងបទចោទ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចមិនបន្តការស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាដោយមានសំអាងហេតុដែលត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនរងគ្រោះ។ ភាគីរដ្ឋប្បវេណី និងព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពីដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលអាចជាដីកាមិនព្រមស៊ើបសួរ ឬដីកាប្រកាសរឿងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានមិនស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបដិសេធដោយសំអាងហេតុដែលត្រូវ ជូនដំណឹងទៅដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងចិរវេលាយ៉ាងខ្លីបំផុត។

ដើម្បីការពារកុំឲ្យមានពាក្យបណ្តឹងដោយបំពានចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់ឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ដែលផ្អែកលើធនធាន និងបន្ទុករបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏កំណត់ពីរយៈដែលត្រូវបង់ប្រាក់តម្កល់ទុកនោះផងដែរ។

១.៣.២.វិសាលភាពនៃបណ្តឹង

វិសាលភាពចំពោះអង្គហេតុជាគោលការណ៍ចៅក្រមស៊ើបសួរ ស៊ើបតែអំពីអង្គហេតុដែលព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងមកតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើការស៊ើបសួរលេចអង្គហេតុថ្មី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មាននេះកាន់ទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ ករណីនេះព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរឲ្យធ្វើការស៊ើបសួរចំពោះអង្គហេតុថ្មីនេះដោយដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើអង្គហេតុថ្មីនោះជា

ស្ថានទម្ងន់នៃបទល្មើស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការស៊ើបសួរដោយមិនចាំបាច់មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេ។

វិសាលភាពចំពោះបុគ្គលជាគោលការណ៍ចៅក្រមស៊ើបតែធ្វើឡើងចំពោះអង្គហេតុ និងបុគ្គលដែលព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹង មកតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ។ ជននោះជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ។ ប្រសិនបើការស៊ើបសួរមានតម្រុយច្បាស់ និងស៊ីសង្វាក់គ្នាថាបុគ្គលផ្សេងជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចដាក់ជននោះឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យដោយការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យតាមមាត្រា ១៤៣ ក្នុងឋានៈជាចារី សហចារី អ្នកផ្តើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិត ប្រសិនបើជននោះមានវត្តមាននៅកាលបរិច្ឆេទបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង។ ប៉ុន្តែការអនុវត្តខ្លះ ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ(ស្មើនឹងចោទប្រកាន់) ហើយជូនដំណឹងទៅសាមីខ្លួន។

១.៤.ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់តាមរយៈ ការជូនដំណឹងអំពីកិច្ចបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរតាមបណ្តឹងសុំរបស់ភាគី ដីកាដំណោះស្រាយ និងអនុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ ។

១.៤.១.ការជូនដំណឹងអំពីកិច្ចបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា ការស៊ើបសួរបានបញ្ចប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មាននេះដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវី ។ ២ (ពីរ) ថ្ងៃក្រោយមក ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាត្រួតពិនិត្យ។ ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាចាំបាច់ត្រូវធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរថ្មីទៀតនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើតាមមាត្រា ១៣២ (ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា)។

ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទត្រូវឃុំខ្លួន និងក្នុងរយៈ ១ (មួយ) ខែ ក្នុងករណីដែលជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំព្រះរាជអាជ្ញាបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញដោយមានដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរភ្ជាប់ជាមួយផង ។ ថិរវេលានេះត្រូវគិតពី ថ្ងៃដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលសំណុំរឿង។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញដូចចៅក្រមស៊ើបសួរដែរ ការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់នោះព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបញ្ជូនខ្លួនជនត្រូវចោទ ទៅកាន់តុលាការជំនុំជម្រះ ឬក៏លើកលែងចោទប្រកាន់ ។

១.៤.២.ការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរតាមបណ្តឹងសុំរបស់ភាគី

ការសម្រេចបិទការស៊ើបសួរជានិច្ចកាលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ប៉ុន្តែថិរវេលានៃការបិទការស៊ើបសួរនេះ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌពុំមានចែងកំណត់ពេលណាមួយច្បាស់លាស់នោះទេ។ យុត្តិធម៌ដែលប្រកបដោយភាពយឺតយ៉ាវស្មើនឹងអយុត្តិធម៌។ នេះគឺជាពាក្យស្លោកមួយដែលត្រូវបានអ្នកតាក់តែងច្បាប់ និងអ្នក

អនុវត្តច្បាប់យកមកពិចារណាទៅតាមស្ថានភាពសង្គមជាក់ស្តែង។ កាលបើរឿងក្តីមួយត្រូវបានអូសបន្លាយរយៈពេលយូរហួសហេតុវាជាផលវិបាកដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិភាគីផងដែរ។ ហេតុផលនេះហើយទើបក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ញត្តិនូវបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលអនុញ្ញាតឲ្យភាគីបានចូលរួមធ្វើសកម្មភាពក្នុងដំណើរការកិច្ចនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីបញ្ចៀសភាពអសកម្មនៃកិច្ចនីតិវិធីស៊ើបសួរ។ ភាគីនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ជាអាទិ៍ជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មានសិទ្ធិធ្វើពាក្យស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ឈប់ការស៊ើបសួរបាន។

- នៅពេលផុតចិរវេលា ១ ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃចោទប្រកាន់ ជនត្រូវចោទអាចសុំឲ្យបិទការស៊ើបសួរ ។
- នៅពេលផុតចិរវេលា ១ ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចសុំឲ្យបិទការស៊ើបសួរ។

ក្នុងរយៈពេល ១ ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលពាក្យសុំនេះ ស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេច ។ ប្រសិនបើ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលនេះទេដែលធ្វើអធិបញ្ញាឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច។អ្នកស្នើសុំអាចប្តឹងទៅប្រធានសភាស៊ើបសួរពាក្យសុំឲ្យបិទការស៊ើបសួរអាចត្រូវប្រើប្រាស់ដោយមេធាវីបាន ។

១.៤.៣.ដីកាដំណោះស្រាយ

ចៅក្រមស៊ើបសួរបិទការស៊ើបសួរតាមរយៈដីកាដំណោះស្រាយ។ ដីកានេះអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬ ជាដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់។ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាអំពើនោះជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬជាបទលហុ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចបញ្ជូនជនត្រូវចោទ ទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះ។ ដីកាត្រូវរៀបរាប់អំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់និងឈ្មោះបទល្មើស។ ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់នៅក្នុងករណី ៖

- អំពើប្រព្រឹត្ត មិនមែនជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬ បទលហុ ។
- ជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើនោះនៅតែគេមិនស្គាល់ ។
- គ្មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់លើជនត្រូវចោទ ។

ដីកាដំណោះស្រាយជានិច្ចកាលត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចគោរពតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ។ ដីកាអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ចំពោះអំពើមួយចំនួន និងជាដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចំពោះអំពើដទៃទៀត ។

ដីកាដំណោះស្រាយត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដីការដំណោះស្រាយត្រូវសម្រេចផងដែល អំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ និងការប្រគល់វត្ថុចាប់យក។

១.៤.៤.អានុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ

កាលណាដីកាដំណោះស្រាយចូលជាស្ថាពរនាំមកនូវ៖

- លុបលាងមោឃភាពនីតិវិធីមុនៗធ្វើអោយបុគ្គលទាំងឡាយមិនអាចលើកយកនូវមោឃភាពនៃកិច្ចស៊ើបអង្កេត ឬស៊ើបសួរនៅចំពោះមុខយុត្តាធិការជំនុំជម្រះបានទៀតឡើយ។
- ព្រមទាំងនាំមកឲ្យមានការរំលត់បណ្តឹងអាជ្ញាចំពោះជនត្រូវចោទកាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាដំណោះស្រាយលើកលែងចោទប្រកាន់ចំពោះជនត្រូវចោទ។ ប៉ុន្តែករណីនេះព្រះរាជអាជ្ញា និងចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបើកការស៊ើបអង្កេត ឬស៊ើបសួរម្តងទៀតឡើងវិញ កាលណាលេចឡើងនូវបន្ទុកថ្មីនៅថ្ងៃក្រោយ។

ផ្នែកទី២ សិទ្ធិអំណាចចៅក្រមស៊ើបសួរ

២.១.អំណាចបង្ខំរបស់ចៅក្រម

ដើម្បីធានានូវប្រសិទ្ធិភាពនៃនីតិវិធីស៊ើបសួរប្រព្រឹត្តទៅបានរលូនជោគជ័យច្បាប់បានប្រគល់សិទ្ធិអំណាចឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរប្រើប្រាស់វិធានការនិរន្តរាយ ដូចជាការចេញដីកា ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ និងការរក្សាជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការចាត់ចែងរបស់តុលាការ ។

២.១.១. ការចេញដីកា

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានអំណាចក្នុងការបញ្ជាឲ្យស្វែងរក និងបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួនចំពោះបុគ្គលដែលមិនព្រមឆ្លើយតបតាមការកោះហៅ។

អនុលោមតាមមាត្រា ១៨៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានកំណត់អំពីដីកាមាន ៤ ប្រភេទដូចជា ដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ។

- **ដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន**

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនបាន ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន គឺជាការបញ្ជាដល់បុគ្គលណាម្នាក់ឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន អាចចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព។

និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ម៉ោង និងទីកន្លែងដែលត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬដោយអាជ្ញាសាលា។ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធទទួលចុងដីកា ហើយត្រូវចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ដែលត្រូវបង្វិលជូនចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអាជ្ញាសាលាត្រូវជូនដំណឹងដល់ ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីគ្រប់ការលំបាកក្នុងការអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ។ តាមរយៈដីកានេះ សាមីខ្លួនបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរដោយសេរី មានន័យថា ការបង្ហាញខ្លួនតាមរយៈដីកានេះ ពុំមានតម្លៃបង្ខំដោយកងកម្លាំងសាធារណៈនោះទេ។ ដីកានេះ គឺជាបញ្ជាឲ្យសាមីខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួនតាមផ្លូវធម្មតា ដែលជាទូទៅ ដីកានេះត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅពេល ដែលសាមីជននោះមិនបានរត់គេចខ្លួន ហើយពុំឆ្លើយតបទៅនឹងការកោះហៅតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ។

➢ **ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន**

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈឱ្យចាប់ និងនាំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន អាចត្រូវចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន មាននិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផងដែរ។

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវប្រគល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថតាមគ្រប់មធ្យោបាយ។ ដើម្បីឲ្យដីកានេះត្រូវប្រគល់ជូនជាបន្ទាន់ដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តដីកានោះ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការលំបាកក្នុងអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួនផងដែរ ។ ប្រសិនបើដោយមូលហេតុនៃកាលៈទេសៈ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមិនអាចត្រូវនាំទៅបង្ហាញខ្លួនដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្រោយពេលចាប់ខ្លួនបានទេ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅក្នុងអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬទៅក្នុងពន្ធនាគារ។ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅបង្ហាញខ្លួនយ៉ាងយូរបំផុតថ្ងៃបន្ទាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬដល់អ្នកជំនួស។ ប្រសិនបើការបង្ហាញខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃបន្ទាប់ទេ បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

- **ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន**

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនអាចត្រូវចេញទៅលើជនត្រូវចោទឬបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរនឹងអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនបានលុះត្រាតែ ៖

១-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ។

២-បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ បានគេចខ្លួនមិនដឹងជាស្ថិតនៅទីកន្លែងណា ឬស្ថិតនៅក្រៅដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈឱ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងឱ្យនាំខ្លួនបុគ្គលនោះទៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន។ មុនចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែទទួលយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកានេះដោយមានថែងមូលហេតុ ក្រោយពេលទទួលយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា។ ព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកទទួលរ៉ាប់រងផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនមាននិទ្ទេសដូចតទៅ៖

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវមាន ចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងត្រូវមានបោះត្រាផង។

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវប្រគល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅតាមអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ។ ដីកាត្រូវប្រគល់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតឱ្យដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តដីកានោះ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការលំបាកទាំងអស់ក្នុងពេលអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួនផងដែរ។

ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុ នៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន។ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនរក្សាទុកដើមដីកា ឬចុងដីកាដែលមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ។

បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវតែបានគេនាំទៅបង្ហាញដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអ្នកជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ប្រសិនបើស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរនៅឡើយ។ ប្រសិនបើការនាំខ្លួនទៅបង្ហាញនេះ តម្រូវឱ្យមានការផ្ទេរបុគ្គលពាក់ព័ន្ធទៅពន្ធនាគារ ឬទៅមណ្ឌលឃុំខ្លួនមួយផ្សេងទៀត ការផ្ទេរនេះត្រូវ

ចាត់ចែងដោយអយ្យការ។ ប្រសិនបើបុគ្គលពាក់ព័ន្ធមិនត្រូវបានគេនាំខ្លួនទៅបង្ហាញដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអ្នកជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន បុគ្គលនេះត្រូវតែបានព្រះរាជអាជ្ញានាទីកន្លែងឃុំខ្លួនស្តាប់ចម្លើយ ។ ព្រះរាជអាជ្ញានេះធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយ ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។

➢ **ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន**

ដីកានេះ គឺជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ដែលត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទរហូតទាល់តែបានទទួលដំណឹងអំពីការដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបាន លុះត្រាតែមានសេចក្តីសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជាមុនសិន ហើយអាចបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់បានលុះត្រាតែជនត្រូវចោទនោះជា កម្មវត្ថុនៃដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នតែប៉ុណ្ណោះ ។ ត្រង់ចំណុចចុងក្រោយនេះ បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលតាមន័យនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ ដោយមិនមានដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននោះឡើយ ។

➢ **ការអនុវត្តដីកា**

ដីកាត្រូវបានអនុវត្តនៅលើវិសាលភាពដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ដីកានេះអនុវត្តរហូតដល់មានលិខិតជាក់លាក់ពីតុលាការ ដែលដកយកមកវិញ ជំនួសមកវិញ ឬលុបចោលនូវដីកាទាំងនោះ ។ ដូចនេះវិនិច្ឆ័យដែលសម្រេចពីជោគវាសនារបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការសម្រេចទុកដីកាទាំងនេះជាមោឃៈ ឬចេញដីកាផ្សេងទៀត ។

គ្រប់ដីកាទាំងអស់មានលក្ខណៈរួមមួយគឺបង្ខំឲ្យមានការសួរចម្លើយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធដោយ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលចេញដីកាក្នុងពេលណាមួយនៃនីតិវិធីក៏បាន ។ ជាអាទិ៍នៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន ចៅក្រមត្រូវសួរចម្លើយភ្លាមចាប់តាំងពីពេលបុគ្គលនោះបានបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ចំពោះដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួនវាធ្វើឡើងក្នុងលក្ខខណ្ឌតែមួយនឹងដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន មានន័យថា ការសួរចម្លើយដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើភ្លាម លើកលែងតែមានឧបសគ្គ ។

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន ចាប់ផ្តើមពីការជូនដំណឹងទៅបុគ្គលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចង់ស្តាប់ចម្លើយនៅក្នុងការិយាល័យ ឬមន្ទីរស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅថ្ងៃ និងម៉ោងដែលបានកំណត់ក្នុងដីកានោះ។ អត្ថប្រយោជន៍របស់ដីកានេះ មានតិចតួច បើប្រៀបធៀបទៅនឹងការកោះហៅ ធម្មតារបស់រដ្ឋបាល ។ ចាប់ពីពេលនេះ បុគ្គលពាក់ព័ន្ធដឹងថាខ្លួនឯងត្រូវបានសង្ស័យ ហើយបើសិនជា មិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅការិយាល័យរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ដំណាក់បន្ទាប់ច្បាស់ជាដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន ឬដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ។

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួនត្រូវឲ្យដំណឹងដល់បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃដីកាដោយអាជ្ញាសាលា ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានប្រគល់លិខិតចំលងឲ្យបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ បន្ទាប់ពីបុគ្គលនេះបានចុះហត្ថលេខាលើសំណៅដើម ដែលត្រូវប្រគល់ឲ្យទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ត្រូវប្រគល់ទៅឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ដីកាទាំងនេះត្រូវផ្សព្វផ្សាយតាមគ្រប់មធ្យោបាយក្នុងករណីបន្ទាន់ ។ ប៉ុន្តែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចចូលទៅក្នុងផ្ទះដែលជនពាក់ព័ន្ធស្នាក់នៅមុនម៉ោង ០៦ ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ ល្ងាចឡើយ ។

២.១.២. ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ

តាមបញ្ញាប្បត្តិមាត្រា ១២៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងថាៈ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យនូវបុគ្គលដែលមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអំណាចដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យនូវបុគ្គលគ្រប់រូបដែលមានតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់គ្នាយ៉ាងខ្លាំងថា បានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទោះបីជាគ្មានការចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរក៏ដោយ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់បុគ្គលនោះឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យក្នុងឋានៈជា ចារី ជាអ្នកផ្ដើមគំនិត ឬជាអ្នកសមគំនិត ។

២.១.២.១.បុគ្គលដែលអាចដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ វាយតម្លៃអំពីកាលានុវត្តភាពនៃការជូនដំណឹងពីការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យជាយថាហេតុបន្ទាប់ពីបានធ្វើការស៊ើបសួរចាំបាច់ផ្សេងៗ រួចមក ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបានក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ញាត្តិនូវការគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការសួរយកចម្លើយលើបុគ្គលដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធក្នុងឋានៈជាសាក្សី ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ១៥៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ការបញ្ញាត្តិបែបនេះ គឺជារក្សានូវការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ដែលអាចត្រូវបំពាន់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដោយកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលជាគោលការជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិក្នុងការពឹងពាក់មេធាវីការពារសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។

ក្រោយពីនេះ បុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់ឈ្មោះក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរដោយព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្ដាប់ចម្លើយបានតែក្នុងឋានៈជាជនត្រូវចោទតែប៉ុណ្ណោះ ។

២.១.២.២.បែបបទនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ

ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យធ្វើឡើងនៅពេលដែលជនពាក់ព័ន្ធចូលបង្ហាញខ្លួនដំបូងនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ បែបបទនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យមានក្នុងមាត្រា ១៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចែងថាៈ

នៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបសួរពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនត្រូវចោទ ប្រាប់ជននេះឲ្យបានដឹងរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងប្រាប់អំពីឈ្មោះបទល្មើសដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់

ជនត្រូវចោទថាខ្លួនអាចឆ្លើយ ឬមិនឆ្លើយបានដោយសេរី។ និទ្ទេសស្តីពីការប្រាប់នេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទចង់ឆ្លើយនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវទទួលចម្លើយនោះភ្លាម ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវប្រាប់ជនត្រូវចោទឲ្យបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការជ្រើសរើសមេធាវី ឬក្នុងការសុំឲ្យចាត់តាំងមេធាវីឲ្យខ្លួន ដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី។

ជនត្រូវចោទជាអនីតិជនត្រូវមានមេធាវីអមជានិច្ច ។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនត្រូវចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលចែងដោយច្បាប់ស្តីអំពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

ក្រោយពីការចូលបង្ហាញខ្លួនលើកទី១ ជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំ ត្រូវប្រកាសប្រាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីអាសយដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។ ជនត្រូវចោទនេះត្រូវបានទទួលដំណឹងថាៈ

- ខ្លួនត្រូវតែជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅពេលណាដែលខ្លួនផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាន
- គ្រប់ការឲ្យដំណឹងដែលបានធ្វើឡើងតាមអាសយដ្ឋានចុងក្រោយដែលប្រកាសឡើងដោយជនត្រូវចោទនោះត្រូវចាត់ទុកថាធ្វើឡើងដល់សាមីខ្លួនផ្ទាល់ ។

ការឲ្យដំណឹងព្រមទាំងការប្រកាសស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរអាស័យដ្ឋាន ត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ។

ជនត្រូវចោទអាចត្រូវបានបកដោយអ្នកបកប្រែ ដែលអ្នកបកប្រែត្រូវរួមតាមជំនឿសាសនារបស់ខ្លួនថានឹងជួយដល់តុលាការ និងបកប្រែឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមចម្លើយទាំងឡាយរបស់ជនត្រូវចោទ ។

- **អានុភាពនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ**

បុគ្គលដែលត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យរបស់តុលាការនោះបុគ្គលនឹងទទួលបានឋានៈជាជនត្រូវចោទ ដែលក្លាយខ្លួនទៅជាភាគីនៃសំណុំរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ មានសិទ្ធិការពារខ្លួនដែលស្តែងឡើងតាមសិទ្ធិទទួលបាននូវជំនួយមេធាវីតាមលក្ខន្តិកៈមេធាវី សិទ្ធិចូលរួមក្នុងការពារខ្លួន ដោយឆ្លើយ ឬមិនឆ្លើយ សិទ្ធិត្រូវបានស្តាប់ដោយចៅក្រម និងមិនមែនដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ សិទ្ធិទទួលព័ត៌មានពីសកម្មភាពខាងផ្នែកតុលាការរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ សិទ្ធិសុំមោឃនីតិវិធី សិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការស៊ើបសួរដែលសុំទៅឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស្រាវជ្រាវមួយចំនួន ។ ជាអាទិ៍ជនត្រូវចោទអាចសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើការសួរចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយភាគីរដ្ឋប្បវេណី ឬសាក្សី ធ្វើការសួរចម្លើយតទល់ ឬចុះទៅទីកន្លែងណាមួយ ។ ការស្នើសុំនេះត្រូវធ្វើឡើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានសំអាងហេតុដែលអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ជាក់ពីប្រយោជន៍របស់វា។

២.១.៣.ការរក្សាជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការចាត់ចែងរបស់តុលាការ

ដើម្បីធានាឲ្យបាននូវការរក្សាជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការចាត់ចែងរបស់តុលាការ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានបញ្ញត្តនូវវិធានការសំខាន់បី ដែលផ្ដល់ឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរនូវអំណាចបង្ខំច្រើន ឬតិច គឺការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។

- **ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន**

ជាគោលការណ៍ ជនត្រូវចោទត្រូវតែមានសេរីភាព លើកលែងតែក្នុងករណីពិសេស ជនត្រូវចោទ អាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ៥ ជំពូកទី៣ មាតិកាទី១ គន្ថីទី ៤ នៃក្រមនីតិវីធីព្រហ្មទណ្ឌ ចាប់ពីមាត្រា ២០៣ ដល់មាត្រា ២១៨ ។

ដើម្បីអនុវត្តនូវវិធាននៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នបាន ត្រូវតែគោរពនូវលក្ខខណ្ឌដាច់ខាតមួយចំនួន ។ ជានិច្ចកាល ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នអាចធ្វើបាន លុះត្រាតែជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននោះ ត្រូវបានទទួលរងនូវការចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ។ ចំពោះបទមជ្ឈិមវិញ ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នអាចធ្វើបានលុះត្រាតែជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននោះ ត្រូវបានទទួលរងនូវការចោទប្រកាន់ពីបទមជ្ឈិមដែលច្បាប់កំណត់ចិរវេលានៃការផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ១ ឆ្នាំ ។ រយៈពេលស្មើ ឬលើសពី ១ ឆ្នាំនេះ សំដៅដល់អតិបរិមានៃទោសនីមួយៗ ដែលមានបញ្ញតិក្នុងច្បាប់ ។

យោងតាមការវិភាគលើផ្នែកទី ៥ ស្ដីពីការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននេះឃើញថា៖ ការអនុវត្តវិធាននៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននេះ មិនអាចអនុវត្តបានឡើយ ចំពោះករណីដូចខាងក្រោម៖

- បទល្មើសលហុ
- បទល្មើសមជ្ឈិម ដែលមានទណ្ឌកម្មពិន័យជាប្រាក់ ឬមានទណ្ឌកម្មដាក់ពន្ធនាគារតិចជាង ១ ឆ្នាំ ។
- បុគ្គលដែលរងការចោទប្រកាន់ជាអនីតិជន អាយុតិចជាង ១ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចប្រគល់អនីតិជននោះឲ្យឪពុកម្ដាយ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬក្នុងករណីគ្មានអាណាព្យាបាល ត្រូវប្រគល់ទៅមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំថែរក្សាបណ្ដោះអាសន្នរងចាំសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ យោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្ដីអំពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួននេះ ដែលជាករណីពិសេស និងជាភាពចាំបាច់ដើម្បី៖

- បញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតជាថ្មី ។
- រារាំងកុំឲ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬដើម្បីរារាំងកុំឲ្យមានការត្រូវរូវគ្នារវាងជនរងគ្រោះ ជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត ។
- រក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ ។

- ធានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី ។
- ការពារសន្តិសុខឲ្យជនត្រូវចោទ ។
- ធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ កុំឲ្យមានការច្របូកច្របល់ ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស ។

ការសម្រេចថានឹងត្រូវឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ អាចផ្តើមដោយគំនិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា (យោងតាមក្រមនេះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចប្តឹងសុំវិធាននេះដោយផ្ទាល់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ប៉ុន្តែអាចធ្វើឡើងតាមរយៈព្រះរាជអាជ្ញា) ហើយត្រូវឲ្យដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជននេះ និងឲ្យមេធាវីបង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួនបើសិនជាមាន ។ ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២០៥ ស្តីពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ។ យោងតាមដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ដែលជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារឲ្យទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ ។ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ននេះ ត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ ។

- **ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន**

យោងតាមមាត្រា ២០៨, ២០៩, ២១០, ២១៣ និង២១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានបែងចែកតាមចំណាត់ថ្នាក់នៃបទល្មើស ជាបីសណ្ឋានគឺ ៖

១-បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ

២-បទឧក្រិដ្ឋនៃនីតិសមាញ្ញ

៣-បទមជ្ឈិម (ទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី១ឆ្នាំ) ។

- **ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ**

ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ មិនអាចលើសពី ១ ឆ្នាំបានទេចំពោះបទល្មើសនីមួយៗ ប៉ុន្តែអាចពន្យារពេលបានពីរដង ដោយក្នុងមួយដងៗ មានថិរវេលា ១ ឆ្នាំ។

- **ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ**

ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ត្រូវបានបែងចែកជា៣ផ្នែក តាមនីតិភាពនៃបុគ្គលដែលរងការចោទប្រកាន់ ដូចខាងក្រោម៖

១-នីតិជន ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៦ ខែ បានទេ ប៉ុន្តែនៅពេលផុតថិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារពេលបានពីរដង ដោយក្នុងមួយដងៗ មានថិរវេលា ៦ ខែ ។

២-អនីតិជន អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៦ ខែបានទេ កាលបើផុតថិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានឡើយ ។

៣-អនីតិជន អាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ ខែ បានទេ កាលបើផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានឡើយ ។

➢ **ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិម**

ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីបទមជ្ឈិម ក៏ត្រូវបានបែងចែកជា៣ផ្នែក តាមនីតិភាពនៃបុគ្គលដែលរងការចោទប្រកាន់ ដូចខាងក្រោម៖

១-នីតិជន ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ ខែ បានទេ ប៉ុន្តែនៅពេលផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារពេលបានម្តងគត់ ដោយមានចិរវេលាមិនឲ្យលើសពី ២ ខែ បានឡើយ ។

ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះ មិនត្រូវលើសពីពាក់កណ្តាលនៃអប្បបរមានៃទោស ដែលច្បាប់បានកំណត់នោះឡើយ ។

២-អនីតិជន អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ ខែ បានទេ កាលបើផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានឡើយ ។

៣-អនីតិជន អាយុចាប់ពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ២ ខែ បានទេ កាលបើផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានឡើយ ។

ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នតាមចំណុចទី២ និងទី៣ខាងលើនេះ មិនត្រូវលើសពីពាក់កណ្តាល នៃអប្បបរមានៃទោសដែលច្បាប់បានកំណត់សម្រាប់អនីតិជននោះឡើយ ។

➢ **ដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន**

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបានលុះត្រាតែជនត្រូវចោទជាកម្មវត្ថុនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ
- ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និង មានបោះត្រា។ ចំពោះការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលដែលមានដីកាបង្គាប់ឱ្យ ឃុំខ្លួនរហូតទាល់តែបានទទួលការ ឱ្យដំណឹងអំពីការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ។

ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន រក្សាទុកដើមដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ឬចុងដីកានេះ ដែលបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ។

➢ **ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ**

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទ ឲ្យនៅក្រៅឃុំវិញបានគ្រប់ពេលវេលា ។ ហើយការដោះលែងក៏អាចធ្វើឡើង តាមបណ្តឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬបណ្តឹងសុំរបស់ជនត្រូវចោទផងដែរ ។

➢ **ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំដោយឥន្ទានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរមានបំណងដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូន ព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំយោបល់ ដោយបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ហើយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត (មិនត្រូវលើសពី ៥ ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលសំណុំរឿងមកពិនិត្យ) ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

ប៉ុន្តែមានករណីពិសេស ដែលមានភាពបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យដោះលែងភ្លាម ដោយមិនរង់ចាំយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះឡើយ តែចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចង្អុលបង្ហាញប្រាប់ពីមូលហេតុនៃភាពបន្ទាន់នោះនៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន ។

➢ **ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំតាមការប្តឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា**

នៅគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទបាន ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ។ បើសិនជារយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះកន្លងផុតទៅចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេច ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

➢ **ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំដោយជនត្រូវចោទ**

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឲ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបញ្ជូនពាក្យសុំរបស់ជនត្រូវចោទ និងសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាភ្លាម ដើម្បីពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់ ហើយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត (មិនត្រូវលើសពី ៥ ថ្ងៃ គិតពី ថ្ងៃទទួលសំណុំរឿងមកពិនិត្យនោះឡើយ) ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

បើសិនជារយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះកន្លងផុតទៅ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេច ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យប្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

ក្នុងករណីដែលមានការបដិសេធនឹងពាក្យសុំឲ្យនៅក្រៅឃុំ ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំសាជាថ្មីម្តងទៀតទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ១ ខែ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំលើកមុន។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេចលើពាក្យនេះក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ ។

នៅក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ ដីកាសម្រេចនេះ ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងប្រធានពន្ធនាគារ ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៧៦ ស្តីពីការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឲ្យមានសេរីភាព នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

មាត្រា ២៧៦ ស្តីពីការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឲ្យមានសេរីភាពនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងថាៈ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទ ដែលកំពុងជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន ជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតដល់ផុតរយៈពេលសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាយល់ព្រមឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនោះភ្លាម។ សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ។

ត្រូវធ្វើដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ កាលណាដីកានេះមានអានុភាពនាំឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ។ ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការបដិសេធដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំ ឬលើកលែងចោទប្រកាន់នោះ ជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំត្រូវរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតទាល់តែសភាស៊ើបសួរបានសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ចៅក្រមនេះអាចដាក់ជននោះ ឲ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការវិញ តាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២២៣ ដល់មាត្រា ២៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

➢ **ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ**

តាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌពុំបានឲ្យនិយមន័យនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការនោះទេ ប៉ុន្តែយើងអាចកំណត់បានថា វាជាវិធានការនិរន្តរាយមួយ ដូចករណីនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែរ គ្រាន់តែវាជាវិធានមួយដែលមានស្ថានភាពស្រាលជាង ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបង្គាប់ជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំឲ្យគោរពនូវកាតព្វកិច្ចមួយ ឬច្រើន ដូចបានកំណត់ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិមាត្រា ២២៣ នៃក្រមនេះ ។

យោងតាមការពិនិត្យលើខ្លឹមសារនៃមាត្រា ២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ក៏អាចឲ្យកំណត់បានថាការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ គឺជាវិធានមួយដែលមានកម្មវត្ថុដាក់ ជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការរឹតបន្តឹងខាងសេរីភាពមួយចំនួនតាមរយៈកាតព្វកិច្ច ឬការហាមឃាត់ដែល កំណត់ដោយច្បាប់ដែលវិធាននេះត្រូវបានចងក្រងក្រោមគោលដៅ ៤ ផ្សេងៗគ្នា៖

- ធានានូវការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនត្រូវចោទ
- គោរពនូវវិធានផ្សេងៗដែលសំដៅលប់បំបាត់ពីជីវិតរបស់ជនត្រូវចោទនូវធាតុមួយចំនួន
- ដាក់កំហិតនូវការព្យាបាលខាងផ្នែកសង្គម និងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ
- ចេញនូវបញ្ញត្តិផ្សេងៗ ដើម្បីធានាឲ្យបាននូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ

អាចមានការភ័ន្តច្រឡំខ្លះទាក់ទងទៅនឹងវិធានខាងលើនេះជាពិសេសត្រង់ចំណុចទី ៩ នៃមាត្រា ២២៣ ដែលបញ្ញត្តិអំពីកាតព្វកិច្ចមួយ ដែលតម្រូវឲ្យជនត្រូវចោទដាក់ប្រាក់ធានា ។ ត្រង់ចំណុចនេះ មានមតិខ្លះថាការបង្គាប់ឲ្យជនត្រូវចោទដាក់ប្រាក់ធានា គួរទាមទារឲ្យមានស្ថាប័នជំនាញធ្វើការវាយតម្លៃទៅលើកាលទេសៈមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបទល្មើសដែលបានកើតឡើង ដើម្បីកំណត់អំពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវដាក់ធានានោះ។ **ឧទាហរណ៍** ពាក់ព័ន្ធនឹងបទបង្ករបួសដោយចេតនា គឺតម្រូវឲ្យគ្រូពេទ្យវាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពរបួសជាមុនសិន ដើម្បីឲ្យដឹងពីទំហំព្យសនកម្ម (ទំហំនៃសំណងការព្យាបាលរបួស) ក្នុងគោលបំណងឲ្យជនត្រូវចោទដាក់ប្រាក់ធានាឲ្យធនល្មមនឹងសំណងផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃព្យសនកម្មដែលកើតឡើងនោះ ។

យោងតាមមាត្រា ៤៤ មាត្រា ៤៥ និងមាត្រា ១២២ ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែបើកការស៊ើបសួរ ។ រីឯបទមជ្ឈិម ការស៊ើបសួរអាចធ្វើក៏បាន ឬមិនធ្វើក៏បាន ។ តាមខ្លឹមសារនៃមាត្រាទាំងបីនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាបទលហុពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបើកការស៊ើបសួរនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ មាត្រា ៤៩ បានកំណត់ថាប្រសិនបើរឿងនោះ ជាបទលហុ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅជនជាប់ចោទឲ្យចូលខ្លួនទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ហេតុដូចនេះ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការមិនអាចអនុវត្តបានចំពោះបទលហុនោះទេដោយហេតុថាវិធានការនេះត្រូវបាន អនុវត្តតែក្នុងយុត្តាធិការស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ ឯបទលហុត្រូវបានអនុវត្តតាមនីតិវិធីកោះហៅបញ្ជូនទៅយុត្តាធិការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ដោយមិនឆ្លងកាត់យុត្តាធិការស៊ើបសួរនោះឡើយ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចអនុវត្តនូវវិធាននេះបានតាមគំនិតផ្តើមផ្ទាល់របស់ខ្លួន ឬតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានសរុបរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន អំពីកាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវទៅលើជនត្រូវចោទ ។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ បដិសេធនឹងពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ហើយត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ។

បើសិនជារយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះកន្លងផុតទៅ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

➢ **ការកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកែប្រែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ច អាចលុបចោល ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីបាន គ្រប់ពេលវេលា ហើយក៏អាចបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការផងដែរ ។ សេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវជូន ដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

➢ **ការកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា**

នៅគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឲ្យលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ។ បើសិនជារយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះ កន្លងផុតទៅ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេច ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។ ដីកាសម្រេចបដិសេធនឹងពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ និងត្រូវជូនដំណឹង ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

➢ **ការកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយជនត្រូវចោទ**

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឲ្យលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេលវេលា ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជូនពាក្យសុំរបស់ជនត្រូវចោទនោះភ្លាម និងសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដីកានេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងពេលខ្លីបំផុតទៅព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

កាលណាមានពាក្យសុំឲ្យលើកលែង ឬ ឲ្យកែប្រែការត្រួតពិនិត្យនេះបានធ្វើជាថ្មីមុនពេលចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរសម្រេចលើពាក្យសុំលើកមុន នោះរយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះ ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតពី ពេលចេញសេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំពីមុន ។ ដីកាសម្រេចបដិសេធនឹងពាក្យសុំត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។

បើសិនជារយៈពេល ៥ ថ្ងៃនេះកន្លងផុតទៅ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេច ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យប្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

➢ **ការគេចវេសពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ**

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទបានគេចវេសដោយចេតនាពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានទោះក្នុងករណីដែលៈ

- ទោសជាប់ពន្ធនាគារដែលត្រូវរងនោះ មានថិរវេលាប៉ុន្មានក៏ដោយ (មានន័យថាលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ២០៤ លែងជាឧបសគ្គនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទៀតហើយ) ។
- ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអស់រយៈពេលអតិបរមានៃថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន តាមមាត្រា ២០៨ ២០៩ ២១០ ២១៣ និង២១៤ ក៏ដោយ ។

កាលណាសម្រេចថានឹងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដោយមូលហេតុខាងលើនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជននេះ ហើយតម្រូវឲ្យមានមេធាវីជូនមធ្យោបាយការពារបើសិនជាមានមេធាវីអមផងនោះ ។

ដីកាសម្រេចត្រូវមានសំអាងហេតុ និងត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែលសម្រេចតាមមាត្រា ២៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនេះ មិនអាចឲ្យលើសពី ៤ ខែ ចំពោះនីតិជន និងមិនអាចលើសពី ២ ខែ ចំពោះអនីតិជនឡើយ ។

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការត្រូវបានបញ្ចប់នៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាដំណោះប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចរក្សាទុកជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការហូតដល់ពេលបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការនោះទេ[34] ។ ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ក៏ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលតុលាការប្រកាសសាលក្រមដែរ[35] ។

២.២.អំណាចក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

២.២.១. អំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ១២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចែងថាៈ

ចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍សម្រាប់បង្ហាញឲ្យឃើញការពិតដោយអនុលោមតាមច្បាប់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានករណីកិច្ចស៊ើបសួរទាំងដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក ។

ដូចនេះមានន័យថា ចៅក្រមស៊ើបសួរដឹកនាំដោយសេរី និងឯករាជ្យនូវកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួន និងមិនទទួលអធិបញ្ញាពីភាគី ឬអាជ្ញាធរណាមួយឡើយ ។ កិច្ចស្រាវជ្រាវដែលធ្វើដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនមានសភាពខុសប្លែកពីកិច្ចដែលបំពេញដោយនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ដើម្បីអោយការស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ប្រកបដោយភាពរលូនជោគជ័យល្អ ច្បាប់បានកំណត់អំណាចចៅក្រមក្នុងការស្រាវជ្រាវដូចជាៈ ការជូនដំណឹងអំការពីការដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី ការសួរតទល់ ការចុះទៅដល់កន្លែងកើតហេតុ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង ការធ្វើកោសល្យវិច័យ ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ការចាត់អោយស៊ើបជំនួស ។

[34] មាត្រា ២៨៩ កថាខណ្ឌទី ៤ ៥ និងទី ៦ នៃក្រមនីតិព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[35] មាត្រា ២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

- **ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ**

នៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបសួរពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនត្រូវចោទ ប្រាប់ជននេះឱ្យបានដឹងរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងប្រាប់អំពីឈ្មោះបទល្មើសដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទថាខ្លួនអាចឆ្លើយ ឬមិនឆ្លើយបានដោយសេរី។ និទ្ទេសស្តីពីការប្រាប់នេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទចង់ឆ្លើយនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវទទួលចម្លើយនោះភ្លាម។ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទឱ្យបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការជ្រើសរើសមេធាវី ឬក្នុងការសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីឱ្យខ្លួនដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី។ ជនត្រូវចោទជាអនីតិជនត្រូវតែមានមេធាវីអមជានិច្ច។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនត្រូវចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលចែងដោយច្បាប់ស្តីអំពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។ ក្រោយពីការចូលបង្ហាញខ្លួនលើកទីមួយ ជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំ ត្រូវប្រកាសប្រាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីអាសយដ្ឋានរបស់ខ្លួន។

- **ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ**

ជនត្រូវជនដែលត្រូវបានចូលបង្ហាញខ្លួនដំបូងនៅសាលាដំបូងនៃយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិ ក្នុងជ្រើសតាំងមេធាវីដោយខ្លួនឯង ឬដោយការចាត់តាំងរបស់ប្រធានសាលាដំបូងស្របតាមលក្ខន្តិកៈមេធាវី។

ជនត្រូវចោទដែលមានមេធាវីអម ចៅក្រមស៊ើបសួរទៅធ្វើការកោះហៅមេធាវីយ៉ាងតិចបំផុត ០៥ ថ្ងៃមុនពេលសួរចម្លើយ ។ ក្នុងចិរវេលានេះ មេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីបាន ។ ជនត្រូវចោទអាចត្រូវបានចៅក្រមស៊ើបសួរសួរយកចម្លើយបានតែចំពោះមុខមេធាវីការពារសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែបើមេធាវីដែលត្រូវបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវហើយមិនបានចូលបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃ និងម៉ោងកំណត់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសួរយកចម្លើយជនត្រូវចោទដោយគ្មានវត្តមានរបស់មេធាវីបាន ។ ក្នុងករណីពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចសួរយកចម្លើយជនត្រូវចោទបានផងដែរ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទបានបោះបង់នូវសិទ្ធិការពារខ្លួន ឬ បោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់លាក់នូវវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួននោះ ។ ការបោះបង់ចោលនេះត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុមួយផ្សេងពីកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ និងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយជនត្រូវចោទ ។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចធ្វើការសួរចម្លើយដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវីបានផងដែរ ដែលភាពបន្ទាន់បណ្តាលមកពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ឬបណ្តាលមកពីការភ័យខ្លាចបាត់បង់តម្រុយនៃភស្តុតាង ។ ប្រភេទនៃភាពបន្ទាន់នេះត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។ ជនត្រូវចោទអាចត្រូវអមដោយអ្នកបកប្រែ ឬត្រូវបានប្រធានសាលាដំបូងចាត់តាំងអ្នកបកប្រែឲ្យផងដែរ ។[36]

[36] មាត្រា ១៤៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានអញ្ជើញឲ្យចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនៃការសួរយកចម្លើយជនត្រូវចោទផងដែរ ។ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនៃការសួរយកចម្លើយជនត្រូវចោទ ព្រះរាជអាជ្ញា និង មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ អាចតាំងសំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយក្នុងករណីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ហេតុនេះត្រូវចុះក្នុងនិទ្ទេសនៃកំណត់ហេតុ ។[37]

- **ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី**

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាភាគីនៃការស៊ើបសួរ ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មានសិទ្ធទទួលជំនួយពីមេធាវីក្នុងពេលកំពុងស្តាប់ចម្លើយដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដូច្នេះមេធាវីត្រូវទទួលការកោះហៅក្នុងចិរវេលា ៥ ថ្ងៃមុនការស្តាប់ចម្លើយមានសិទ្ធិពិនិត្យមើលសំណុំរឿងក្នុងថេរវេលានេះ និងអាចទទួលបាននូវឯកសារចំលង និងលិខិតផ្សេងៗនៃនីតិវិធី ដោយចេញសោហ៊ុយខ្លួនឯងដោយមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រម ។ ការស្តាប់ចម្លើយអាចធ្វើដោយពុំចាំបាច់មានវត្តមានរបស់មេធាវី ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់លាក់នូវវត្តមានរបស់មេធាវីរបស់ខ្លួន និងពុំចាំបាច់កោះហៅមេធាវីក្នុងករណីបន្ទាន់ (គ្រោះថ្នាក់ដល់អាយុជីវិត ហានិភ័យនៃការបាត់បង់តម្រុយភស្តុតាង) ។

ចំពោះបុគ្គលដែលស្ថិតនៅក្រៅអង្គហេតុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចោទប្រកាន់ និងអាចផ្តល់ព័ត៌មានដែលជាប្រយោជន៍ដល់ការបង្ហាញការពិតទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅបុគ្គលទាំងនោះមកសាកសួរជាសាក្សី ។

សាក្សីមានកាតព្វកិច្ច ៣ យ៉ាងចូលមកបង្ហាញខ្លួន ធ្វើពាក្យសម្បថ (ត្រូវរួចផុតពីសម្បថបុគ្គលដែលជិតស្និតជាមួយជនត្រូវចោទ ដូចជាបុព្វញាតិ បច្ឆាញាតិ បងប្អូន សហពន្ធ័ និងកូនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឡើងទៅ[38] និងផ្តល់ចម្លើយ ។ សាក្សីបដិសេធមិនបង្ហាញខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរ សុំឲ្យកំលាំងសារធារណៈបង្ខំសាក្សីឲ្យចូលមកបង្ហាញខ្លួនដោយចេញបញ្ជាឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនដែលមានចុះពីអត្តសញ្ញាណរបស់សាក្សី កាលបរិច្ឆេទចេញបញ្ជា ហត្ថលេខា និងត្រារបស់ចៅក្រម ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅអ្នកបកប្រែដើម្បីស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ។

បើសាក្សីមានជំងឺ ឬ មិនអាចធ្វើដំណើរមកបាន ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជីអាចទៅកាន់ផ្ទះរបស់សាក្សី ឬកន្លែងដែលសាក្សីនោះនៅដើម្បីទទួលយកចម្លើយ ។ សាក្សីមិនមែនជាភាគីនៃការស៊ើបសួរគាត់មិន

[37] មាត្រា ១៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[38] មាត្រា ១៥៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ទទួលបាននូវសិទ្ធិការពារខ្លួន ដូច្នេះសាក្សីត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយតែម្នាក់ឯង ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ប៉ុន្តែគាត់អាចជាកម្មវត្ថុនៃការសួរតទល់គ្នាជាមួយនឹងភាគីក្នុងសំណុំរឿង ។

➢ **ការសួរតទល់**

ការសួរតទល់គ្នាអាចឲ្យនិយមន័យបានថាជាការសួរចម្លើយ ឬការស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលជាច្រើនព្រមគ្នាក្នុងគោលដៅធ្វើឲ្យលេចចេញនូវធាតុនៃការពិតតាមរយៈយោបល់ និងជំហររបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ដែលចៅក្រមដាក់តទល់គ្នានោះ ។ បទបញ្ញត្តិដែលគ្រប់គ្រងការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

➢ **ការចុះទៅដល់ទីកន្លែងកើតហេតុ**

មាត្រា ១៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានចែងថា កាចុះដល់ទីកន្លែងឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅតែមួយដូចក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ ដូចជាធ្វើការពិនិត្យកត់ត្រា ផ្គុំអង្គហេតុឡើងវិញ ឆែកឆេរ ឬបំពេញគ្រប់កិច្ចស៊ើបសួរផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។ ដើម្បីបំពេញគ្រប់កិច្ចស៊ើបសួរ ចៅក្រមអាចចុះដល់ទីកន្លែងជាមួយក្រឡាបញ្ជីនៅលើវិសាលភាពនៃសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់សាលាដំបូងដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវ ជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចចូលរួមដំណើរជាមួយខ្លួនបាន ។ ក្រឡាបញ្ជីជាជំនួយក្នុងការចុះដល់ទីកន្លែង ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការចុះដល់ទីកន្លែងនិងស្តីពីកិច្ចដែលបានបំពេញនៅនឹងកន្លែង ។

ម្យ៉ាងទៀតបើការចាំបាច់នៃការស៊ើបសួរតម្រូវចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចុះដល់ទីកន្លែងជាមួយនឹងក្រឡាបញ្ជីនៅលើវិសាលភាពដែនដីជាតិទាំងមូល ដោយជូនដំណឹងជាមុនទៅព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង នៅក្នុងដែនដីដែលខ្លួនធ្វើដំណើរទៅកាន់នោះ ។

➢ **ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង**

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឆែកឆេរនៅចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេ ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុនសាក្សី ២នាក់ ដែលខ្លួនចាត់តាំង ។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាល ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចផ្តើមឆែកឆេរមុនម៉ោង ៦ ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ ល្ងាចបានទេ លើកលែងតែ ៖

- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅទីកន្លែងដែលបើកចំហដល់សាធារណៈជន

- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ ឬប្រើដែលកាប្រាស់គ្រឿងញៀន។

ការឆែកឆេរនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវី ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខប្រធានគណៈមេធាវី ឬប្រតិភូរបស់ប្រធានគណៈមេធាវីនោះ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ ស្តីពីការឆែកឆេរដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬ សក្សី ២ នាក់។ កំណត់ហេតុត្រូវចុះនិទ្ទេស អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីនីមួយៗ ។ កាលបើការឆែកឆេរប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវី កំណត់ហេតុត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីវត្តមានរបស់ប្រធានគណៈមេធាវី ឬរបស់ប្រតិភូនៃប្រធានគណៈមេធាវីនោះ។

➢ **ការធ្វើកោសលវិច័យ**

នៅក្នុងករណីមានបញ្ហាបច្ចេកទេសចោទឡើង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារបស់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធ មិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ។ ដីកាត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ប្រសិនបើពាក្យសុំនោះចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង ១ ខែ ប្រសិនបើពាក្យនោះចេញមកពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងឱ្យដល់អ្នកប្តឹងសុំជាបន្ទាន់ ។

➢ **ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ**

តាមតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីសំដែងឱ្យឃើញនូវការពិត ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យស្តាប់ និងថតការសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតគ្រប់ការឆ្លើយឆ្លងគ្នាតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ផងដែរដូចជា សារតាមទូរស័ព្ទ ឬសារតាមអ៊ិនធើណេត។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសុំឱ្យគ្រប់អង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការជំនាញ តាំងឧបករណ៍បច្ចេកទេស និងធ្វើការថត ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន អំពីប្រភេទនៃទំនាក់ទំនងដែលត្រូវចាប់ព្រមទាំងអំពីរយៈពេលនៃបេសកកម្ម ។ អង្គភាពសាធារណៈ មន្ត្រីរាជការដែលចាត់តាំង ត្រូវបំពេញតាមពាក្យសុំរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ នៅក្នុងពេលអនុវត្តបេសកកម្មអង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការដែលចាត់តាំង ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅនៃបេសកកម្ម ជាអាទិ៍ អំពីការលំបាកជាយថាហេតុ ។ កាលណាបេសកកម្មត្រូវបានបំពេញរួចហើយ អង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការនោះត្រូវចម្លងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនូវសំឡេងដែលថតបាន។ការធ្វើឱ្យទៅជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះត្រូវ ឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវនូវខ្លឹមសារនៃសំឡេងដែលថតបាន ។ សំឡេងដែលថតបាននេះត្រូវប្រគល់ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរ និងបិទស្លាក។

គ្រប់ពេលវេលាចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងដែលធ្វើការចាប់ និងចតនេះបាន។ ការចូលទៅក្នុងទីកន្លែងទាំងនេះ មិនអាចត្រូវបានហាមឃាត់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយសំអាងលើមូលហេតុអ្វីបានទេ ទោះបីជាទីកន្លែងយោធាក៏ដោយ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចធ្វើកិច្ចការនេះតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបានដែរ ។

➢ **ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស**

ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសអាចឲ្យនិយមន័យបានថា ជាប្រតិភូកម្មនៃអំណាចដែលចៅក្រមស៊ើបសួរប្រគល់ឲ្យទៅ ចៅក្រមផ្សេង ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអង្គភាពនគរបាល ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួរមួយ ឬច្រើនដែលចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់ ។[39]

ដោយមានន័យថាជាប្រតិភូកម្មអំណាច ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសអាចចេញតែដើម្បីផ្ទេរអំណាចដែលចៅក្រមមានប៉ុណ្ណោះ ។ ដីកាចាត់ឲ្យសួរសាក្សីក៏ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយគោលការណ៍មួយដែលចែងថា ដីកាមិនអាចមានលក្ខណៈទូទៅទេ ។ ព្រោះថាក្នុងករណីនេះ គឺវាដោះបន្ទុកចៅក្រមស៊ើបសួរពីសំណុំរឿងក្តី ។ ចៅក្រមអាចបញ្ឈប់ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសបានគ្រប់ពេលវេលា និងមុនពេលដែលការអនុវត្តដីកានេះត្រូវបញ្ចប់ ។

ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសដែលត្រូវតែពិសេសជាដាច់ខាត ត្រូវតែបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់លាស់នូវកិច្ចដែលអនុញ្ញាត ព្រមទាំងថិរវេលានៃការកិច្ចទាំងនេះ ។ កិច្ចនេះត្រូវមានទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ ។ ដីកាត្រូវតែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ហត្ថលេខា និងត្រារបស់ចៅក្រម ។

ការភ្លេចនិទ្ទេសមួយក្នុងចំណោមនិទ្ទេសទាំងអស់នេះ អាចបណ្តាលឲ្យមានមោឃភាពនៃដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស និងមោឃភាពនៃគ្រប់កិច្ចដែលបានធ្វើបន្តបន្ទាប់ ។

នៅពេលដែលដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស ត្រូវបានប្រគល់ឲ្យចៅក្រម ចៅក្រមរូបនេះមានគ្រប់អំណាចទាំងអស់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ក្នុងចំណោមនគរបាល និងកងរាជអាវុធហត្ថមានតែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចទទួលបានការផ្ទេរបែបនេះ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាត់តាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងគ្រប់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌លើដែនដីប្រទេសទាំងមូល ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នេះស្ថិតនៅក្រោមអំណាចផ្ទាល់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តនីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស ។

ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចផ្ទេរអំណាចរបស់ខ្លួនបានទេ ។ អំណាចដែលមិនអាចត្រូវបានផ្ទេរទៅឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជាអំណាចចោទប្រកាន់បុគ្គលណាម្នាក់ អំណាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ឬស្តាប់

[39] មាត្រា ១៧៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី[40] អំណាចសួរតទល់បុគ្គលខាងលើជាមួយមនុស្សផ្សេងទៀត ឬអំណាចចេញដីកា ឬធ្វើការឆែកឆេរក្នុងកន្លែងដែលការពារ ។

អំណាចដែលអាចផ្ទេរបានគឺៈ

- ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី បើក្នុងពេលស្តាប់ចម្លើយ មានលេចចេញនូវតំរុយពិរុទ្ធភាពប្រឆាំង និងសាក្សី ការស្តាប់ចម្លើយត្រូវបញ្ចប់ដើម្បីឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ផ្តល់ដំណឹងភ្លាមទៅចៅក្រសើុបសួរ ។
- ការឆែកឆេរ និងការចាប់វត្ថុដោយគោរពលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៥៩ និង ១៦០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។
- ការឃាត់ខ្លួន អំណាចត្រួតពិនិត្យដែលធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតតាមផ្លូវតុលាការ ត្រូវធ្វើដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនៅពេលឃាត់ខ្លួនក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស។
- ការស្តាប់ និងការថតការសន្ទនាតាមទូស័ព្ទ និងការចាប់ការឆ្លងឆ្លើយតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ ។

ការពិតណាស់ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីអំពីគ្រប់កិច្ចដែលបំពេញដោយអនុវត្តតាមដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស ដែលត្រូវប្រគល់ឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីបញ្ចូនក្នុងសំណុំរឿងនៅពេលដែលកិច្ចត្រូវបានបំពេញចប់ ។

២.២.២.មោឃភាពនៃការស៊ើបសួរ

វិធាន និងច្បាប់ប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃនីតិវិធីចៅក្រមស៊ើបសួរដាច់ខាតត្រូវតែគោរព បើពុំដូច្នេះទេនាំឲ្យមានការមោឃភាពនៃការស៊ើបសួរជាក់ជាមិនខាន។ ក្នុងនោះក៏មានអ្នកដែលមានសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងសុំមោឃភាពក្នុងកិច្ចនីតិវិធី និងភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំមោឃកម្ម ផងដែរ។

មានតែសភាស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីពិនិត្យមោឃភាពនៃលិខិតនៃនីតិវិធី[41] ប៉ុន្តែការធ្វើមោឃកម្មចំពោះកិច្ច ឬនីតិវិធីណាមួយចំពោះនីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យបង្ហាញខ្លួនភ្លាម និងនីតិវិធីកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការជាន់ដំបូង[42] ។

ការស្នើសុំធ្វើមោឃកម្មចំពោះកិច្ចនីតិវិធីស៊ើបសួរអាចធ្វើបានតែមុនយុត្តាធិការជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ។ ដីកាដំណោះស្រាយដែលចូលជាស្ថាពរ លុបលាងមោឃភាពនៃនីតិវិធីមុន ដោយគ្មានមោឃភាពណាមួយនៃនីតិវិធីមុន អាចត្រូវបានលើកឡើងនៅចំពោះមុខតុលាការជំនុំជម្រះបានទៀតឡើយ ។[43]

---

[40] មាត្រា ១៧១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[41] មាត្រា ២៥៣ កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[42] មាត្រា ៣៤២ និង៤៩២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[43] មាត្រា ២៥៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ដីកាដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការសុំធ្វើអោយកម្មបានទេ ។ តាមមាត្រា ២៥៣ កថាខណ្ឌទី៦ បានកំណត់ថា "ដីកាដែលអាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងសុំមោឃភាពបានឡើយ" ។

វិធាន និងទម្រង់ការដែលចែងដោយមាត្រាខាងក្រោមនេះ មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរពតាម បើពុំនោះទេនឹងនាំឲ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី៖

១-មាត្រា១២២ (ការបើកការស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ)

២-មាត្រា១២៣ (សមត្ថកិច្ចដែនដីចៅក្រមស៊ើបសួរ)

៣-កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា១២៤ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបានដោយគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ។

៤-កថាខណ្ឌទី១ និងទី២ នៃមាត្រា១២៥

- ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវស៊ើបសួរតែអង្គហេតុដែលមានក្នុងឱកាសសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ
- បើគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេចៅក្រមស៊ើបសួរគ្មានអំណាចស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីដែលលេចឡើងនោះឡើយ ។

៥-មាត្រា១២៨ ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវមានក្រឡាបញ្ជីអមជានិច្ច ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយក្រឡាបញ្ជីមិនអាចបំពេញកិច្ចដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ ។

បន្ថែមលើចំណុចខាងលើនេះ ការដែលនាំឲ្យមានមោឃភាព កាលណាការបំពានវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ណាមួយដែលចែងដោយក្រមនេះ ឬបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ភាគី ដែលទទួលរងការបំពាននេះ ។ វិធាន និងទម្រង់ការដែលមានលក្ខណៈសំខាន់នោះមានជាអាទិ៍ គឺវិធានទម្រង់ការដែលមានបំណងធានាការគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន ។

- **អ្នកដែលមានសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងសុំមោឃភាពក្នុងកិច្ចនីតិវិធី**

១-ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ និងជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

២-ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុបញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនដំណឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៣-ជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុ ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនដំណឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ពាក្យសុំនេះ អាចធ្វើដោយមេធាវីបាន ។

ពាក្យសុំឲ្យធ្វើមោឃកម្ម ត្រូវចុះបញ្ជីនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។ ភ្លាមនោះ ក្រឡាបញ្ជីសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីមកឲ្យខ្លួនភ្លាម ។[44]

កាលណាមានការលះបង់នូវការបំពាននិវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួននៃភាគីណាមួយ វាមានអានុភាពកែប្រែនិតិវិធីនេះឲ្យមានភាពប្រក្រតីឡើងវិញ ។ ការលះបង់នេះ ត្រូវធ្វើការពិនិត្យដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។ បើមានមេធាវីត្រូវកោះហៅ មេធាវីយ៉ាងតិច ៥ ថ្ងៃ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើកំណត់ហេតុ ។[45]

បណ្ដឹងសុំមោឃភាពកិច្ចនីតិវិធី ពុំមានអនុភាពបង្អាក់ការស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ លើកលែងតែមានសេចក្ដីមួយរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ[46] ។

➢ **ភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំមោឃកម្ម**

១ -ពាក្យប្ដឹងសុំគ្មានសំអាងហេតុ (ផ្ទុយនឹងមាត្រា២៥៣ កថាខណ្ឌទី២,៣ និងទី៤)

២-ពាក្យប្ដឹងសុំទាក់ទងនឹងដីកាដែលអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ (មាត្រា២៥៣ កថាខណ្ឌទី៦)

៣-ពាក្យប្ដឹងសុំគ្មានមូលកភាពយ៉ាងជាក់ស្ដែង

សេចក្ដីសម្រេចប្រកាសមិនទទួលពាក្យសុំរបស់សភាស៊ើបសួរ មិនអាចតវ៉ាបានទេ ។[47]

អានុភាពនៃការធ្វើមោឃកម្មៈ កាលណាបានទទួលបណ្ដឹងមោឃកម្មចំពោះកិច្ច ឬលិខិតណាមួយនៃនីតិវិធីប្រសិនបើសភាស៊ើបសួរយល់ព្រមតាមពាក្យសុំ សភាស៊ើបសួរសម្រេចថា តើមោឃកម្មនេះត្រូវធ្វើទៅលើកិច្ច ឬលិខិតផ្សេងទៀតដែរឬទេ ហើយកិច្ច និងលិខិតដែលត្រូវធ្វើអោយកម្មទាំងនោះត្រូវដកចេញពីសំណុំរឿងដោយត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។[48]

ក្រោយពីបានធ្វើមោឃកម្មរួចហើយសភាស៊ើបសួរអាចៈ

- បង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ឬ
- ដកសមត្ថកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ផ្សេងទៀត ឬ
- បន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងលើរឿងនោះ ។

[44] មាត្រា ២៥៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[45] មាត្រា២៥៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[46] មាត្រា ២៥៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[47] មាត្រា ២៧៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[48] មាត្រា២៨០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ក្នុងករណីចុងក្រោយនេះ សភាស៊ើបសួរអាចប្រគល់ភារកិច្ចទៅសមាជិកខ្លួនម្នាក់ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់អំណាចជាចៅក្រមស៊ើបសួរ លើកលែងតែការបិទការស៊ើបសួរដែលត្រូវបើកសវនាការ ចេញសាលដីកាដំណោះស្រាយដោយអនុវត្តមាត្រា ២៥៩ (ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា) និង មាត្រា ២៤៧ (ដីកាដំណោះស្រាយ) ដល់មាត្រា ២៥០ (ការបញ្ជូនដើម្បីបើកសវនាការជំនុំជម្រះ) ។ ក្នុងករណីដែលសភាស៊ើបសួរសម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ សេចក្តីសម្រេចនោះត្រូវ មានអានុភាពអនុវត្តភ្លាម ឯបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៧៦ (ការដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តនោះទេ ។[49]

បានសេចក្តីថាជនត្រូវចោទត្រូវបានដោះលែងភ្លាមៗដោយមិនចាំបាច់រង់ចាំរហូតទាល់តែផុតរយៈពេលនៃបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះឡើយ ហើយក៏គ្មានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលមានអនុភាពផ្អាកការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនេះដែរ ។

[49] មាត្រា ២៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

ជំពូកទី៣

ដំណាក់កាលជន្មជម្រះ

ជំពូកទី ៣
ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី១ យុត្តាធិការជំនុំជម្រះ

១.១.សមត្ថកិច្ច និងការប្តឹងទៅតុលាការ

នៅគ្រប់ខេត្ត និងក្រុងនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជាមានតុលាការជាន់ទាបមួយ ដែលមានសមត្ថកិច្ចលាត សន្ធឹងលើដែនដីខេត្ត ឬក្រុងទាំងមូល ដែលគេហៅថាសាលាដំបូង។ សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង ត្រូវបានបែង ចែកជាទៅតាមសមត្ថកិច្ចតុលាការ និងដែនដី ដើម្បីងាយស្រួលដោះស្រាយសំណុំរឿង និងងាយស្រួលដល់ការ ប្តឹងទៅតុលាការ ផងដែរ។

ចំពោះមុខងារចៅក្រម និងមុខងារព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញារងនោះ គឺមានវិសមិត្តភាពនឹងគ្នាយ៉ាង ដាច់ខាតមិនជំនួសគ្នាបានឡើយ។ ចៅក្រមណាដែលបានបំពេញមុខងារក្នុងឋានៈជាព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជ អាជ្ញារង ឬជាចៅក្រមស៊ើបសួរលើសំណុំរឿងណាមួយមិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងនោះបានទេ បើពុំ ដូច្នោះទេ សាលក្រមនឹងត្រូវទុកជាមោឃៈ។

១.១.១.សមត្ថកិច្ចតុលាការជាន់ទាប និងដែនដី

សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការជាន់ទាប គឺជាសាលាជំនុំជម្រះថ្នាក់ដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះ បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ។ នៅតុលាការជាន់ទាបសម្រេចដោយចៅក្រម៣រូប ដែលជាក្រុមប្រឹក្សា ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ព្រមទាំងបទមជ្ឈិម និងលហុដែលជាប់ទាក់ទង។ ហើយសម្រេចដោយចៅក្រមទោលចំពោះ បទមជ្ឈិម និងលហុ។ ហើយចំពោះតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដីគឺ ៖

- តុលាការនាទីកន្លែងបទល្មើស
- តុលាការនាលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទ ឬ
- តុលាការនាទីកន្លែងចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទ ។

ក្នុងករណីដែលមានតុលាការពីរ ឬច្រើនដែលស្ថិតនៅក្នុងមណ្ឌលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍តែមួយបានទទួល ពាក្យប្តឹងលើរឿងតែមួយដូចគ្នា ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ចាត់តាំងតុលាការដែលនឹងត្រូវទទួលបន្ទុកលើសំណុំ រឿង។ វិវាទសមត្ថកិច្ចដែនដីរវាងតុលាការច្រើនដែលមានថ្នាក់ស្មើគ្នា ត្រូវសម្រេចដោយប្រធានតុលាការជាន់

ខ្ពស់។ ការសម្រេចនេះ គឺបិទផ្លូវ តវ៉ា ។ សមត្ថកិច្ចចំពោះជនជាប់ចោទត្រូវពន្លាតរហូតដល់សហចារី អ្នកផ្តើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិតទាំងអស់ ។

ប្រសិនបើតុលាការដែលបានទទួលពាក្យប្តឹងយល់ឃើញថាពុំមានសមត្ថកិច្ចតាមដែនដីតុលាការនេះ ទេត្រូវប្រកាសថាពុំមានសមត្ថកិច្ចដោយសាលក្រម និងបង្គាប់ឱ្យបង្វិលសំណុំរឿងជូនព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះ ជូនតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចតាមដែនដី។ ជាយថាហេតុ តុលាការនេះសម្រេចសេចក្តីលើការបន្តដាក់ជនជាប់ចោទឱ្យស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

១.១.២.ការប្តឹងទៅតុលាការ

ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌជនរងគ្រោះមិនអាចប្តឹងទៅតុលាការព្រហ្មទណ្ឌដោយផ្ទាល់បានទេ តុលាការត្រូវបានទទួលបណ្តឹងដោយ ៖

- ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ សាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ
- ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- កំណត់ហេតុស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមដែលធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

គ្រប់បុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅចំពោះមុខតុលាការតាមនីតិវិធីណាមួយដូចខាងលើនេះ មានឈ្មោះថាជនជាប់ចោទ។

ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស អាចតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាននៅចំពោះមុខតុលាការ ប្រសិនបើខ្លួនពុំទាន់បានតាំងខ្លួននៅឡើយនៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ មានឈ្មោះហៅថាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី គឺបុគ្គលគ្រប់រូបដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ ដែលត្រូវតែជួសជុលព្យសនកម្មដែលបណ្តាលឱ្យមានដល់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស ។

១.២.ការរៀបចំសវនាការ

ប្រធានតុលាការជាអ្នករៀបចំសវនាការដោយចាត់ចៅក្រម ឬក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះតាមប្រភេទបទល្មើស និងកំណត់ពេលសវនាការ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាក្រោយពីទទួលបានដំណឹងកាលបរិច្ឆេទ ត្រូវកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធចូលសវនាការ ។

១.២.១.ការចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងកំណត់ពេលសវនាការ

ក្រោយពេលតុលាការទទួលបណ្តឹងដោយការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដោយដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ។ ប្រធានតុលាការត្រូវតែគិតគូរចាត់តាំងចៅក្រម ឬក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះទៅតាមប្រភេទនៃបទល្មើស ឬករណីជនចោទជាអនីតិជន។

ប្រធានតុលាជាអ្នកកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ហើយជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធឲ្យចូលសវាការ។ កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ត្រូវតែគិតគូរ និងគោរពថិរវេលានៃការប្រគល់ ដីកាកោះហៅ ដើម្បីឲ្យភាគីពាក់ព័ន្ធបានត្រៀមខ្លួន ជាពិសេសជនជាប់ចោទ លើកលែងតែជនជាប់ចោទកំពុងនៅជាប់ឃុំក្នុងពន្ធនាគារដែលថិរវេលានេះមិនទាមទឲ្យគោរពឡើយ។

១.២.២.ការកោះហៅចូលសវនាការ

ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រោយពីទទួលដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទសវនាការ ត្រូវកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធ ទាំងអស់ឲ្យចូលមកសវនាការមានជាអាទិ៍ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ(កាលណាមិនទាន់តាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ) អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី (មេធាវីជនទាំងនេះផងបើមាន) សាក្សី អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ និងនគរបាលយុត្តិធម៌ ជាដើម។
ក្នុងករណីជនជាប់ចោទ ឬបុគ្គលពាក់ព័ន្ធខាងលើកំពុងជាប់ឃុំក្នុងពន្ធនាគារ ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់ចែងឲ្យប្រធានពន្ធនាគារនាំខ្លួនជននោះមកសវនាការ។

ចំពោះសាក្សីដែលព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានកោះហៅ ជនជាប់ចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចនាំសាក្សីនោះមកតុលាការដើម្បីសុំឲ្យចៅក្រមស្តាប់ចម្លើយបាន។

- **ជនជាប់ចោទ**

ជនជាប់ចោទត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការរបស់តុលាការដោយផ្ទាល់។ ជនជាប់ចោទត្រូវបានអមដោយមេធាវីម្នាក់ដែលខ្លួនជ្រើសរើស។ ជនជាប់ចោទក៏អាចសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីឲ្យខ្លួនបានដែរ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនជាប់ចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងតាមគំនិតផ្តើមរបស់ប្រធានតុលាការ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

នៅក្នុងករណីបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ជនជាប់ចោទចូលទៅបង្ហាញខ្លួនដោយសេរីខ្លួនឯងនៅពេលសវនាការ។

នៅក្នុងករណីនីតិវិធីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ជនជាប់ចោទត្រូវឃុំគ្រងដោយកងការពាររហូតដល់សាមីខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ។ តុលាការអាចសម្រេចឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្នបានដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានបញ្ឈប់ដោយលក្ខណៈច្បាប់នៅពេលផុតថិរវេលា ២ សប្តាហ៍ ។

ក្នុងករណីដែលតុលាការទទួលបណ្ដឹងតាមដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនដោយសេរី លើកលែងតែចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរ បានសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។ ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវបាននាំ ទៅកាន់សវនាការដោយកងកម្លាំងសាធារណៈ។

➢ **ជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី**

ជនរងគ្រោះអាចតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបាននៅចំពោះមុខចៅក្រមជំនុំជម្រះបាន បើសិនមិនខ្លួនបានតាំងខ្លួននៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរទេ។ ប៉ុន្តែការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះមិនអាចទទួលបានទេ ក្រោយពេលព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋាន។ ជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនក្នុងសវនាកា ដោយផ្ទាល់ ឬដោយមានមេធាវីអម។

ជនរងគ្រោះជានីតិជនត្រូវតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយខ្លួនឯង លើកលែងតែសាមីខ្លួនបានស្លាប់ត្រូវទាមទារដោយសិទ្ធិវន្តរបស់គាត់។ បើជាអនីតិជន ឬជនដែលស្ថិតក្រោមអំណាចមេបា ត្រូវបានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយឪពុកម្ដាយ ឬអាណាព្យាបាល។ ជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ផងដែរ។

➢ **អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី**

អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនក្នុងសវនាការដោយផ្ទាល់ ឬមានមេធាវីអមជាមួយកាលណាខ្លួនបានពឹងពាក់។ អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី ដោយសហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ផងដែរ។ អ្នកតំណាងដែលមិនមែនជាមេធាវី ត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

➢ **សាក្សី**

សាក្សីដែលត្រូវបានកោះហៅ ត្រូវតែបង្ហាញខ្លួនក្នុងសវនាការ។ សាក្សីត្រូវចូលខ្លួនដោយផ្ទាល់ ដោយពុំអាចត្រូវតំណាងដោយអ្នកណាបានឡើយ។ ទោះបីជាមេធាវីក៏មិនអាចតំណាងឲ្យសាក្សីក្នុងសវនាការបានទេ។ ក្នុងករណីមានធុរៈចាំចាច់មិនអាចខានបាន សាក្សីត្រូវសុំមកតុលាការ ដោយបញ្ជាក់មូលហេតុឲ្យបានសមស្រប។ បើមិនដូច្នោះទេ តុលាការអាចបង្អង់សវនាការសិន ហើយបង្គាប់ឲ្យកងកម្លាំងសាធារណៈនាំខ្លួនសាក្សីនោះមកកាន់សវនាការបាន។ ចំពោះសាក្សីដែលសំខាន់ហើយព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានកោះហៅនោះជនជាប់ចោទ

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្តីអាចនាំសាក្សីមកក្នុងសវនាការហើយស្នើសុំតុលាការឲ្យស្តាប់ចម្លើយបានដោយខ្លួនជាអ្នកចំណាយសោហ៊ុយនានាជូនសាក្សីនោះ។

ក្នុងករណីសាក្សីមិនព្រមចូលមកបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាកោះរបស់ចៅក្រម ដោយគ្មានមូលហេតុ ជាបទល្មើសបដិសេធមិនចូលខ្លួន[50]។ ចំពោះសាក្សីដែលចូលមកបង្ហាញខ្លួនតែបដិសេធមិនឆ្លើយជូនតុលាការ ជាបទល្មើសបដិសេធផ្តល់ចម្លើយ[51]។ រីឯសាក្សីដែលចូលបង្ហាញខ្លួន និងព្រមឆ្លើយ ប៉ុន្តែផ្តល់ចម្លើយកុហកដល់តុលាការ ជាបទល្មើសផ្តល់សក្ខីកម្មក្លែងក្លាយ[52] ។ ប្រសិនសាក្សីទទួលសំណូកដោយការទទួលអំណោយជំនូន ការសន្យា ឬអត្ថប្រយោជន៍ពីភាគីណាមួយដើម្បីមិនធ្វើសាក្សី ឬមកឆ្លើយភូតកុហក ជាបទស៊ីសំណូករបស់សាក្សី ។

➢ **អ្នកជំនាញ និងអ្នកបកប្រែ**

តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យកោះហៅអ្នកជំនាញ នគរបាលយុត្តិធម៌ និងអ្នកបកប្រែភាសាគថ្លង់ ភាសាបរទេស ភាសាជនជាតិដើមភាគតិច ដើម្បីមកជួយដោះស្រាយបើចាំបាច់។ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវបានកោះហៅត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនក្នុងសវនាការ។ អ្នកដែលបានកោះហៅត្រូវមានកាតព្វកិច្ចអនុវត្តឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយតុលាការស្វែងរកការពិតជូនភាគីនានា។ ក្នុងករណីមានការក្លែងបន្លំមិនមែនជាការពិត ត្រូវប្រឈមមុខនូវទណ្ឌកម្មផ្សេងដូចជា ៖

- ចំពោះអ្នកជំនាញដែលទទួលសំណូកដោយការទទួលអំណោយ ជំនូន ការសន្យា ឬអត្ថប្រយោជន៍នានាពីភាគីណាមួយ ដើម្បីក្លែងក្នុងរបាយការណ៍លាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ផ្ទាល់មាត់នូវទិន្នន័យ ឬលទ្ធផលកោសលវិច័យ ជាបទស៊ីសំណូករបស់អ្នកជំនាញ[53] ។
- ចំពោះអ្នកបកប្រែដែលបំភ្លៃការពិតដោយចេតនានូវខ្លឹមសារនៃភាសា ឬឯកសារបកប្រែ ជាបទបំភ្លៃដោយអ្នកបកប្រែ[54] ។ អ្នកបកប្រែណាដែលទទួលសំណូកដោយការទទួលអំណោយជំនូន ការសន្យា ឬអត្ថប្រយោជន៍នានាពីភាគីណាមួយដើម្បីក្លែងខ្លឹមសារនៃភាសា ឬឯកសារដែលបកប្រែជាបទស៊ីសំណូករបស់អ្នកបកប្រែ[55] ។

[50] មាត្រា ៥៣៥ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[51] មាត្រា ៥៣៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[52] មាត្រា ៥៤៥ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[53] មាត្រា ៥៥៥ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[54] មាត្រា ៥៥០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[55] មាត្រា ៥៥៣ នៃក្រមព្រហាទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

១.៣. ការពិភាក្សាដេញដោល

ជាគោលការណ៍ ការពិភាក្សាដេញដោលត្រូវតែធ្វើជាសាធារណៈ។ លើកលែងតែមានករណីពិសេស ដែលតុលាការសម្រេចជាអសាធារណៈដែលមូលហេតុបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ ឬទំនៀមទម្លាប់ ក្នុងករណីនេះតុលាការតាមសេចក្តីសម្រេចមានសំអាងហេតុ អាចបង្គាប់ឲ្យការពិភាក្សាចេញដោលទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកជាសម្ងាត់។ ចំពោះការសួរចម្លើយ និងស្តាប់ចម្លើយ ហើយការដាក់ភស្តុតាងជូនតុលាការពិនិត្យក៏ជាសម្ងាត់ផងដែរ។ ក្រោយពេលការបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល តុលាការសម្រេចតាមសាលក្រមដាច់ដោយឡែកពីសាលក្រមអង្គសេចក្តី ឬតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេសនៃសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី។ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបង្គាប់ឲ្យធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលដោយសម្ងាត់ មិនអាចតវ៉ាបានទេ។

១.៣.១.សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់

ប្រធានសវនាការជាអ្នកដឹកនាំការពិភាក្សាដេញដោល។ ប្រធានសវនាការត្រូវរ៉ាប់រងឱ្យសិទ្ធិខាងការការពារបានប្រព្រឹត្តទៅដោយសេរី។ ប៉ុន្តែប្រធានអាចបដិសេធចេញពីការពិភាក្សាដេញដោលនូវអ្វីដែលមានគោលបំណងអូសបន្លាយការពិភាក្សាដេញដោលនេះដោយឥតប្រយោជន៍គ្មានរួមវិភាគទានអ្វីដល់ការសំដែងឲ្យឃើញការពិត ។

- ប្រធានសវនាការរ៉ាប់រងឱ្យមានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អនៅពេលសវនាការ ។
- ប្រធានសវនាការអាចហាមឃាត់អនីតិជនខ្លះ ឬ ទាំងអស់មិនឱ្យចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការ ។
- ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យបណ្តេញបុគ្គលគ្រប់រូបដែលបង្កឱ្យមានការច្របូកច្របល់ដល់របៀបរៀបរយនៃការពិភាក្សាដេញដោល ។

ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ប្រធានសវនាការអាចប្រើប្រាស់កងកម្លាំងសាធារណៈ ។

ប្រសិនបើមានបទល្មើសបានកើតឡើងនៅក្នុងពេលសវនាការ ប្រធានសវនាការធ្វើកំណត់ហេតុពិនិត្យរឿងហេតុនេះ។ ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងនាំជនល្មើសភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីថ្លឹងថ្លែង ពីវិធានការដែលត្រូវចាត់។ កាលណាបទល្មើសជាបទលហុ ឬបទមជ្ឈិម តុលាការអាចជំនុំជម្រះជនល្មើសភ្លាម ប្រសិនបើ ព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងសុំ និងប្រសិនបើជនល្មើសយល់ព្រម។

១.៣.២.ដំណើរនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលត្រូវប្រព្រឹត្តទៅដោយក្រឡាបញ្ជីសវនាការពិនិត្យវត្តមានជនទាក់ទិនដែលត្រូវបានកោះហៅ និងពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនទាំងនោះ។ ចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើចាត់ឲ្យញាតិលោហិត ឬសហព័ទ្ធមកចូលរួមជាតំណាង នោះក្រឡាបញ្ជីពិនិត្យអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នក

តំណាងនិងពិនិត្យលិខិតប្រគល់សិទ្ធិ។ បន្ទាប់មកត្រូវណែនាំឲ្យភាគីនីមួយៗ អង្គុយតាមទីកន្លែងដែលបានគ្រោងទុក។ ចំពោះជនជាប់ចោទ មិនត្រូវឲ្យគាត់ទាក់ទងគ្នា ឬជជែកគ្នាឡើយ។

ប៉ុន្តែសាក្សី និងអ្នកជំនាញត្រូវថយទៅរងចាំក្នុងបន្ទប់រងចាំ មិនត្រូវឲ្យស្ថិតនៅក្នុងសាលសវនាការទេ ព្រោះគាត់អាចស្តាប់ឮការពិភាក្សាដេញដោល។ បើគ្មានបន្ទប់រងចាំ គួរអោយគាត់អង្គុយរងចាំនៅកៅអីខាងមុខសវនាការសិន។ ត្រូវឲ្យសាក្សី អង្គុយនៅឆ្ងាយពីគ្នាបន្តិច កុំឲ្យពួកគាត់ពិភាក្សាគ្នាបាន។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ រាយការណ៍វត្តមានជនទាក់ទិន ជូនចៅក្រមជំនុំជម្រះ ព្រះរាជអាជ្ញា និងអង្គសវនាការជ្រាប។ ចំពោះតំណាងអយ្យការ ធ្វើការកត់សម្គាល់ចំពោះវត្តមាន និងអវត្តមានរបស់ជនទាក់ទិន និងលើកយោបល់ជូនតុលាការ។ ទោះបីមានជនទាក់ទិនខ្លះអវត្តមាន ជាពិសេសជនជាប់ចោទទោះបីអវត្តមាន តុលាការនៅ តែអាចបន្តសវនាការបាន។ ផ្ទុយទៅវិញតុលាការអាចបង្អង់សវនាការសិន ដោយតម្រូវឲ្យកោះហៅបុគ្គលពាក់ព័ន្ធដែលអវត្តមានមកសវនាការ។ ក្នុងករណីនេះ បើតុលាការសម្រេចថាបន្តសវនាការ ចៅក្រម ឬក្រុមប្រឹក្សាប្រកាសសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ តំណាងអយ្យការ ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ និងមេធាវីការពារសិទ្ធិ។

នៅមុនការសួរដេញដោលជនជាប់ចោទ ភាគីអាចលើកឡើងពីវិវាទកម្មស្តីពីការកោះហៅបាន បើមិនដូច្នេះទេមិនអាចលើកឡើងបានទេ ហើយជនជាប់ចោទ ឬភាគីក៏អាចប្តឹងជិតចិត្តចៅក្រមជំនុំជម្រះ ឬសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាណាម្នាក់បាន។ ជនជាប់ចោទ អាចសុំឲ្យស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដែលមិនបានកោះហៅ ឬសំណូមពរអ្វីដែលមានប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន។ សាក្សីដែលភាគីបាននាំមកនេះ ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ និងត្រូវធ្វើសម្បថ ហើយទៅរងចាំក្នុងបន្ទប់រងចាំ។ ការសួរចម្លើយ និងស្តាប់ចម្លើយត្រូវធ្វើតាមលំដាប់លំដោយ។

- **ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ**

ប្រធានសវនាការប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទឱ្យបានដឹងអំពីអំពើដែលគេចោទប្រកាន់លើខ្លួន និងធ្វើការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទនេះ។ ប្រធានសវនាការសួរគ្រប់សំណួរដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត។ ប្រធានសវនាការមានករណីយកិច្ចសួរចម្លើយជនជាប់ចោទទាំងខាងផ្នែកដាក់បន្ទុកទាំងខាងផ្នែកដោះបន្ទុក។

ក្រោយពីប្រធានសវនាការសួរចម្លើយរួចហើយ ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរដល់ជនជាប់ចោទ។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងៗ ទៀតត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធានសវនាការសម្រេច ដោយឥស្សរចិត្តថា តើសំណួរនេះត្រូវតែសួរឬទេ។

➢ **ការស្តាប់ចម្លើយភាគី**

ប្រធានសវនាការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញ តាមលំដាប់លំដោយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍រួចមក ។ ប្រធានសវនាការអាចស្តាប់នូវចម្លើយមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបានចូលរួមក្នុងការស៊ើបអង្កេតក្នុងឋានៈជាសាក្សីបាន។ ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និង ភាគី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរបាន។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការជាមុនសិន។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងៗទៀតត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ។

១.៣.៣.ការដាក់ភស្តុតាងជូនតុលាការពិនិត្យ

ភស្តុតាងក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ អាចដាក់ជូនតុលាការដោយសេរី ។ ភាគីអាចដាក់ជូនតុលាការនៅមុនពេលសវនាការក៏បានដោយការដាក់ពាក្យសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬអាចប្រគល់ជូនដោយផ្ទាល់នៅក្នុងពេលសវនាការក៏បាន។

ភស្តុតាងក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌមានដូចជា ៖

- ភស្តុតាងជាវត្ថុ
- ភស្តុតាងជាឯកសារ
- ភស្តុតាងជាមនុស្ស
- ភស្តុតាងជាវេជ្ជសាស្ត្រ ឬវិទ្យាសាស្ត្រ។
-

➢ **គោលការណ៍នៃការវាយតម្លៃភស្តុតាង**

ជាទូទៅតុលាការថ្លឹងថ្លែងដោយឥស្សរចិត្ត អំពីភស្តុតាងដែលភាគីបានប្រគល់ជូនខ្លួនពិនិត្យ ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ជំនឿស្មោះត្រង់ពិតប្រាកដរបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងសំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេចតុលាការលើកសំអាង តែអំពីភស្តុតាងដែល គេបានប្រគល់ជូនក្នុងសវនាការ ឬភស្តុតាងដែលមានក្នុងសំណុំរឿងប៉ុណ្ណោះ។ វត្ថុ ឬឯកសារដែលអាចមានតម្លៃជាភស្តុតាង លុះត្រាតែបានមកដោយមធ្យោបាយស្របច្បាប់។ ជាក់ស្តែងចម្លើយសារភាពដែលបានពីការបង្ខិតបង្ខំ ឬដោយមធ្យោបាយទុច្ចរិត ឬសម្លេងឆ្លងឆ្លើយដែលគេលួចថតបាន ពីការសន្ទនារវាងជនជាប់ចោទ ជាមួយមេធាវី គ្មានតម្លៃជាភស្តុតាងទេ។ ក្នុងពេលសវនាការចៅក្រមអាចបង្គាប់ឲ្យជនណាម្នាក់បង្ហាញវត្ថុតាង ឬភស្តុតាងបាន។

➢ **ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងសំណូមពរ**

ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្លួននៅមុន និងក្នុងពេលសវនាការបាន រហូតដល់បិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល។

នៅពេលបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល និងពិនិត្យភស្តុតាងរួច ប្រធានសវនាការអនុញ្ញាតឲ្យភាគីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ និងធ្វើការកត់សម្គាល់ខ្លីៗ (សំណូមពរ) តាមលំដាប់លំដោយ ដូចតទៅ៖

- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងជនជាប់ចោទកត់សម្គាល់ខ្លីៗ
- មេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារ
- ព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំ
- មេធាវីរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ សន្និដ្ឋានការពារ
- ដើមបណ្តឹង និងព្រះរាជអាជ្ញាអាចឆ្លើយតបទៅវិញបាន ប៉ុន្តែករណីនេះ ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ ត្រូវតែនិយាយក្រោយគេបង្អស់(តបទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញ)។

➢ **ការបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល**

ក្រោយពីសន្និដ្ឋាន និងសំណូមពររួច ការស្នើសុំអ្វីលែងបានទៀតហើយ តុលាការប្រកាសបញ្ចប់សវនាការសួរដេញដោល និងសម្រេចថាត្រូវប្រកាសសាលក្រមភ្លាម ឬលើកពេលប្រកាសសាលក្រម។ បើប្រកាសសាលក្រមភ្លាម តុលាការឲ្យភាគីទាំងអស់រង់ចាំ ហើយតុលាការថយទៅបន្ទប់ពិភាក្សា។ បន្ទាប់មកតុលាការចូលមកវិញប្រកាសសាលក្រមតែម្តង។ ប្រសិនបើតុលាការសម្រេចលើកពេលសវនាការ តុលាការប្រកាសកាលបរិច្ឆេទប្រកាសសាលក្រមដោយមិនធ្វើការកោះហៅជាថ្មីទេ ចាត់ទុកការជូនដំណឹងក្នុងពេលសវនាការនេះជាការកោះហៅដោយផ្ទាល់មាត់តែម្តង។ ដោយឡែកជនជាប់ឃុំ ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់ចែងឲ្យប្រធានពន្ធនាគារនាំខ្លួនមកសវនាការ។

ប្រសិនបើមានភាពចាំបាច់តុលាការអាចចុះទៅដល់ទីកន្លែងតែម្តងនៃដែនដីជាតិបាន។ ក្នុងករណីដែលយល់ឃើញថារឿងក្តីមួយ មិនទាន់អាចប្រកាសសាលក្រមបានទេ និងទាមទារឲ្យមានការស្រាវជ្រាវបន្ថែមនោះ តុលាការអាចស្រាវជ្រាវបន្ថែមដោយខ្លួនឯង ឬចាត់តាំងសមាជិកខ្លួនណាម្នាក់ ឬបង្វិលរឿងឲ្យចៅក្រមផ្សេងទៀតស្រាវជ្រាវ ចៅក្រមដែលអនុវត្តការស្រាវជ្រាវនេះអនុវត្តក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចនីតិវិធីស៊ើបសួរដែរ។

១.៤. ការប្រកាសសាលក្រម

ដោយអនុលោមតាមច្បាប់រៀបចំអង្គការតុលាការ។ សាលក្រមដែលសម្រេចដោយ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ឬហៅថាអង្គជំនុំជម្រះ ដែលមានសមាសភាពចាប់ពី៣រូបឡើងទៅចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ព្រមទាំងបទមជ្ឈិម

និងលហុដែលជាប់ទាក់ទង។ កាលណាការពិភាក្សាដេញដោលបានបញ្ចប់ តុលាការថយទៅពិភាក្សាសម្រេច។ ការពិភាក្សាធ្វើឡើងជាការសម្ងាត់មានតែសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះតែប៉ុណ្ណោះដែលចូលរួមពិភាក្សា។ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជីមិនអាចចូលរួមការពិភាក្សាបានទេ។ ការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ធ្វើឡើងដោយមតិភាគច្រើន។ នៅក្នុងករណីសាលក្រមសម្រេចដោយចៅក្រមជំនុំជម្រះទោល ចៅក្រមសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តដោយផ្អែកលើភស្តុតាង។ ករណីនេះហៅថា ការថយទៅពិចារណា។

ក្រោយពីពិភាក្សា ឬសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តរួចតុលាកា នឹងប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព ព្រមទាំងការសម្រេចអំពីផលប្រយោជន៍នៃផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងការសម្រេចអំពីវត្ថុដែលបានចាប់យក។

១.៤.១. ការប្រកាសពិរុទ្ធភាព

ក្នុងការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាពនេះតុលាការត្រូវពិនិត្យមើលថា ៖

- អំពើនោះជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬលហុ។
- ជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តអំពើដែលចោទប្រកាន់មកកាន់ខ្លួនដែល ឬទេ។

ប្រសិនបើតុលាការពិនិត្យទៅយល់ឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើជនជាប់ចោទ តុលាការត្រូវប្រកាសផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់បញ្ញត្តិ។

ប្រសិនបើតុលាការពិនិត្យទៅយល់ឃើញថាអំពើនោះមិនមែនជាបទល្មើស ឬជនជាប់ចោទគ្មានកំហុស តុលាការត្រូវប្រកាសជនជាប់រួចខ្លួនពីបទចោទ។

➢ **ការប្រកាសពិរុទ្ធភាពតែមិនប្រកាសទោស**

ជនជាប់ចោទខ្លះអាចឲ្យតុលាការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាពបានតែមិនអាចប្រកាសទោសបាននោះទេ។ ទោះជាមានអំពើនោះបង្កើតជាបទល្មើស និងមានភស្តុតាងគគ្រប់គ្រាន់បញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទជាអ្នកប្រព្រឹត្តក៏ដោយ ក៏តុលាការមិនអាចប្រកាសទោសចំពោះជននោះបានដែរ។ ដោយហេតុថា ច្បាប់មិនឲ្យទទួលខុសត្រូវ។

➢ **ការបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនជាអាទិ៍ក្នុងដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ**

ប្រសិនបើតុលាការប្រកាសផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ១ឆ្នាំ យ៉ាងតិច ដោយគ្មានការព្យួរទេ តុលាការតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេស និងដោយមានសំអាងហេតុ អាចចេញនៅក្នុងពេលសវនាការ ៖

- ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដែលមានវត្តមាន
- ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទអវត្តមាន ។
- ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន មានអានុភាពអនុវត្តភ្លាមៗ ។

ដីកាទាំងនោះមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណរបស់ពិរុទ្ធជន
- ប្រភេទនៃទណ្ឌកម្ម និងអត្ថបទច្បាប់ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការផ្តន្ទាទោសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកានេះត្រូវតែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមនេះ និងបោះត្រាផងដែរ។ ពិរុទ្ធជនដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះ ត្រូវតែបានគេនាំទៅបង្ហាញខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត នៅមុខព្រះរាជអាជ្ញានាទីកន្លែងចាប់ខ្លួន ដែលឱ្យដំណឹងដល់សាមីខ្លួនអំពីដីកានេះ និងធ្វើការឃុំខ្លួន។ កាលណាសាលក្រមត្រូវបានសម្រេចដោយកំបាំងមុខនោះ ពិរុទ្ធជនដែលសម្រេចចិត្តថា ប្តឹងទាស់ត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត នៅមុខតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម។

១.៤.២. ការសម្រេចអំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

នៅក្នុងសាលក្រមតែមួយជាមួយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌតុលាការអាចសម្រេចអំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីបាន។ តុលាការវិនិច្ឆ័យអំពីភាពអាចទទួលបាននៃការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយសម្រេចអំពីពាក្យបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅលើ ជនជាប់ចោទ និងលើអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី។

កាលណាតុលាការមិនទាន់អាចសម្រេចបានលើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីទេ តុលាការអាចបង្អង់ទៅសវនាការលើកពេលក្រោយ និងអាចឲ្យប្រាក់បណ្តោះអាសន្ន។

បុគ្គលដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសក្នុងបទល្មើសតែមួយជាមួយគ្នានោះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការសងការខូចខាតដោយសាមគ្គីភាព។

១.៤.៣ ការសម្រេចអំពីវត្ថុចាប់យក

នៅក្នុងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចអំពីវត្ថុដែលចាប់យកនៅគ្រប់ដំណាក់នីតិវិធីទាំងអស់ ។ការសម្រេចអាចជាការប្រគល់សងឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ឬត្រូវរឹបអូស។

ប្រសិនបើតុលាការមិនបានសម្រេចអំពីវត្ថុចាប់យកនេះ នៅពេលសាលក្រមចូលជាស្ថាពរ បុគ្គលដែលជាម្ចាស់នៃវត្ថុ អាចដាក់ពាក្យសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញាឲ្យប្រគល់វត្ថុនោះមកខ្លួនវិញបាន។ ការសម្រេចអំពីពាក្យសុំប្រគល់វត្ថុចាប់យកក្នុងករណីនេះ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ផ្នែកទី២ អំពីសាលក្រម

ជានិច្ចកាលសាលក្រមត្រូវបានប្រកាសជាសាធារណៈ ទោះបីជាតុលាការបានសម្រេចតាមរយៈសេចក្តីសម្រេចពិសេសដែល មិនបើកផ្លូវតវ៉ាថារឿងក្តីប្រព្រឹត្តទៅជាអសាធារណៈដើម្បីថែរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់

សាធារណៈ ឬទំនៀមទំលាប់ក៏ដោយ ។[56] សាលក្រមប្រកាសនៅថ្ងៃដែលមានការពិភាក្សាដេញដោល ឬនៅពេលសវនាការក្រោយ ដែលកាលបរិច្ឆេទត្រូវបានប្រាប់ដល់ភាគីដែលមានវត្តមាន ។[57]

នៅពេលសវនាការ ក្រឡាបញ្ជីសរសេរកំណត់សវនាការ ដែលមានគោលដៅ បើកឱកាសដល់សាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើការពិនិត្យនិយភាពនៃនីតិវិធី និងបានយល់ពីការពិភាក្សាដេញដោល ។ កំណត់សវនាការទាំងនេះត្រូវតែជាសេចក្តីចម្លងដែលត្រឹមត្រូវតាមសំណួរដែលសួរ និងចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ្នកទទួលខុសត្រូវខាងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ។

កំណត់ហេតុសវនាការត្រូវមានចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជីសវនាការ និងចុះទិន្នាការក្រោយពីផ្ទៀតផ្ទាត់ដោយប្រធានសវនាការក្នុងចិរវេលា ១០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីប្រកាសសាលក្រម ។ គ្រប់ការខ្វះខាតក្នុងកាន់កាប់កំណត់សវនាការអាចត្រូវផ្តន្ទាទោសខាងវិន័យ ។[58]

តុលាការសម្រេចតែលើអង្គសេចក្តីដែលប្តឹងមកខ្លួន និងដែលមានចែងក្នុងពាក្យបណ្តឹងប៉ុណ្ណោះ។ ម្យ៉ាងទៀត គាត់អាចសម្រេចតែលើពិរុទ្ធភាពរបស់បុគ្គលដែលបញ្ជូនមកឲ្យគាត់ក្នុងឋានៈជាជនជាប់ចោទ ។ បើសាក្សីត្រូវបានសង្ស័យថាជាអ្នកប្រព្រឹត្ត ឬអ្នកសមគំនិត និងអំពើដែលប្តឹងមកចៅក្រម សាក្សីនោះ អាចនឹងត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសបានបបន្ទាប់ពីត្រូវបានចោទប្រកាន់ក្នុងឋានៈជាជនជាប់ចោទ ។

តុលាការប្រកាសសាលក្រមដែលមានកំណត់ពីពិរុទ្ធភាព និងប្រកាសទោសដែលបានកំណត់ ដោយច្បាប់។ បើតុលាការយល់ឃើញថាអំពើមិនមែនជាបទល្មើស ឬជនជាប់ចោទមិនមានពិរុទ្ធភាព តុលាការប្រកាសសាលក្រមឲ្យរួចទោស ។ ក្នុងករណីដែលមានទោសជាប់ពន្ធនាគារ តុលាការអាចចេញ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន បើសិនជនជាប់ចោទមានវត្តមាននៅសវនាការ ឬដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនបើសិនជនជាប់ចោទអវត្តមាន ។[59]

ក្នុងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការក៏សម្រេចផងនូវផលប្រយោជន៍រដ្ឋប្បវេណី បើសិនបើរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌបានជនរងគ្រោះបានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងទាមទារសំណងខាងខូចខាតលើព្យសនកម្មដែលកើតមានឡើងដែលសាលក្រមនេះមានអនុភាពចំពោះជនជាប់ចោទ ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។[60]

---

[56] មាត្រា ៣១៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[57] មាត្រា ៣៤៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[58] មាត្រា ៣៤១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[59] មាត្រា ៣៥០ និងមាត្រា ៣៥១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[60] មាត្រា ៣៥៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

២.១.ប្រភេទនៃសាលក្រម

សាលក្រមត្រូវបានគេចាត់នូវប្រភេទនៃសាលក្រមដូចខាងដូចជា សាលក្រមចំពោះមុខ សាលក្រមដែលត្រូវចាត់ទុកចំពោះមុខ សាលក្រមកំបាំងមុខ សាលក្រមដែលចេញចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនិងសាលក្រមដែលចេញចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។

២.១.១.សាលក្រមចំពោះមុខ

សាលក្រមចំពោះមុខ គឺជាសាលក្រមដែលជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ។ អនុភាពនៃសាលក្រមចំពោះនេះ មិនត្រូវឲ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទនោះទេ ។ សាលក្រមចំពោះមុខនេះ អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន។ សាលក្រមក៏ជាសាលក្រមចំពោះមុខផងដែរ ទោះបីជាជនជាប់ចោទត្រូវបានចាកចេញពីបន្ទប់សវនាការក៏ដោយ។ ក៏ត្រូវជាសាលក្រមចំពោះមុខផងដែរ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវបានសួរចម្លើយនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៣០៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។[61]

២.១.២. សាលក្រមដែលត្រូវចាត់ទុកចំពោះមុខ

សាលក្រមដែលត្រូវចាត់ទុកថាចំពោះមុខ និងត្រូវចាត់ទុកថាជាសាលក្រមចំពោះ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ ប៉ុន្តែសាមីខ្លួនបានដឹងអំពីដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬបានដឹងពីការកោះហៅហើយនោះ សាលក្រមនឹងត្រូវចាត់ថាជាសាលក្រមចំពោះមុខ ។ សាលក្រមដែលចាត់ទុកថាចំពោះមុខត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទ ហើយសាលក្រមនេះអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។[62]

២.១.៣. សាលក្រមកំបាំងមុខ

សាលក្រមកំបាំងមុខ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនបានចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ហើយនិងប្រសិនបើគ្មានភស្តុតាងបង្ហាញឲ្យឃើញថាជនជាប់ចោទនឹងពីដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬបានដឹងអំពី ដីកាកោះហៅទេនោះ សាលក្រម ត្រូវប្រកាសដោយកំបាំងមុខជនជាប់ចោទ ។ សាលក្រមកំបាំងមុខនេះ ត្រូវឲ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទ ហើយជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងទាស់នឹងសាលក្រម ឬ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។[63]

[61] មាត្រា ៣៦០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[62] មាត្រា ៣៦១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[63] មាត្រា ៣៦២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

២.១.៤.សាលក្រមដែលចេញចំពោះដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

សាលក្រមដែលចេញចំពោះដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី បានចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ឬមានអ្នកតំណាងដោយត្រឹមត្រូវនោះ សាលក្រមត្រូវតែជាសាលក្រមចំពោះមុខដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះ ។ សាលក្រមចំពោះមុខដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនត្រូវជូនដំណឹងដល់សាមីខ្លួនទេ សាលក្រមនេះអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។ ប្រសិនដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ និងគ្មានអ្នកតំណាងត្រឹមត្រូវ សាលក្រមត្រូវប្រកាសដោយកំបាំងមុខដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមដែលកំបាំងមុខដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលសាលក្រមនេះអាចប្ដឹងទាស់ និងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។[64]

២.១.៥. សាលក្រមដែលចេញចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

សាលក្រមដែលចេញចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើបុគ្គលដែលកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ឬក៏មានអ្នកតំណាងដោយត្រឹមត្រូវ សាលក្រមនេះជាសាលក្រមចំពោះមុខអ្នកទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមចំពោះមុខនេះ មិនត្រូវឲ្យដំណឹងដល់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីទេ ។ សាលក្រមនេះអាចត្រូវប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី មិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ និងគ្មានអ្នកតំណាងដោយត្រឹមត្រូវទេនោះ សាលក្រមត្រូវសម្រេច ដោយកំបាំងមុខអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមដែលកំបាំងមុខអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវជូនដំណឹងដល់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ដែលមានសិទ្ធិក្នុងការប្ដឹងទាស់ និងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។[65]

២.២.និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាភាតព្វកិច្ចក្នុងសាលក្រម

សាលក្រមត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយប្រធាន និងក្រឡាបញ្ជី។

សាលក្រមត្រូវមានចុះសេចក្ដីដូចតទៅ:

- កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសសាលក្រម

[64] មាត្រា ៣៦៣ នៃក្រម នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

[65] មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧

- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលជំនុំជម្រះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈតំណាងអយ្យការ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ក្រឡាបញ្ជី
- ឈ្មោះ ទីលំនៅ កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងកំណើត មុខរបររបស់ជនជាប់ចោទរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
- ឈ្មោះរបស់មេធាវី។

ក្រោយពីបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រធាននិងក្រឡាបញ្ជីរួចសាលក្រមដើមត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី យ៉ាងយូរបំផុត ៨ (ប្រាំបី) ថ្ងៃ ក្រោយការប្រកាសសាលក្រម ។ ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីត្រូវតែរក្សាទុកសាលក្រមដើមជានិច្ច។ក្រឡាបញ្ជីអាចផ្តល់ច្បាប់ចម្លងនៃសាលក្រមជាអាទិ៍ក្នុងករណីមានឧទ្ធរណ៍។

២.៣.ការជូនដំណឹងអំពីសាលក្រម

សាលក្រមត្រូវសម្រេចចេញនៅពេលសវនាការ ដែលធ្វើការពិភាក្សាដេញដោល ឬនៅពេលសវនាការលើកក្រោយ។ នៅក្នុងករណីខាងក្រោយនេះ ប្រធានសវនាការជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងឡាយដែលមានវត្តមានអំពីថ្ងៃដែលត្រូវប្រកាសសាលក្រម។

ផ្នែកទី៣ បណ្តឹងតវ៉ា

បណ្តឹងតវ៉ា គឺតម្រូវឲ្យមានការពិនិត្យសារជាថ្មីនូវសំណុំរឿង ដោយតុលាការផ្សេងដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវបានគេជំទាស់ (តុលាការទី២នេះ ជាគោលការណ៍ គឺជាតុលាការដែលមានកម្រិតឋានានុក្រមខ្ពស់ជាង បើប្រៀបធៀបនឹងតុលាការដែលចេញសេចក្តីសម្រេច) ។ ហើយបណ្តឹងតវ៉ានេះ ក៏ តម្រូវឲ្យពិនិត្យសារជាថ្មីលើសំណុំរឿង ដោយតុលាការដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវបានគេ ជំទាស់នោះ ។

ហេតុនេះហើយផ្លូវតវ៉ាអាចចែកជា ២ ប្រភេទៈ ផ្លូវតវ៉ាសាមញ្ញ និងផ្លូវតវ៉ាវិសាមញ្ញ។

៣.១ បណ្តឹងតវ៉ាសាមញ្ញ

ផ្លូវតវ៉ាសាមញ្ញទាំងនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកទៅលើប្រភេទនៃសាលក្រមដែលបានចេញ។ បណ្តឹងតវ៉ាសាមញ្ញរួមមាន បណ្តឹងទាស់ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

៣.១.១. បណ្តឹងទាស់

បណ្តឹងទាស់ អាចធ្វើប្រឆាំងនឹងសាលក្រមកំបាំងមុខ មានន័យថា នៅពេលដែលជនជាប់ចោទ មិនបានបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ មិនបានបង្ហាញថាខ្លួនដឹងពីការកោះហៅ សាលក្រម ឬសាលដីកា បើកផ្លូវបណ្តឹងទាស់ ។

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងថេរវេលា ១៥ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃបានទទួលដំណឹងពីសាលក្រម ឬសាលដីកាកំបាំងមុខ ។

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែល ប្រកាសសាលក្រម ឬនៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ឬនៅចំពោះ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬនៅមណ្ឌលឃុំខ្លួន តែត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងទាស់នោះភ្លាមទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែល បានប្រកាសសាលក្រម។ ពិរុទ្ធជនអាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវី ចំពោះពិរុទ្ធជនជាអនីតិជនអាចត្រូវតំណាងដោយឪពុកម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល។

កាលណាបណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើប្រឆាំងទៅលើសាលក្រមទាំងមូល សាលក្រមនោះ ត្រូវទុកជាអសារបង់ និងព្យួរការអនុវត្តរបស់សេចក្តីសម្រេចនោះ ។ ប៉ុន្តែដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួននៅតែមានអនុភាព ។ កាលណាបណ្តឹងទាស់ធ្វើប្រឆាំងទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីមានតែ សេចក្តីសម្រេចផ្នែកនេះប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវទុកជាអសារបង់។ ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋប្បវេណីនេះត្រូវព្យួរ ។ ក្នុងករណីអ្នកប្តឹងទាស់មិនបានបង្ហាញខ្លួននៅសវនាការ ឯកសារឥតបានការ សាលក្រមនេះអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។ តុលាការប្រកាសបណ្តឹងទាស់ទុកជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចប្តឹងទាស់នឹងសាលក្រម ដែលសម្រេចដោយកំបាំងមុខខ្លួនបានដែរ ។ បណ្តឹងទាស់នេះ ត្រូវកំណត់ទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃសាលក្រមតែប៉ុណ្ណោះ ។

៣.១.២. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ គឺជាផ្លូវតវ៉ាឲ្យកែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន៖

- ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការជាន់ដំបូង និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ពិរុទ្ធជន
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី
- អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវធ្វើនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម ។

ពិរុទ្ធជនអាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវីតែមេធាវីត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធឲ្យធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។ ចំពោះពិរុទ្ធជនជាអនីតិជន អាចតំណាងដោយឪពុកម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ក្នុងករណីនេះអ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ ។ ពិរុទ្ធជនដែលជាប់ឃុំខ្លួនអាចសំដែងឆន្ទៈរបស់ខ្លួនក្នុងការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ ពិរុទ្ធជនបំពេញពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ឬត្រូវផ្តិតម្រាមដៃ ។ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវចុះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើបញ្ជីពិសេស ពិរុទ្ធជនត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃលើរឹមនៃបញ្ជី រួចប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ នៅលើបញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ។

ចំណែកឯដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចតំណាងដោយសហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ អ្នកតំណាងត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឲ្យធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើតាមពាក្យបណ្តឹងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីសាលាឧទ្ធរណ៍។

រយៈពេលក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការជាន់ដំបូង មានរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ និងចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែធ្វើក្នុងរយៈពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម។

ចំណែកពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ កាលណាសាលក្រមចំពោះមុខគិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសលាក្រម ។ កាលណាសាលក្រមចាត់ទុកចំពោះមុខរយៈពេលក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានដំណឹងសាលក្រម ។

ក្នុងករណីភាគីណាមួយបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេលខាងលើភាគីដ៏ទៃទៀតមានរយៈពេលបន្ថែម ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ ។ រយៈពេលបន្ថែមនេះគិតចាប់ពីការផុតរយៈពេលធម្មតា ។

ក្នុងរឿងឃុំខ្លួនការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរយៈពេល ៤៨ (សែសិបប្រាំបី) ម៉ោង និងដោយពិរុទ្ធជនក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។ រយៈពេលនេះផ្តើមគិតពីថ្ងៃដែលតុលាការសម្រេចពីការឃុំខ្លួន ។

កាលណាតុលាការចេញសាលក្រមចាត់របៀបបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវទទួលភ្លាមប្រសិនបើ សាលក្រមនេះបញ្ចប់នីតិវិធី។ក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះសាលក្រមចាត់របៀបនឹងអាចត្រូវដាក់ជូនសាលាឧទ្ធរណ៍ពិនិត្យបានលុះត្រាតែធ្វើព្រមគ្នាជាមួយសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ។

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ គឺមិនត្រូវបានលុបចោលនីតិវិធីមុនទេ វាគ្រាន់តែតវាលើនីតិវិធីនេះ ដើម្បីឲ្យជំនុំជម្រះម្តងទៀតនូវចំណុចអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដែលតុលាការថ្នាក់ទីមួយបានសម្រេចរួចទៅហើយ ។ សាលាឧទ្ធរណ៍ទទួលបានសិទ្ធិពិនិត្យសារជាថ្មីនូវមធ្យោបាយដែលបានបន្ថែមពីលើពាក្យសុំដែលបានផ្ញើរួចមកហើយនៅមុខតុលាការជាន់ដំបូងប៉ុន្តែមិនអនុញ្ញាតឲ្យសាលាឧទ្ធរណ៍ទទួលពាក្យសុំថ្មី ដែលតុលាការជាន់ដំបូងមិនបានទទួលទោះបីជាបណ្តឹងអាជ្ញា (ការផ្តន្ទាទោសចំពោះបទល្មើសថ្មីដែល លើកឡើងពេលពិភាក្សាដេញដោយក្នុងសវនាការសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬការលើកឡើងដោយបុគ្គលផ្សេងទៀតក្រៅពីបុគ្គលដែលបានផ្តន្ទាទោសនៅសាលាដំបូង) ឬជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (ការទទួលយកការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីថ្មី) ។ ក្នុងករណីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសាលក្រមចាត់ទុកថាចំពោះមុខបុគ្គលពាក់ព័ន្ធគាត់អាចលើមធ្យោបាយខាងលើនេះចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍បាន ។

ការអនុវត្តសាលក្រមត្រូវបង្អង់សិនក្នុងរយៈពេលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើកលែងតែទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ ឬរួចទោស ។ ការឃុំខ្លួនអាចរក្សាទុកក្នុងរយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍វាអាចរក្សាទុកដល់ពេលសាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីរួចខ្លួន ឬប្រសិនបើរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នស្មើនិងរយៈពេលនៃទោសជាប់ពន្ធនាគារ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចយល់ព្រមឲ្យដោះលែងជនជាប់ចោទឲ្យមានសេរីភាព មុនពេលផុតកំណត់រយៈពេលសំរាប់ប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

សាលាឧទ្ធរណ៍មានអំណាចពេញបរិបូរណ៍នៅពេលព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចម្បង ឬបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ ។ ប្រសិនបើសាលាឧទ្ធរណ៍ទទួលតែបណ្តឹងរបស់ជនជាប់ចោទ សាលាឧទ្ធរណ៍មិនអាចចេញសេចក្តីសម្រេចបន្ថែមទម្ងន់ទោស សាលាឧទ្ធរណ៍ អាចត្រឹមតែយល់ស្រប និងកែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការជាន់ដំបូង ក្នុងន័យអនុគ្រោះដល់ជនជាប់ចោទតែប៉ុណ្ណោះ ។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹង និងអ្នកទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើបានតែលើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះ ។

៣.២ បណ្តឹងតវ៉ាវិសាមញ្ញ

បណ្តឹងតវ៉ាវិសាមញ្ញ គឺជាបណ្តឹងតវ៉ាដែលប្តឹងទៅសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល ។ បណ្តឹងតវ៉ាវិសាមញ្ញ រួមមាន បណ្តឹងសាទុក្ខ និងបណ្តឹងសើរើ ។

៣.២.១.បណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខ អាចធ្វើឡើងប្រឆាំងនិងសាដីកាសភាស៊ើបសួររឿងបត្យាប័ន ព្រមទាំងសាលដីកាដែលសម្រេចជាសមត្ថកិច្ចចុងក្រោយដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ មិនអាចទទួលរងនូវបណ្តឹងសាទុក្ខសាលដីកាដែលចេញដោយសភាស៊ើបសួរដែលបង្គាប់ឲ្យបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅតុលាការជំនុំ។ចិរវេលានៃ

បណ្តឹងសារទុកមានដូចតទៅ៖

- ១ (មួយ) ខែ ចំពោះសាលដីការបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍
- ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះសាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍
- ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះមតិរបស់សភាស៊ើបសួរដែលបញ្ចេញក្នុងរឿងបត្យាប័ន

ថេរវេលានេះគិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលដីកាចំពោះមុខការឲ្យដំណឹងពីសាលដីកាចាត់ទុកថាចំពោះមុខ និងបន្ទាប់ពីផុតរយៈពេលប្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ ។

នៅពេលទទួលបានដំណឹងពីក្រឡាបញ្ជីពីការចុះបញ្ជីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ អ្នកប្តឹងមានថិរវេលា ១០ ថ្ងៃ ដើម្បីប្រគល់សារណាដែលបង្ហាញពីមធ្យោបាយដែលគាំទ្រការតវ៉ា។ ដូច្នេះភាគីដទៃទៀតមានថិរវេលា ២០ ថ្ងៃ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសារណារបស់អ្នកប្តឹងសុំសារទុក្ខ ។ ផុតថិរវេលានេះ ចៅក្រមរាយការណ៍ ដែលចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការប្រគល់របាយការណ៍របស់ខ្លួនដែលមាននីតិវិធី និងរឿងហេតុ ចំណុចច្បាប់ដែគូភាគីបានលើក និងដំណោះស្រាយដែលចៅក្រមរាយការណ៍ស្នើសុំ ។ របាយការណ៍ទាំងអស់ត្រូវបញ្ជូនទៅអង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ដើម្បីឲ្យគាត់ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។

មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខមានដូចជា៖

- សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ
- អសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការ
- ការរំលោភអំណាច
- ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់
- ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការ ដែលច្បាប់បញ្ញត្តិថាត្រូវទុកជាមោឃៈ
- ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគី កាលណាពាក្យប្តឹងសុំនេះធ្វើជាលាយលក្ខអក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់
- ការបំភ្លៃអង្គហេតុ
- គ្មានសំអាងហេតុ
- ការផ្ទុយគ្នារវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេច ។

  ក្នុងអំឡុងពេលប្តឹងសាទុក្ខការអនុវត្តសាលដីកាត្រូវបង្អង់សិន។បណ្តឹងសាទុក្ខបដិសេធមានការព្យួរសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវគេតវ៉ាត្រូវព្យួរទុកក្នុងខណៈដែលតុលាការកំពូលមិនទាន់បានសម្រេចលើកលែងតែទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួន ។ ប៉ុន្តែផ្ទុយពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ជនជាប់ចោទដែលរួចខ្លួនត្រូវដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព ។

បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធ សេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវបានគេតវ៉ាទទួលបានអាជ្ញាអស់ជំនុំ ។ បើតុលាការកំពូលបដិសេធសេចក្តីសម្រេច តុលាការកំពូលបញ្ជូនរឿង និងគូភាគីទៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍មួយផ្សេងទៀត ពីសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវគេតវ៉ានោះ ឬមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល ប៉ុន្តែមានសមាសសភាពជំនុំជម្រះថ្មី ។

កាលណាអំពើដែលចោទប្រកាន់មិនមែនជាបទល្មើស តុលាការកំពូលប្រកាសបដិសេធសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដោយគ្មានបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅវិញ ។

កាលណាតុលាការកំពូលយល់ឃើញថា អំពើដែលចោទប្រកាន់នោះជាបទល្មើសផ្សេង អំពីបទល្មើសនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវគេតវ៉ា ប៉ុន្តែត្រូវព្យួរទោសដូចគ្នា តុលាការកំពូលមិនចាំបាច់ប្រកាសបដិសេធអាចកែប្រែឈ្មោះអំពើដែលចោទប្រកាន់នោះជាបទល្មើសថ្មី ដោយរក្សាទុកនូវទោសដែលបានប្រកាស និង សេចក្តីសម្រេចដែលទាក់ទងខាងរដ្ឋប្បវេណី។ តែបើតុលាការកំពូលយល់ឃើញថាអំពើដែលចោទប្រកាន់នោះ ជាបទល្មើសផ្សេងអំពីបទល្មើសផ្សេងអំពីបទល្មើសនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវគេតវ៉ា និងផ្តន្ទាទោសខុសគ្នា តុលាការកំពូលបដិសេធសាលដីកា និងបង្គាប់ឲ្យបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលមានសមត្ថកិច្ច ។ បើតុលាការដែលទទួលយកសំណុំរឿងដែលបញ្ជូនមកនោះមិនព្រមកែប្រែសាលដីកាទីមួយរបស់ខ្លួន និងប្រសិនបើមធ្យោបាយដដែលត្រូវបង្ហាញនៅពេលបណ្តឹងសារទុក្ខលើទីពីរ តុលាការកំពូលដែលបើកការជំនុំជម្រះពេញអង្គសម្រេចទាំងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់តាមរយៈសាលដីកាស្ថាពរមួយ ។

៣.២.២.បណ្តឹងសើរើ

បណ្តឹងសើរើ គឺជាផ្លូវតវ៉ាមួយប្រឆាំងនឹងសាលក្រម និងសាលដីកាដែលស្ថាពរ ហើយមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ ។

បណ្តឹងសើរើរឿងក្តីអាចធ្វើបានតែនៅក្នុងករណីដូចតទៅ៖

- កាលណាក្រោយពីការផ្តន្ទាទោសពីបទមនុស្សឃាត មានលេចតម្រុយយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ដែលអនុញ្ញាតឲ្យគិតថាជនរងគ្រោះនោះនៅរស់រានមានជីវិតនៅឡើយ ។
- កាលណាជនជាប់ចោទពីរនាក់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ចំពោះបទល្មើសដដែលនេះដោយការផ្តន្ទាទោសទាំងពីរនេះមិនចុះសម្រុងគ្នា ។
- កាលណាសាក្សីណាមួយត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើស ធ្វើជាសាក្សីក្លែងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ ។
- កាលណាមានអង្គហេតុថ្មី ឬលិខិត ឬភស្តុតាងថ្មីដែលនាំឲ្យគេសង្ស័យលើពិរុទ្ធភាពនៃទណ្ឌិត ។

បុគ្គលដែលអាចប្តឹងសើរើរឿងក្តី៖

- រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
- ទណ្ឌិត ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនេះជាអសមត្ថជន
- សហព័ន្ធ ឪពុកម្តាយ កូន និងជាទូទៅជនណាដែលមានផលប្រយោជន៍ខាងសម្ភារៈ ឬខាងផ្លូវចិត្ត ក្នុងការលប់បំបាត់ទណ្ឌកម្មនេះក្នុងករណីដែលទណ្ឌិតបានទទួលមរណភាព ឬបាត់ខ្លួន ។
- រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌មុននឹងទៅប្តឹងតុលាការកំពូលអាចសុំដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដីឲ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែម ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងស៊ីជម្រៅអំពីប្រធានបទ **លំហូរនៃនីតិវិធីក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ** កន្លងមកយើងអាចយល់និងកំណត់បានថា ប្រធានបទខាងលើវាពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណាក់កាលនានានៃនីតិវិធីធំៗរបស់ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ក្នុងនោះក៏មានដូចជាដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ និងដំណាក់ជំនុំជម្រះផងដែរ។

ចំពោះច្បាប់ប្រទេសកម្ពុជាយើងវាក៏មានលក្ខណៈស្រដៀងនិងប្រហាក់ប្រហែល និងប្រទេសមួយចំនួនផងដែរ ជាពិសេសប្រទេសដែលកាន់ច្បាប់ស៊ីវិល ឬច្បាប់សរសេរ។ ច្បាប់សរសេរគឺវាមានលក្ខណៈងាយស្រួលចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ ព្រោះច្បាប់ដែលសរសេរគឺបានប្រកាសឲ្យគ្រប់គ្នាបានដឹងបានលឺ អំពីអំពើណាល្មើសច្បាប់ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស។ ច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជាយើងក៏បានចែងពីនីតិវិធីសម្រាប់ អ្នកច្បាប់ក្នុងការដោះស្រាយ វិវាទផងដែលអាចនិយាយបានថាជាផ្លូវសម្រាប់អ្នកច្បាប់ដើរតាម ដើម្បីដោះស្រាយឲ្យមានភាពយុត្តិធម៌ត្រឹមត្រូវ។ យ៉ាងណាមិញទោះបីមានច្បាប់ចែងអំពី អំពើល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសយ៉ាងណាក្តីក៏នៅតែមានអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសទោះចេតនា ឬអចេតនាក្តី ទោះដឹង ឬមិនបានដឹងថាអំពើនោះល្មើសច្បាប់ ក៏ច្បាប់នៅតែដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះជនគ្រប់រូបដែលប្រព្រឹត្តល្មើសទាំងអស់។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនីមួយៗ ដើម្បីអាចកំណត់បានថា អំពើមួយជាបទល្មើសបានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវមានការស៊ើបអង្កេតបឋម និងស្វែងរកភស្តុតាង ប្រមូលភស្តុតាង ព្រមទាំងសាកសួរសាក្សី ដែលដឹង ឬជួបប្រទះអំពីហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងដើម្បីជាទិន្នន័យរាយការណ៍ និងបញ្ជូនមកព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីត្រួតពិនិត្យអំពីអង្គហេតុ និងវិភាគនៃធាតុផ្សំទាំងបីនៃបទល្មើសថាគ្រប់គ្រាន់ដែរ ឬទេ។ ប្រសិនព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាមានធាតុផ្សំគ្រប់គ្រាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបាន តែប្រសិនគ្មានធាតុផ្សំនៃបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់ទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចតម្កល់រឿងឥតចាត់ការ។ ទៀតសោតចំពោះបទល្មើសជាបទមជ្ឈិម ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ក៏បាន ឬអត់ក៏បានផងដែរ។ ប៉ុន្តែបទល្មើសជាបទឧក្រិដ្ឋវិញព្រះរាជអាជ្ញាដាច់ខាតត្រូវតែចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ។

យើងត្រូវដឹងថា ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបើកការស៊ើបសួរបាន កាលណាតែទទួលបណ្តឹងពីព្រះរាជអាជ្ញាតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវ បើកការស៊ើបសួរតែម្តង។ ដើម្បីឲ្យកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូលរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ប្រកបដោយភាពងាយស្រួលជោគជ័យ និងមានប្រសិទ្ធភាពល្អ ក្នុងការស្វែងរកការពិត ទាំងដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុករបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនរងគ្រោះ ច្បាប់បានកំណត់អំណាចទៅឲ្យពួកគាត់ផងដែរ ក្នុងការស្រាវជ្រាវពីការពិតនៃពិរុទ្ធភាពទាំងនោះ។ ក្រោយពីបានធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរស្រាវជ្រាវបានមួយរយៈកន្លងរួច។ចៅក្រមស៊ើបសួរកាលណាគាត់យល់ឃើញថាកិច្ចស៊ើបសួរសមល្មមបានបញ្ចប់

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវ ជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវី។ ការសម្រេចបិទការស៊ើបសួរជាទូទៅ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ពីព្រោះក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ពុំបានកំណត់ពេលវេលាមួយណាបានច្បាស់លាស់នោះទេ។ ក្រោយពីបានបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួររួចចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាដំណោះស្រាយក្នុងនោះអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់។ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាមានបទល្មើសត្រូវបញ្ជូនជនត្រូវចោទ ទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរលើកលែងចោទប្រកាន់ ក្នុងករណីមិនមែនជាបទឧក្រិដ្ឋ មជ្ឈិម ឬលហុ គ្មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការដាក់បន្ទុកជនដែលប្រព្រឹត្តគេនៅតែមិនស្គាល់។ ចំពោះដីកាដំណោះស្រាយទាំងអស់ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ កាលណាដីកាដំណោះស្រាយចូលជាស្ថាពររួចនាំឲ្យមានការលុបលាងមោឃភាពនីតិវិធីមុនៗទាំងអស់មិនអាចឲ្យលើកយកនូវមោឃភាពនីតិវិធីស៊ើបអង្កេត ឬកិច្ចស៊ើបសួរចំពោះមុខយុត្តាធិការជំនុំជម្រះបានឡើយ ព្រមទាំងនាំឲ្យរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាដំណោះស្រាយលើកលែងចោទប្រកាន់ផង ដែរ ។

ប្រធានតុលាការបន្ទាប់ពីបានទទួលបណ្តឹងដោយការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរ។ ប្រធានតុលាការត្រូវចាត់ចៅក្រម ឬក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះទៅតាមប្រភេទនៃបទល្មើស ព្រមទាំងជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅភាគីពាក់ព័ន្ធចូលសវនាការ ក្នុងនោះមានដូចជា ជនជាប់ចោទ ជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី។ ចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និង សំណូមពរ របស់ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចដាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្លួនបាន នៅមុន និងក្នុងពេលសវនាការរហូតដល់បិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល។ ក្រោយពីបានបញ្ចប់កិច្ចពីភាក្សដេញដោលរួច តុលាការសម្រេចថាប្រកាសសាលក្រមភ្លាម ឬលើកពេលប្រកាសសាលក្រមទៅថ្ងៃក្រោយ។ ប្រសិនតុលាការសម្រេចថាប្រកាសភ្លាមតុលាការឲ្យភាគីទាំងអស់រងចាំ ថយទៅបន្ទប់ពិភាក្សា ពិចារណា រួចចូលមកវិញប្រកាសសាលក្រមតែម្តង ។

អនុសាសន៍

អនុសាសន៍

ក្រោយពីសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរួចមក យើងខ្ញុំយល់ឃើញថាការដំណើរការនៃការអនុវត្តរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌចាប់ពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹង រហូតដល់ការចេញសាលក្រមរបស់តុលាការជាន់ទាប ព្រមទាំងការប្តឹងទាស់ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការមានបញ្ហាមួយចំនួនក្នុងកិច្ចនីតិវិធី ដូចជាការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅចំណុចអសកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាបច្ចេកទេស និងការរួមសហការដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានភាពចន្លោះប្រហោង និង យឺតយ៉ាវក្នុងការបំពេញការងារ។ ចំណែកឯមូលហេតុមួយទៀត ដែលធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធមានការធ្លាក់ចុះ និងធ្វើឲ្យប្រជាជនលែងមានទំនុកចិត្តលើស្ថាប័នតុលាការនោះគឺ បក្សពួកនិយម និង បុគ្គលដែលមានឋានៈ ពោលគឺចំពោះអ្នកមានអំណាចក្នុងជួររដ្ឋាភិបាលដែលបានល្មើសច្បាប់ ហើយអាចគេចផុតពីការទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ និងការអន្តរាគមន៍ដោយអ្នកមានអំណាចផងដែរ។ ដើម្បីជាការរួមចំណែកធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនៅក្នុងវិស័យតុលាការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងខ្ញុំជានិស្សិតសរសេរសារណាសូមរួមចំណែកផ្តល់ជាអនុសាសន៍បន្ថែមទៅលើចំណុចខ្វះខាតទាំងនោះដូចជា៖

- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់៖ គប្បីធានានូវការអនុវត្តច្បាប់ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឲ្យបានតឹងរឹង និង លុបបំបាត់ឲ្យបាននូវអំពើពុករលួយដែលតែងតែមានក្នុងវិស័យតុលាការ។ ក្នុងករណីនេះប្រសិនបើមន្ត្រីណាម្នាក់ដែលមិនបានប្រតិបត្តិតាមច្បាប់ត្រូវតែទទួលបានទណ្ឌកម្មដាច់ខាតដោយមិនត្រូវលើកលែងឲ្យឡើយ ។
- លុបបំបាត់ការអន្តរាមន៍៖ គប្បីលុបបំបាត់ឲ្យបាននូវការអន្តរាមន៍អ្នកដែលមានអំណាច មានឋានៈតួនាទីនៅក្នុងជួររាជរដ្ឋាភិបាលដែលតែងតែលូកដៃចូលទៅក្នុងកិច្ចការរបស់មន្ត្រីនគរបាលក៏ដូចជាតុលាការដែលធ្វើឲ្យការបំពេញតួនាទីមិនទាន់បានល្អប្រសើរ ។
- បំពេញកង្វះខាតផ្នែកបច្ចេកទេស៖ គួរតែឧបត្ថម្ភនូវឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីធានាការអនុវត្តច្បាប់បានល្អត្រឹមត្រូវ និងមានបច្ចេកទេសក្នុងការបង្ក្រាប់បទល្មើសស្របទៅតាមស្តង់ដា ។ លើសពីនេះទៀត ត្រូវបំពេញតាមការស្នើសុំរបស់បុគ្គលិកផ្នែកតុលាការដូចជាព្រះរាជអាជ្ញាចៅក្រម និងក្រឡាបញ្ជីជាដើម ដើម្បីឲ្យមានសម្ភារៈក្នុងបំពេញការងារឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ស្របទៅតាមតម្រូវការ ។
- បណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និងច្បាប់៖ គប្បីជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ក្រឡាបញ្ជី ព្រះរាជអាជ្ញាចៅក្រម ដើម្បីបម្រើការងារនៅតាមស្ថាប័នតុលាការឲ្យបានគ្រប់ចំនួនដោយហេតុនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាសព្វថ្ងៃនៅមានកង្វះមន្ត្រីវិស័យយុត្តិធម៌ច្រើននៅឡើយ ។ម៉្យាងទៀតត្រូវបង្កើតតុលាការតាមជំនាញ ដែលមិនទាន់មានគ្រប់គ្រន់ស្របតាមតម្រូវការ និងជំនាញឯកទេសនោះទេ ដូចជាតុលាការ

ពាណិជ្ជកម្ម តុលាការរដ្ឋបាលជាដើម ដែលមានជាហេតុធ្វើឲ្យមានការមមាញឹកខ្លាំងក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តី ។

- ពង្រឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយច្បាប់៖ គប្បីធ្វើការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ឲ្យបានដល់ប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ដាច់ស្រយាលយល់ដឹងកាន់តែច្រើន ដោយហេតុប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសគឺច្បាប់សន្មត់ថាគឺបុគ្គលដែលចេះច្បាប់ ។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

១.លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣
- ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩
- ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧
- ក្រមសីលធម៌មេធាវី ដែលអនុម័តដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម យល់ព្រមប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧។
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ ឆ្នាំ២០១៤
- ច្បាប់ស្តីពីសហលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឆ្នាំ២០១៤
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ឆ្នាំ១៩៩២

២. ឯកសារស្រាវជ្រាវ

- លោកសាស្ត្រាចារ្យ **រុន ពណ្ណារិទ្ធ** និងលោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ **ចាំង ស៊ីណាត** - **មេរៀននីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ** ឆ្នាំ២០១៣-២០១៤។
- លោកសាស្ត្រាចារ្យ **រុន ពណ្ណារិទ្ធ** និងលោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ **ចាំង ស៊ីណាត** - **នីតិព្រហ្មទណ្ឌទូទៅ** ឆ្នាំ២០១១។
- លោកសាស្ត្រាចារ្យ **រុន ពណ្ណារិទ្ធ** និងលោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ **ចាំង ស៊ីណាត** - **នីតិព្រហ្មទណ្ឌនិងនីតិគ្រួសារ** ឆ្នាំ២០១៧។
- លោកស្រី **ឌី លីឡា** និងលោក **ខាន់ សុខា** - **នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ** ឆ្នាំ២០១៩។
- សៀវភៅក្បួននីតិវិធីតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៦ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌។
- សៀវភៅមេរៀននីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ (កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបារាំង គាំពារទ្រទ្រង់នីតិរដ្ឋ) ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦។
- វចនានុក្រមខ្មែរភាគ១-ភាគ២ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ **ជួន ណាត**។

ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីរាយនាមឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១	ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
ឧបសម្ព័ន្ធទី២	ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជំម្រះផ្ទាល់
ឧបសម្ព័ន្ធទី៣	កំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួន
ឧបសម្ព័ន្ធទី៤	កំណត់ហេតុស្តីពីការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង
ឧបសម្ព័ន្ធទី៥	កំណត់ហេតុស្តីពីការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ
ឧបសម្ព័ន្ធទី៦	ដីកាកោះ(ជនត្រូវចោទ)
ឧបសម្ព័ន្ធទី៧	កំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ
ឧបសម្ព័ន្ធទី៨	កំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយតទល់
ឧបសម្ព័ន្ធទី៩	ដីកាកោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ឧបសម្ព័ន្ធទី១០	កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ឧបសម្ព័ន្ធទី១១	ដីកាកោះហៅសាក្សី
ឧបសម្ព័ន្ធទី១២	កំណត់ហេតុស្តីពីការធ្វើសម្បថ
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៣	កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៤	ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៥	ដីកាបង្គាប់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៦	ដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៧	ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៨	ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ឧបសម្ព័ន្ធទី១៩	ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន
ឧបសម្ព័ន្ធទី២០	ដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
ឧបសម្ព័ន្ធទី២១	ដីកាសម្រេចឲ្យពន្យាពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
ឧបសម្ព័ន្ធទី២២	ដីកាបង្គាប់ឲ្យពន្យាពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៣	ដីកាសម្រេចដោះលែងជនត្រូវឲ្យនៅក្រៅឃុំ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៤	ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៥	លិខិតជូនព័ត៌មានស្ដីពីការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៦	ដីកាចាត់ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៧	ដីកាសម្រេចបដិសេធការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៨	ដីកាដំណោះស្រាយ
ឧបសម្ព័ន្ធទី២៩	ដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់ឲ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ
ឧបសម្ព័ន្ធទី៣០	ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ
ឧបសម្ព័ន្ធទី៣១	ដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់

ឧបសម្ព័ន្ធទី១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ

ចុះថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ

លេខៈ .... អ.យ.ត

<u>ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ</u>

យើង **ព្រះរាជអាជ្ញារង នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ**

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ចុះថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

បានឃើញ ពាក្យបណ្ដឹង ចុះថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ របស់ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ឆ្នាំ បានប្ដឹងឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ឆ្នាំ និងឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ឆ្នាំ ពីបទ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងឆបោកប្រាក់។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថា មានតម្រុយសន្មត់បានថា

១-នាម-គោត្តនាម ភេទប្រុស អាយុ ឆ្នាំ មានអាស័យដ្ឋាននៅ
ឃុំ ស្រុក ខេត្ត ។ (ក្រៅឃុំ)

២-នាម-គោត្តនាម ភេទស្រី អាយុ ឆ្នាំ មានអាស័យដ្ឋាននៅ
ឃុំ ស្រុក ខេត្ត ។ (ក្រៅឃុំ)

បានប្រព្រឹត្តអំពើដូចតទៅ៖ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ ឈ្មោះ និង បាន ចូលហ៊ុនរកស៊ីទិញលក់ដើមកៅស៊ូនៅខេត្ត ជាមួយ មានឈ្មោះ ជា ហើយបានព្រមព្រៀងគ្នាដោយភាគីឈ្មោះ ទទួលបាន % ចំណែកឯឈ្មោះ និង ទទួលបាន % ការរកស៊ីទិញលក់ដើមកៅស៊ូខាងលើនេះឈ្មោះ និង ជាអ្នកចំណាយប្រាក់ទាំងអស់ រីឯឈ្មោះ គ្រាន់តែឈរឈ្មោះតែប៉ុណ្ណោះ។ បន្ទាប់ពីមានការព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយ ឈ្មោះ និង បានផ្ញើប្រាក់អោយទៅ តាមរយៈធនាគារ ដែលមានឈ្មោះ , ឈ្មោះ និងឈ្មោះ ជាអ្នកទទួលសាច់ប្រាក់ដោយផ្ទាល់សរុបចំនួន ដុល្លាអាមេរិក។ ក្រោយពីទទួលប្រាក់រួចហើយឈ្មោះ បានធ្វើការកាប់ដើមកៅស៊ូយកទៅលក់ជាបន្តបន្ទាប់ ប៉ុន្តែមិនបានបង្វិលប្រាក់ដើម និងប្រាក់ចំណេញមកអោយឈ្មោះ ឡើយ។ ហើយពួកគេបានគេចវេស និងគេចខ្លួនរហូត ទើបឈ្មោះ សម្រេចចិត្តដាក់ពាក្យបណ្ដឹងមកអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធី។

អំពើខាងលើជាបទល្មើស ៖ **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញ កាលពីឆ្នាំ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៧៧ និង ៣៧៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

បានឃើញមាត្រា ៨៨ និងមាត្រា ១២៨ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

<u>**សម្រេច៖**</u>

បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុខាងលើ និង

☑ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ៖

-ឈ្មោះ ... ភេទប្រុស អាយុ ឆ្នាំ។ (ក្រៅឃុំ)

-ឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ឆ្នាំ។ (ក្រៅឃុំ)

ពីបទ ៖ **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញ កាលពីឆ្នាំ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៧៧ និង ៣៧៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

☑ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន៖ លើឈ្មោះខាងលើ ដើម្បីបង្ការ ឬបញ្ចប់បទល្មើសកុំឲ្យកើតឡើងជាថ្មី និងធានាសុវត្ថិភាពជនត្រូវចោទទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី។

ថ្ងៃ សុក្រ ០១ កើត ខែ កត្តិក ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស ២៥៦២

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២

អយ្យការអមសាលាដំបូង

ក្រុងភ្នំពេញ

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.......

ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ២០០:::...........................តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងក្រុងភ្នំពេញ។

បញ្ជាឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅសវនាការ :

នាមត្រកូល.......................**នាមខ្លួន**..................................ហៅ...............

ភេទ........អាយុ.......ឆ្នាំ ជាតិ.................របររកស៊ី...................................

ទីកន្លែងកំណើត...................................ឃុំ-សង្កាត់...................................

ស្រុក-ខណ្ឌ..ខេត្ត-ក្រុង.....................................

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន................................ ឃុំ-សង្កាត់....................................

ស្រុក-ខណ្ឌ..ខេត្ត-ក្រុង.....................................

ទោសពីមុន........ឪពុកឈ្មោះ....................“រ.ស” ម្តាយឈ្មោះ....................“រ.ស”

ប្តី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ..................“រ.ស” មានកូន.........ឬនៅលីវ **អនីតិជន☐ ឬនីតិជន☐** ។

អ្នកត្រូវបានចោទប្រកាន់ពី(អង្គហេតុ):...

....

....

....

....

....

....

....

....។

ជាបទល្មើស...

.............ប្រព្រឹត្តនៅ..

..................................កាលពីថ្ងៃទី........ខែ........ឆ្នាំ២០០....ដែលចែងក្នុងមាត្រា.............

នៃច្បាប់...។

សវនាការនេះនឹងប្រព្រឹត្តទៅនាថ្ងៃទី.......ខែ.......ឆ្នាំ.........វេលាម៉ោង............នៅ.........

...។

សាមីខ្លួនអាចពឹងមេធាវីឱ្យអមខ្លួនបាន ។

សាមីខ្លួនត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនឱ្យទាន់ពេលវេលា និងយកលិខិតផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងជីវភាពសាមីខ្លួន ឬដំណើររឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន ។

ធ្វើនៅអយ្យការ, ថ្ងៃទី........ខែ.........ឆ្នាំ២០០....

តំណាងអយ្យការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣

អយ្យការអមសាលាដំបូង

ក្រុងភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.......

ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ២០០..

កំណត់ហេតុស្ដីពីការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

ឆ្នាំពីរពាន់...............ខែ............ថ្ងៃទី................វេលាម៉ោង..............។

យើង....................................តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងក្រុងភ្នំពេញ

បានឃើញសំណុំរឿងលេខ[៨] ....ចុះថ្ងៃទី.........ខែ.........ឆ្នាំ.......

របស់..។

បុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខយើង បានផ្ដល់នូវព័ត៌មានអំពីអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម :

នាមត្រកូល......................**នាមខ្លួន**..................................ហៅ..........

ភេទ........អាយុ.......ឆ្នាំជាតិ................របររកស៊ី...............................

ទីកន្លែងកំណើត.........................ឃុំ-សង្កាត់...................................

ស្រុក-ខណ្ឌ...............................ខេត្ត-ក្រុង................................

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន.......................... ឃុំ-សង្កាត់....................................

ស្រុក-ខណ្ឌ....................................ខេត្ត-ក្រុង...............................

ទោសពីមុខ........ឪពុកឈ្មោះ....................."រ.ស"ម្ដាយឈ្មោះ...................."

រ.ស" ប្ដី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ..................."រ.ស"មានកូន.........ឬនៅលីវ

អនីតិជន☐ ឬ**នីតិជន**☐ ។

យើងប្រាប់ដល់បុគ្គលនេះនូវអង្គហេតុដែលខ្លួនត្រូវបានចោទប្រកាន់មានដូចតទៅ

:..

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

.... ។

អង្គហេតុនេះជាបទល្មើស...

......ប្រព្រឹត្តនៅ...

កាលពីថ្ងៃទី.........ខែ..........ឆ្នាំ២០០.....ដែលមានចែងនិងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា................

......នៃច្បាប់... ។

យើងបានទទួលចម្លើយពីជននេះដូចតទៅ:..

....

....

....

....

....។

យើងបានប្រាប់ដល់ជននេះថា : ខ្លួនមានសិទ្ធិសុំពឹងមេធាវី តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ឬស្នើសុំឱ្យ មានការចាត់តាំងមេធាវីដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

ជននេះបានឆ្លើយថា :

- ☐ ខ្ញុំជ្រើស លោក/លោកស្រីមេធាវី .... ។
- ☐ ខ្ញុំសូមស្នើសុំឱ្យមានការចាត់តាំងមេធាវីស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។
- ☐ ខ្ញុំមិនត្រូវការមេធាវីទេក្នុងពេលនេះ ។

យើងបានបញ្ជាក់ថា :

- ☐ លោក/លោកស្រីមេធាវី................................អាចពិនិត្យសំណុំរឿងនិងទាក់ទងជាមួយ ជនជាប់ចោទ ។
- ☐ យោងលើសំណើសុំឱ្យមានការចាត់តាំងមេធាវីស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវីតំណាង គណៈមេធាវីត្រូវបានជូនដំណឹងភ្លាម ។
- ☐ លោក/លោកស្រីមេធាវី................................អវត្តមាន ។

បានឃើញមាត្រា **៤៧** មាត្រា **៤៨** និងមាត្រា **៣០៤** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

សម្រេច

បញ្ជូនជនជាប់ចោទឈ្មោះ..
......ទៅតុលាការដើម្បីធ្វើការជំនុំជម្រះ តាមនីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ចំពោះអង្គហេតុ និងបទល្មើសដូច ខាងលើ ។

ក្រោយពីបានអាន ជនជាប់ចោទបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង ។

ជនជាប់ចោទ **តំណាងអយ្យការ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

មន្ត្រីស៊ើបសួរអយ្យការ

សំណុំរឿងលេខ .... អ.ក

ចុះថ្ងៃទី..................

កំណត់ហេតុស្ដីពីការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង
(មាត្រា ១៤៣,១៤៤,២៤០ និង ២៤១ បន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់................ខែ...............ថ្ងៃទី...............វេលាម៉ោង.................ព្រឹក/រសៀល ។

យើង...............................ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល អមដោយលោក/លោកស្រី........
......................ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខយើង បានផ្ដល់នូវព័ត៌មានអំពីអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោមៈ

នាមត្រកូលៈ..នាមខ្លួន..
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើតៈ...
សញ្ជាតិៈ...
ទីកន្លែងកំណើតៈ...
....
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នៈ...
....
មុខរបរៈ...
នៅលីវ ☐ រៀបការ ☐ ប្ដី/ប្រពន្ធ ឈ្មោះ...
ឪពុក ឈ្មោះ ....(រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ..(រ/ស)
នីតិជន ☐ ឬអនីតិជន ☐
☐ ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថាៈ ខ្លួនមានអំណាចមេបាលើក្មេងអាយុក្រោម ១០ឆ្នាំ ដែលកំពុងស្ថិតនៅឡើយហានបច្ចុប្បន្ន ។

-ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការៈ..
....

☐ ជននេះ	☐ចេះនិយាយ	☐ចេះសរសេរ	☐ចេះអក្សរសរសេរអក្សរខ្មែរ
☐ ជននេះ	☐មិនចេះនិយាយ	☐មិនចេះអាន	☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

បន្ទាប់ពីបានផ្ទៀតផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់ជននេះ យើងបានប្រាប់ដល់ ជននេះឱ្យបានដឹងយ៉ាងច្បាស់ អំពីរឿងរ៉ាវដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានប្ដឹងមក យើងតាមរយៈ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខៈ..........ដក.សស/..........ចុះថ្ងៃទី ....ខែ..........ឆ្នាំ.............. ដែលជាហេតុនាំឱ្យមានការបង្ហាញខ្លួនជននេះ មុខយើងព្រមទាំងបានប្រាប់ដល់ជននេះឱ្យដឹងពីបទចោទប្រកាន់ចំពោះរឿងរ៉ាវដូចខាងក្រោមៈ

....

....

....

យើងបានជូនដំណឹងដល់ជននេះថា៖ យើងគ្រោងនឹងដាក់ជននេះ ឱ្យស្ថិតចំពោះរឿងរ៉ាវដែលយើងទើបនឹងរៀបរាប់ឱ្យជននេះដឹងយ៉ាងច្បាស់ ។

☐លោក/លោកស្រី...ជាមេធាវីមានអត្តលេខ............ នៃជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានកោះហៅនៅថ្ងៃទី........ខែ...........ឆ្នាំ...........ដើម្បីឱ្យលោក/លោកស្រីជាមេធាវីអាចត្រៀមរៀបចំការពារកូនក្តីខ្លួនបាន ។

☐ យើងបានប្រាប់ដល់ជននេះ អំពីសិទ្ធិទទួលបានជំនួយមេធាវី ដែលជននេះអាចជ្រើសរើសពីងដោយខ្លួនឯង ឬអាចស្នើសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីណាម្នាក់ឱ្យខ្លួនបាន ។

☐ យើងបានប្រាប់ផងដែរ ដល់ជននេះថា៖ ប្រសិនបើមិនធ្វើការជ្រើសរើស ឬពឹងពាក់មេធាវីខ្លួនឯងទេ នោះមេធាវី ០១រូប នឹងត្រូវបានចាត់តាំងដោយឯកឯង ដោយសារតែជននេះជាអនីតិជន ។

ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា៖

☐ ខ្ញុំជ្រើសរើសមេធាវីខ្លួនឯង

☐ ខ្ញុំស្នើសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវី ០១រូប ឱ្យខ្ញុំ

☐ ខ្ញុំបដិសេធជំនួយពីមេធាវី

យើងបានប្រាប់ដល់ជនត្រូវចោទថា៖ គាត់មានសិទ្ធិអាចនៅស្ងៀមមិនផ្តល់ចម្លើយក៏បាន ឬអាចធ្វើសេចក្តីប្រកាសផ្សេងៗ ឬអាចឱ្យយើងសួរ ចម្លើយក៏បាន ។

ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា៖ ....

....

....

....

លោកមេធាវី.....................................បានផ្តល់សេចក្តីកត់សម្គាល់ការពារថា ....

....

....

....

☐ យើងបានជូនដំណឹងដល់ជននេះ ថា៖ យើងបានសម្រេចដាក់គាត់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ៖

☐ ចំពោះអង្គហេតុទាំងអស់ដែលយើងបានប្រាប់ឱ្យដឹង ។

☐ ចំពោះតែអង្គហេតុដែលបានរៀបរាប់ខាងក្រោម ដែលយើងបានបញ្ជាក់ប្រាប់ថា៖

☐ជននេះ អំពីឈ្មោះនៃបទល្មើស៖ ....

....

យើងបានប្រាប់ដល់ជនត្រូវចោទ អំពីសិទ្ធិក្នុងការស្នើសុំឱ្យយើងធ្វើកិច្ចការ ស៊ើបសួរមួយ ឬច្រើន ឬក៏អាចធ្វើពាក្យប្តឹងសុំមោឃភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយផ្អែកទៅតាមមាត្រា ២៥៣ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៦៧ នៅក្នុងពេលដំណើរការនៃការស៊ើបសួរ ក្នុងលក្ខខ័ណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៧០ នៃក្រមនីតិព្រហ្មទណ្ឌ។

....

....

....

យើងបានជូនដំណឹងដល់ជននេះថា៖ យើងគ្រោងនឹងដាក់ជននេះ ឱ្យស្ថិតចំពោះរឿងរ៉ាវដែលយើងទើបនឹងរៀបរាប់ឱ្យជននេះដឹងយ៉ាងច្បាស់ ។

☐លោក/លោកស្រី...ជាមេធាវីមានអត្តលេខ............ នៃជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានកោះហៅនៅថ្ងៃទី.........ខែ...........ឆ្នាំ...........ដើម្បីឱ្យលោក/លោកស្រីជាមេធាវីអាចត្រៀមរៀបចំការពារកូនក្ដីខ្លួនបាន ។

☐ យើងបានប្រាប់ដល់ជននេះ អំពីសិទ្ធិទទួលបានជំនួយមេធាវី ដែលជននេះអាចជ្រើសរើសពីងដោយខ្លួនឯង ឬអាចស្នើសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីណាម្នាក់ឱ្យខ្លួនបាន ។

☐ យើងបានប្រាប់ផងដែរ ដល់ជននេះថា៖ ប្រសិនបើមិនធ្វើការជ្រើសរើស ឬពឹងពាក់មេធាវីខ្លួនឯងទេ នោះមេធាវី ០១រូប នឹងត្រូវបានចាត់តាំងដោយឯកឯង ដោយសារតែជននេះជាអនីតិជន ។

ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា៖

☐ ខ្ញុំជ្រើសរើសមេធាវីខ្លួនឯង

☐ ខ្ញុំស្នើសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវី ០១រូប ឱ្យខ្ញុំ

☐ ខ្ញុំបដិសេធជំនួយពីមេធាវី

យើងបានប្រាប់ដល់ជនត្រូវចោទថា៖ គាត់មានសិទ្ធិអាចនៅស្ងៀមមិនផ្ដល់ចម្លើយក៏បាន ឬអាចធ្វើសេចក្ដីប្រកាសផ្សេងៗ ឬអាចឱ្យយើងសួរ ចម្លើយក៏បាន ។

ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា៖ ....

....

....

....

លោកមេធាវី...................................បានផ្ដល់សេចក្ដីកត់សម្គាល់ការពារថា.......................................

....

....

....

☐ យើងបានជូនដំណឹងដល់ជននេះ ថា៖ យើងបានសម្រេចដាក់គាត់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ៖

☐ ចំពោះអង្គហេតុទាំងអស់ដែលយើងបានប្រាប់ឱ្យដឹង ។

☐ ចំពោះតែអង្គហេតុដែលបានរៀបរាប់ខាងក្រោម ដែលយើងបានបញ្ជាក់ប្រាប់ថា៖

☐ជននេះ អំពីឈ្មោះនៃបទល្មើស៖ ....

....

យើងបានប្រាប់ដល់ជនត្រូវចោទ អំពីសិទ្ធិក្នុងការស្នើសុំឱ្យយើងធ្វើកិច្ចការ ស៊ើបសួរមួយ ឬច្រើន ឬក៏អាចធ្វើពាក្យប្ដឹងសុំមោឃភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយផ្អែកទៅតាមមាត្រា ២៥៣ ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៦៧ នៅក្នុងពេលដំណើរការនៃការស៊ើបសួរ ក្នុងលក្ខខ័ណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៧០ នៃក្រមនីតិព្រហ្មទណ្ឌ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល
មន្ទីរស៊ើបសួរអក្ស ...
សំណុំរឿងលេខ......អ.ក
ចុះថ្ងៃទី......................

កំណត់ហេតុស្ដីពីការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ

(មាត្រា ២០៣ និងមាត្រា បន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់................ខែ................ថ្ងៃទី................វេលាម៉ោង.................ព្រឹក/រសៀល ។

យើង............................ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល អមដោយលោក/លោកស្រី.........
........................ជាក្រឡាបញ្ជី ។

-និងដោយមានវត្តមានលោក/លោកស្រី..ជាអ្នកបកប្រែ ។

-យោងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ:..........ដក.សស ចុះថ្ងៃទី......ខែ.........ឆ្នាំ២០.......។

បានមកបង្ហាញខ្លួន នៅក្នុងមន្ទីរស៊ើបសួរនៅចំពោះយើង ជនដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖

នាមត្រកូល:..នាមខ្លួន..
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត:..
សញ្ជាតិ:...
ទីកន្លែងកំណើត:..
....
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន:..
....
មុខរបរ:..
នៅលីវ ☐ រៀបការ ☐ ប្ដី/ប្រពន្ធ ឈ្មោះ:..
ឪពុក ឈ្មោះ: ....(រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ:...(រ/ស)
នីតិជន ☐ ឬអនីតិជន ☐
☐ ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា: ខ្លួនមានអំណាចមេបាលើក្មេងអាយុក្រោម ១០ឆ្នាំ ដែលកំពង់ស្ថិតនៅឋានបច្ចុប្បន្ន ។
-ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ:..
....

☐ ជននេះ:	☐ចេះនិយាយ	☐ចេះសរសេរ	☐ចេះអក្សរសរសេរអក្សរខ្មែរ
☐ ជននេះ:	☐មិនចេះនិយាយ	☐មិនចេះអាន	☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

ជននេះត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យពីបទ: ....
....អំពើ
ដែលមានចែង និង ឱ្យផ្ដន្ទាទោសដោយមាត្រា..

☐យើងបានប្រាប់ថា: ជនត្រូវចោទអាចសុំពន្យារពេល ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន ។

☐យើងក៏បានបញ្ជាក់ប្រាប់ជនត្រូវចោទផងដែរថា: យើងនឹងសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននៅថ្ងៃនេះ ។

☐ជនត្រូវចោទ នៅមិនទាន់មានមេធាវីនៅឡើយ ហើយយើងបានបញ្ជាក់ប្រាប់ថា: ជនត្រូវចោទទទួលបានជំនួយមេធាវី តាមការជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង ឬពឹងមេធាវីតាមការចាត់តាំង ។

ជនត្រូវចោទបានប្រកាសប្រាប់ថា:

☐ខ្ញុំបដិសេធជំនួយពីមេធាវី

☐ខ្ញុំចង់បានជំនួយពីមេធាវី

លោក/លោកស្រីមេធាវី.................................... ត្រូវបានជូនដំណឹងដោយ..អាចពិគ្រោះមើលសំណុំរឿងដែលទុកឱ្យគាត់ពិនិត្យ និងអាចសន្ទនាបានដោយសេរី ជាមួយកូនក្តីរបស់គាត់ ។

ការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ ទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន:

☐ត្រូវបានធ្វើ

☐ត្រូវបានលើកទៅថ្ងៃទី.........ខែ...........ឆ្នាំ២០......តាមសំណូមពររបស់.............................។

តំណាងអយ្យការ បានបង្ហាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន របស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម:...

....

....

....

ជនត្រូវចោទ បានបង្ហាញសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម:..

....

....

....

....

លោក/លោកស្រី..............................បានបង្ហាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម:

....

....

☐យើងបានប្រាប់ដល់ជនត្រូវចោទថា: យើងចេញសម្រេចដីកាឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដោយមានសំអាងហេតុហើយយើងសម្រេចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួននៅថ្ងៃនេះ ។

☐យើងបានឱ្យជនត្រូវចោទ អានឡើងវិញនូវសេចក្តីប្រកាសរបស់ខ្លួន ដែលយើងបានកត់ត្រាចម្លងក្នុងកំណត់ហេតុនេះ ហើយបើមិនមានការបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ ឱ្យចុះហត្ថលេខា ឬស្នាមម្រាមដៃលើកំណត់ហេតុនេះ ។

☐បានអានគ្រប់ចប់សព្វ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានការបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃជាមួយយើង និងក្រឡាបញ្ជី ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ដោយអ្នកបកប្រែ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកបកប្រែ ។

ជនត្រូវចោទ អ្នកបកប្រែ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

ដីកាកោះ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរ សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ។

បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ០១៤ អ.ក ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ។

អញ្ជើញឈ្មោះ ....ភេទស្រី អាយុ ៣២ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ជា**ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី** មានទីលំនៅភូមិ ត្រពាំងរន ទី៣ ឃុំចន្ទ្រី ស្រុករមាសហែក ខេត្តស្វាយរៀង ។

ឱ្យចូលខ្លួនទៅកាន់សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល បន្ទប់ "ច" ជាន់ទី២ នៅថ្ងៃទី.....ខែ........ ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង ....៖០០ ព្រឹក/រសៀល ។

ដើម្បីធ្វើការ**សាកសួរ ពីដំណើររឿង** "បើកបរធ្វេសប្រហែសខ្លីខ្លាបណ្ដាលឱ្យមានរបួសអ្នកដទៃ" ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌខាងលើ ។

<u>សាមីខ្លួនត្រូវចូលទៅឲ្យទាន់ពេលវេលា និង យកលិខិតផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន</u> ។

ថ្ងៃ........................ខែបុស្ស ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស២៥៦១

កណ្ដាល, ថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ២០១៨

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យើង...ជា..

បានប្រគល់ដីកានេះដល់ឈ្មោះ.....................................មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន

ភូមិ.........................ឃុំ...........................ស្រុក...................

ខេត្ត....................នៅថ្ងៃទី..........ខែ...........ឆ្នាំ.............រួចហើយ។

ថ្ងៃទី..........ខែ............ឆ្នាំ......

អ្នកទទួល **អ្នកប្រគល់**

ឧបសម្ព័ន្ធទី៧

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ...

សំណុំរឿងលេខ.......អក

ចុះថ្ងៃទី.....................

កំណត់ហេតុស្ដីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ

(មាត្រា ១៨៥ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់.................ខែ.................ថ្ងៃទី.................វេលាម៉ោង.................ព្រឹក/រសៀល ។

យើង..............................ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល អមដោយលោក/លោកស្រី.........

..............................ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខយើង បានផ្ដល់នូវព័ត៌មានអំពីអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖

នាមត្រកូលៈ..នាមខ្លួន..
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើតៈ..
សញ្ជាតិៈ..
ទីកន្លែងកំណើតៈ..
....
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នៈ..
....
មុខរបរៈ..
នៅលីវ ☐ រៀបការ ☐ ប្ដី/ប្រពន្ធ ឈ្មោះ..
ឪពុក ឈ្មោះ ....(រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ...............................(រ/ស)
នីតិជន ☐ ឬអនីតិជន ☐
☐ ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថាៈ ខ្លួនមានអំណាចមេបាលើក្មេងអាយុក្រោម ១០ឆ្នាំ ដែលកំពង់ស្ថិតនៅឋានបច្ចុប្បន្ន ។

-ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការៈ..			
....			
☐ ជននេះ:	☐ចេះនិយាយ	☐ចេះសរសេរ	☐ចេះអក្សរសរសេរអក្សរខ្មែរ
☐ ជននេះ:	☐មិនចេះនិយាយ	☐មិនចេះអាន	☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

អាជ្ញាធរបានមកប្ដឹងយើង តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ......................ដក.សស ចុះថ្ងៃទី.......ខែ.............ឆ្នាំ២០....ដែលជាហេតុនាំជននេះ ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ និងការឃុំខ្លួនជាបណ្ដោះអាសន្ន តាមដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខៈ..............ដក.ស.បឃខ/ ....ចុះថ្ងៃទី.............................។

ជនត្រូវចោទ អមដោយលោក/លោកស្រី...ជាមេធាវី។

យើងបានសួរចម្លើយឈ្មោះនេះហើយឈ្មោះនេះបានឆ្លើយប្រាប់យើងថា៖

....

□យើងបានឱ្យជនត្រូវចោទ អានឡើងវិញនូវសេចក្តីប្រកាសរបស់ខ្លួន ដែលយើងបានកត់ត្រាចម្លងក្នុងកំណត់ហេតុនេះ ហើយបើមិនមានការបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ ឱ្យចុះហត្ថលេខា ឬស្នាមម្រាមដៃលើកំណត់ហេតុនេះ ។

□បានអានគ្រប់ចប់សព្វ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានការបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃជាមួយយើង និងក្រឡាបញ្ជី ។

□បានអានចប់សព្វគ្រប់ដោយអ្នកបកប្រែ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង,ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកបកប្រែ ។

ជនត្រូវចោទ **អ្នកបកប្រែ** **មេធាវី** **ក្រឡាបញ្ជី** **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង

....

មន្ទីរស៊ើបសួរ

សំណុំរឿងលេខ...........................

លេខស៊ើបសួរ..............................

កំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយតទល់

(មាត្រា ១៤៧ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់.............. ខែ............ ថ្ងៃទី................. វេលាម៉ោង.................................

យើង... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូង ....អមដោយលោក/លោកស្រី....................................... ជាក្រឡាបញ្ជី។

និងដោយមានវត្តមានលោក/លោកស្រី....................................... ជាអ្នកបកប្រែ ។

បានមកបង្ហាញខ្លួនក្នុងនាមជាជនត្រូវចោទ នៅក្នុងមន្ទីរស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខយើង ជនដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម ៖

នាមត្រកូល ៖ .... នាមខ្លួន ៖ ....
កើតថ្ងៃទី ៖ ....
ទីកន្លែងកំណើត ៖ ....
អាសយដ្ឋាន ៖ ....
មុខរបរ ៖ ....
នៅលីវ ☐ ឬរៀបការ ☐ ឈ្មោះប្តី ឬប្រពន្ធ.. កូន...........
សញ្ជាតិ ៖ ....
ឪពុកឈ្មោះ.."រ-ស" ម្តាយឈ្មោះ.. "រ-ស"
អនីតិជន ☐ ឬនីតិជន ☐
☐ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា ខ្លួនមានអំណាចមេបាលើក្មេងអាយុក្រោម ១០ (ដប់) ឆ្នាំ ដែលស្ថិតនៅលំនៅបច្ចុប្បន្ន ។
ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ...
☐ជននេះ: ៖ ☐ចេះនិយាយ ☐ ចេះអាន ☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

□ជននេះ[1]	៖ □មិនចេះនិយាយ	□ មិនចេះអាន	□មិនចេះសរសេរ អក្សរខ្មែរ

បានមកបង្ហាញខ្លួនក្នុងនាម.. ផងដែរ នៅក្នុងមន្ទីរស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខយើង ជនដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម ៖

នាមត្រកូល ៖ .... នាមខ្លួន ៖ ....
កើតថ្ងៃទី ៖ ....
ទីកន្លែងកំណើត ៖ ....
អាសយដ្ឋាន ៖ ....
មុខរបរ ៖ ....
នៅលីវ □ ឬរៀបការ □ ឈ្មោះប្តី ឬប្រពន្ធ.. កូន...........
សញ្ជាតិ ៖ ....
ឪពុកឈ្មោះ.."រ-ស" ម្តាយឈ្មោះ... "រ-ស"
អនីតិជន □ ឬនីតិជន □
□ជននេះបានប្រកាសប្រាប់ថា ខ្លួនមានអំណាចមេបាលើក្មេងអាយុក្រោម ១០ (ដប់) ឆ្នាំ ដែលស្ថិតនៅលំនៅបច្ចុប្បន្ន ។
ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ...

□ជននេះ	៖ □ចេះនិយាយ	□ ចេះអាន	□ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ
□ជននេះ[2]	៖ □មិនចេះនិយាយ	□ មិនចេះអាន	□មិនចេះសរសេរ អក្សរខ្មែរ

បន្ទាប់ពីបានផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់ឈ្មោះនេះ យើងបានប្រាប់ដល់ .... ឲ្យដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីរឿងក្តី ដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តឹងមកយើងតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ.......... ចុះថ្ងៃទី......... ខែ.................. ឆ្នាំ.............. ដែលជាហេតុនាំឲ្យជននេះ ត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ និង □ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នតាមដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ............ ចុះថ្ងៃទី........ ខែ................. ឆ្នាំ......................... ។

ជនត្រូវចោទឈ្មោះ... អមដោយលោក/លោកស្រី .... ជាមេធាវី ។

ជនត្រូវចោទឈ្មោះ... អមដោយលោក/លោកស្រី .... ជាមេធាវី ។

យើងបានសួរចម្លើយតទល់ដូចខាងក្រោម ៖

---

[1] ក្នុងករណីដែលជននេះមិនចេះភាសាខ្មែរ ត្រូវសរសេរអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបកប្រែចូលក្នុងកំណត់ហេតុ
[2] ក្នុងករណីដែលជននេះមិនចេះភាសាខ្មែរ ត្រូវសរសេរអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបកប្រែចូលក្នុងកំណត់ហេតុ

សួរ:..

....

....

ឆ្លើយ:...

....

....

....

☐យើងបានឲ្យជនត្រូវចោទអានឡើងវិញនូវចម្លើយទាំងអស់របស់ខ្លួន ដែលយើងបានកត់ចម្លងចូលក្នុងកំណត់ហេតុនេះ ហើយបើមិនបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ ឲ្យចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនេះ ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង និងក្រឡាបញ្ជី ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ដោយអ្នកបកប្រែ ហើយជនត្រូវចោទមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង, ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកបកប្រែ ។[3]

អ្នកបកប្រែ ជនត្រូវចោទ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី ចៅក្រមស៊ើប

[3] គ្រប់ទំព័រត្រូវអនុលោមតាមមាត្រា២៤២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៩

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

ដីកាកោះ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរ សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ០១៤ អ.ក ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ។

អញ្ជើញឈ្មោះ ....ភេទស្រី អាយុ ៣២ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ជា **ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី** មានទីលំនៅភូមិ ត្រពាំ រុន ទី៣ ឃុំចន្ទ្រី ស្រុករមាសហែក ខេត្តស្វាយរៀង ។

ឱ្យចូលខ្លួនទៅកាន់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល បន្ទប់ "ច" ជាន់ទី២ នៅថ្ងៃទី......ខែ......... ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង ....:០០ ព្រឹក/រសៀល ។

ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ពីដំណើររឿង "បើកបរធ្វេសប្រហែសខ្ជីខ្ជាបណ្តាលឱ្យមានរបួសអ្នកដទៃ" ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌខាងលើ ។

<u>សាមីខ្លួនត្រូវចូលទៅឲ្យទាន់ពេលវេលា និង យកលិខិតផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន</u> ។

ថ្ងៃ........................ខែបុស្ស ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស២៥៦១
កណ្តាល , ថ្ងៃទី....ខែ.......ឆ្នាំ២០១៨
ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យើង.......................................ជា...................................
បានប្រគល់ដីកានេះដល់ឈ្មោះ.................................មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន
ភូមិ...................ឃុំ.......................ស្រុក.................
ខេត្ត...................នៅថ្ងៃទី.........ខែ..........ឆ្នាំ..............រួចហើយ។

ថ្ងៃទី.........ខែ..........ឆ្នាំ......

អ្នកទទួល **អ្នកប្រគល់**

ឧបសម្ព័ន្ធទី១០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង

....

មន្ទីរស៊ើបសួរ

សំណុំរឿងលេខ:....................................

លេខស៊ើបសួរ:.......................................

កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

(មាត្រា ១៥០ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់............. ខែ............ ថ្ងៃទី................ វេលាម៉ោង.................................

យើង.. ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្ត

.... អមដោយលោក/លោកស្រី.. ជាក្រឡាបញ្ជី ។

និងដោយមានវត្តមានលោក/លោកស្រី.. ជាអ្នកបកប្រែ ។

បានមកបង្ហាញខ្លួនក្នុងនាមជា ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខយើង ជនដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖

នាមត្រកូល	៖.......................... នាមខ្លួន ៖..
កើតថ្ងៃទី	៖..
ទីកន្លែងកំណើត	៖..
អាសយដ្ឋាន	៖..
មុខរបរ	៖..
នៅលីវ ☐	ឬរៀបការ ☐ ឈ្មោះប្ដី ឬប្រពន្ធ ៖.......................... មានកូន........
សញ្ជាតិ	៖..
ឪពុកឈ្មោះ.......................... "រ-ស" ម្ដាយឈ្មោះ.......................... "រ-ស"អនីតិជន ☐	ឬនីតិជន ☐
☐ជននេះ:	៖ ☐ចេះនិយាយ ☐ ចេះអាន ☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ
☐ជននេះ:[1]	៖ ☐មិនចេះនិយាយ ☐មិនចេះអាន ☐មិនចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

---

[1]ក្នុងករណីដែលជននេះមិនចេះភាសាខ្មែរ ត្រូវសរសេរអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបកប្រែចូលក្នុងកំណត់ហេតុ

លោក/លោកស្រី.. ជាមេធាវី

បន្ទាប់ពីបានផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់ជននេះ យើងបានប្រាប់ដល់ជននេះ ឲ្យដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីរឿងក្តី ដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តឹងមកយើងតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ............... ចុះថ្ងៃទី............ ខែ........... ឆ្នាំ .... ។

យើងបានសួរ និងស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះនេះដូចខាងក្រោមថា ៖

សួរ:..

....

....

ឆ្លើយ:..

....

....

....

....

☐យើងបានឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អានឡើងវិញនូវចម្លើយទាំងអស់របស់ខ្លួន ដែលយើងបានកត់ចម្លងចូលក្នុងកំណត់ហេតុនេះ ហើយបើមិនបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ ឲ្យចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនេះ ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង និងក្រឡាបញ្ជី ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ដោយអ្នកបកប្រែ ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង, ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកបកប្រែ ។[2]

អ្នកបកប្រែ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី ចៅក្រមស៊ើបសួរ

---

[2] គ្រប់ទំព័រត្រូវអនុលោមតាមមាត្រា ២៤២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.........

ចុះថ្ងៃទី..... ខែ............ ឆ្នាំ..........

<u>**ដីកាកោះ**</u>

យើង...................................តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

អញ្ជើញឈ្មោះ.......................ភេទ......អាយុ.....ឆ្នាំ ជាសាក្សីដែលមានអាស័យដ្ឋានផ្ទះលេខ.......... ផ្លូវ........ភូមិ..........ឃុំ/សង្កាត់..........ស្រុក/ខណ្ឌ.....................ខេត្ត/ក្រុង................................. ឲ្យចូលទៅកាន់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី......ខែ.......ឆ្នាំ...........វេលាម៉ោង..................... នៅសាលទី.....ជាន់ទី......ដើម្បីចូលរួមសវនាការពីដំណើររឿង...។

សាមីខ្លួនត្រូវអញ្ជើញតាមដីកាកោះនេះឲ្យបានទាន់ពេលវេលានិងយកលិខិតផ្សេងៗដែលទាក់ទងក្នុងរឿងខាងលើមកជាមួយផងប្រសិនបើមាន ។

រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី.......ខែ........ឆ្នាំ............

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៣

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ "ត"

<u>កំណត់ហេតុស្ដីពីការធ្វើសម្បថ</u>

សំណុំរឿង .... លេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ..........

ឆ្នាំពីរពាន់ .... ខែ .... ថ្ងៃទី .... វេលាម៉ោង .... ។

យើង .... ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានដឹកនាំឱ្យឈ្មោះ .... ភេទប្រុស/ស្រី ..... អាយុ .... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ.........សាសនា................

ទីលំនៅផ្ទះលេខ.............ផ្លូវលេខ.............ក្រុម ....ភូមិ................... ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង...................ខេត្ត/រាជធានី...

ជា .... ធ្វើសច្ចាប្រណិធាន នៅចំពោះមុខវត្ថុសក្ដិសិទ្ធិនៃសាលាដំបូង រាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រោយពីអ្នកស្បថបាន អុជទៀន ធូប បូជាចំពោះវត្ថុសក្ដិសិទ្ធិរួចហើយ យើងបានអានប្រារព្ធវាចាខ្លាំងៗ ច្បាស់ៗ ឱ្យអ្នកស្បថ ស្ដាប់ រួចអានពាក្យសច្ចាប្រណិធានឱ្យអ្នកស្បថថាតាម ដែលមានសេចក្ដីដូចខាងក្រោម ៖

ខ្ញុំសូមឆ្លើយតែការពិត ដែលខ្ញុំបានឃើញ បានឮ បានដឹង និងបានចាំផ្ទាល់ ។

បើខ្ញុំឆ្លើយមិនពិត ដោយប្រការណាមួយ សូមអស់ទេវត្រ័ក្ស អារក្សអ្នកតា និងបារមីដ៏សក្ដិសិទ្ធិទាំងអស់បរាមុខខ្ញុំ ឱ្យវិនាសលាញ អន្តរាយទ្រព្យសម្បត្តិ និងស្លាប់តែហោងយ៉ាងវេទនា តែបើឆ្លើយពិតត្រង់ សូមទេវតា ជួយឱ្យខ្ញុំ មានទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូរណ៍ហូរហៀរ និងរស់នៅប្រកបដោយសេចក្ដីសុខ ក្សេមក្សាន្ត ជួបជុំបងប្អូន កូនចៅ ញាតិផៅសណ្ដាន ជារៀងរហូតគ្រប់ជាតិ កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ពាក្យសច្ចាប្រណិធានខាងលើនេះឈ្មោះ .... ជា ....

បានថាតាមយើង បានយ៉ាងច្បាស់ៗ គ្មានចន្លោះពាក្យត្រង់ណាមួយឡើយ ។

បញ្ឈប់កំណត់ហេតុនេះ នៅវេលាម៉ោង .... ថ្ងៃទី......... ខែ........ ឆ្នាំ........... ដដែល ហើយបានអានឱ្យ ឈ្មោះខាងលើស្ដាប់ ឆ្លើយថា ត្រឹមត្រូវ និងយល់ព្រមផ្ដិតមេដៃជាមួយយើង ។

អ្នកស្បថ

ក្រឡាបញ្ជី

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង

....

មន្ទីរស៊ើបសួរ

សំណុំរឿងលេខ:.....................................

លេខស៊ើបសួរ:.......................................

កំណត់ហេតុស្ដីពីការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី

(មាត្រា ១៥៣ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ឆ្នាំពីរពាន់............. ខែ............. ថ្ងៃទី................ វេលាម៉ោង.................................

យើង... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្ត .... អមដោយលោក/លោកស្រី... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

និងដោយមានវត្តមានលោក/លោកស្រី... ជាអ្នកបកប្រែ ។

បានមកបង្ហាញខ្លួនក្នុងនាមជាសាក្សី នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខយើង ជនដែលមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖

នាមត្រកូល ៖......................... នាមខ្លួន ៖......................................

កើតថ្ងៃទី ៖...

ទីកន្លែងកំណើត ៖...

អាសយដ្ឋាន ៖...

មុខរបរ ៖...

នៅលីវ ☐ ឬរៀបការ ☐ ឈ្មោះប្ដី ឬប្រពន្ធ ៖......................... មានកូន.......

សញ្ជាតិ ៖...

ឪពុកឈ្មោះ:............................ ។-ស^ ម្ដាយឈ្មោះ:................................ ។-ស^អនីតិជន ☐ ឬនីតិជន ☐

☐ជននេះ: ៖ ☐ចេះនិយាយ ☐ ចេះអាន ☐ចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

☐ជននេះ[1]	៖ ☐មិនចេះនិយាយ	☐មិនចេះអាន	☐មិនចេះសរសេរអក្សរខ្មែរ

បន្ទាប់ពីបានផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់ជននេះ យើងបានប្រាប់ដល់ជននេះ ឲ្យដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីរឿងក្តី ដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តឹងមកយើងតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ.............. ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ.......... ឆ្នាំ .... ។

☐ជននេះបានស្បថរួចហើយ

☐ជននេះមិនព្រមស្បថ

☐សាក្សីត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យរួចពីសម្បថ

យើងបានសួរ និងស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះនេះដូចខាងក្រោមថា ៖

សួរ:..

....

....

ឆ្លើយ:..

....

....

☐យើងបានឲ្យសាក្សីអានឡើងវិញនូវចម្លើយទាំងអស់របស់ខ្លួន ដែលយើងបានកត់ចម្លងចូលក្នុងកំណត់ហេតុនេះ ហើយបើមិនបដិសេធត្រង់ចំណុចណាទេ ឲ្យចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនេះ ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ ហើយសាក្សីមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង និងក្រឡាបញ្ជី ។

☐បានអានចប់សព្វគ្រប់ដោយអ្នកបកប្រែ ហើយសាក្សីមិនមានបដិសេធចំណុចណាទេ និងបានចុះហត្ថលេខាជាមួយយើង, ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកបកប្រែ ។[2]

អ្នកបកប្រែ　　សាក្សី　　មេធាវី　　ក្រឡាបញ្ជី　　ចៅក្រមស៊ើបសួរ

---

[1] ក្នុងករណីដែលជននេះមិនចេះភាសាខ្មែរ ត្រូវសរសេរអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបកប្រែចូលក្នុងកំណត់ហេតុ

[2] គ្រប់ទំព័រត្រូវអនុលោមតាមមាត្រា ២៤២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ភ"

លេខ............... តព្រ

ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

យើង ឥ ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា១២៦ មាត្រា១៦៣ មាត្រា១៦៥ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

បានឃើញសេចក្តីសម្រេចស្តីពី ការទទួលស្គាល់មន្ត្រីជំនាញក្នុងការធ្វើកោសលវិច័យគ្រឿងញៀន និងសារធាតុញៀនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ របស់ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.............. ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ.................... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ.......... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។ ដែលមានជនត្រូវចោទ ៖

ឈ្មោះ .... ហៅ រ៉ា ភេទប្រុស អាយុ ២២ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ទេករអាំង ទីកន្លែងកំណើតនៅ ឃុំវាលធំ ស្រុកវាលធំ ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះជួល ម្តុំទួលគោក ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ។

ត្រូវចោទពីបទៈ ជួញដូរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចមុខពេទ្យបេះដូង មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត្រ ផ្លូវលេខ៨០ ភូមិទី៧ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី០៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៣ថ្មី នៃច្បាប់វិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

សំអាងហេតុ

១. វត្ថុចាប់យកដូចមាននៅក្នុងកំណត់ហេតុដកសំណាកយកទៅធ្វើកោសលវិច័យ តុលាការពុំអាចវាយតម្លៃសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងបាន។

២. ដើម្បីឲ្យតុលាការរកយុត្តិធម៌បានត្រឹមត្រូវ គប្បីសម្រេចចាត់តាំងអ្នកជំនាញឲ្យពិនិត្យ សន្និដ្ឋាន និងវាយតម្លៃឲ្យបានច្បាស់ជាមុនសិន ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល
មន្ទីរស៊ើបសួរ "........"
លេខ: ....តក.ព្រទ/២០

ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ។

- បានឃើញមាត្រា១៧៣,១៧៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលប្រកាសឲ្យ ប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខៈនស១ចុះថ្ងៃទី ០២៤/០៨០៧/រកម/០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: .... ចុះថ្ងៃទី០៧/១១២០១/៨ ។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ: ....ដកសស ចុះថ្ងៃទី ២៣/១២/២០១៩។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ: ....ចុះថ្ងៃទី១៤/០១២០១/២០ ។
- បានឃើញដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសលេខ:............. ចុះថ្ងៃទី......../........../២០២០ និងដីកា បញ្ជូនលេខ:......................ចុះថ្ងៃទី........./........../២០២០ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានជនត្រូវចោទ៖

ឈ្មោះ ....ភេទ......... អាយុ.......ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ....។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ:.. ប្រព្រឹត្តនៅ.. កាលពីថ្ងៃទី........ ខែ................ ឆ្នាំ២០២០ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា..............................នៃ...................... ។

យល់ឃើញថា

ជនត្រូវចោទឈ្មោះ..................................ពុំទាន់មានសាវតារជាតិគ្រប់គ្រាន់ គប្បីស្រាវជ្រាវសាវតាជាតិ លើជនត្រូវចោទខាងលើនេះ ឲ្យបានច្បាស់លាស់ដើម្បីតុលាការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរឲ្យបានពេញលេញទៅតាម ច្បាប់ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១- ចាត់មក **លោក អធិការនគរបាល** ក្រុងតាខ្មៅ ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើការស៊ើបសួរជំនួសដើម្បីស្រាវជ្រាវ និងបំពេញសាវតារជាតិរបស់ជនត្រូវចោទខាងលើនេះ ឲ្យបានច្បាស់លាស់ ។

២- ក្រោយពីបានស្រាវជ្រាវ និងបំពេញកិច្ចចប់សព្វគ្រប់ហើយ ត្រូវបញ្ជូនលទ្ធផលមកចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាលវិញ ឲ្យបានទាប់ដើម្បីតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធីច្បាប់ ។

ថ្ងៃ................ ខែ............ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស ២៥៦៤
កណ្ដាល ថ្ងៃទី...... ខែ....... ឆ្នាំ២០២០
ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៧

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ

លេខ បត.ចខ/២០

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន

យើង.......................... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

- បានឃើញមាត្រា១៨៦ និង មាត្រា១៨៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:............ អក ចុះថ្ងៃទី...... ខែ....... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:.......... ដកសស/២០ ចុះថ្ងៃទី........ ខែ .... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ:.........សស ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ.......... ឆ្នាំ២០២០ ។

បង្គាប់

ឲ្យឈ្មោះ.......................ភេទ........ អាយុ.......... ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន...

មុខរបរ...................... ទោសពីមុន..................................។

ចូលទៅកាន់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល បន្ទប់.........

នៅថ្ងៃទី........... ខែ........... ឆ្នាំ២០២០ វេលាម៉ោង..............ព្រឹក/ល្ងាច

ដើម្បីៈមកផ្តល់ចម្លើយ

ពីដំណើររឿង:.. ដែលទាក់ទិន ក្នុងរឿងខាងលើនេះមកជាមួយផងប្រសិនបើមាន។ ករណីមិនចូលខ្លួន តាមកាលកំណត់ខាងលើនេះទេ**យើងនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន** ។

ថ្ងៃ..................................ខែ............ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

កណ្តាល ថ្ងៃទី............ ខែ.............. ឆ្នាំ២០២០

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ (........)

លេខ: បគ.ន៩/២០

ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

- បានឃើញមាត្រា១៨៩, ១៩០, ១៩១, ១៩២, ១៩៣ និងមាត្រា១៩៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខនស/រកម/០៨០៧/ ០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:..........អ.ក ចុះថ្ងៃទី...... ខែ......... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:............ ដកសស ចុះថ្ងៃទី.........ខែ....... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ:........... សស ចុះថ្ងៃទី..... ខែ......... ឆ្នាំ២០២០ ។

ដែលមានជនត្រូវចោទ: ឈ្មោះ............ ភេទ........ អាយុ.......... ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតនិងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន.. ទោសពីមុន.......................។

ត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ: ....

ប្រព្រឹត្តនៅ.. កាលពីថ្ងៃទី.........ខែ............ ឆ្នាំ..................... តាមបញ្ញត្តិមាត្រា......... នៃ.............................។

ដើម្បីជានាដល់ការស៊ើបសួរឲ្យមានលក្ខណៈពេញលេញ គប្បីសម្រេចនាំខ្លួនជនត្រូវចោទ ឈ្មោះ ....មកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីសាកសួរនិងបំភ្លឺការពិតក្នុងសំណុំរឿងខាងលើ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

បង្គាប់មកមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចធ្វើការចាប់ និងនាំខ្លួនឈ្មោះ ....ភេទ......... អាយុ........ឆ្នាំ ខាងលើមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ នៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ឲ្យបានមុនថ្ងៃទី.......... ខែ...... ឆ្នាំ២០២០ ដើម្បីបានចាត់ការតាមនីតិវិធី ។

ថ្ងៃ.............................. ខែ........................ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

កណ្តាល ថ្ងៃទី............ ខែ........... ឆ្នាំ២០២០

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៩

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ(........)
លេខ:.............បត.ចខ/២០

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ។

- បានឃើញមាត្រា១៩៥ ,មាត្រា១៩៦ ,មាត្រា១៩៧ ,មាត្រា១៩៨ និងមាត្រា១៩៩ នៃក្រមនីតិវិធី ព្រហ្មទណ្ឌ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខៈ នស០២៤/០៨០៧/រកម/ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៧។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ....អក ចុះថ្ងៃទី..... ខែ..... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខៈ.......... ចុះថ្ងៃទី...... ខែ..............ឆ្នាំ ២០២០ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខៈ.............. សស ចុះថ្ងៃទី........ ខែ............ ឆ្នាំ ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាបញ្ជូនឲ្យឆ្លើយលេខៈ..............តក.ព្រ១/២០ ចុះថ្ងៃទី.........ខែ.........ឆ្នាំ ២០២០ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់យល់ឃើញថាៈ

ជនត្រូវចោទឈ្មោះ.......................ភេទ....... អាយុ......... ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ................ ទីកន្លែងកំណើតនិងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅ...ឪពុកឈ្មោះ ....ម្ដាយឈ្មោះ ....។

ត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទៈ.. ប្រព្រឹត្តនៅ..កាលពីថ្ងៃទី....... ខែ......... ឆ្នាំ ២០២០ ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា...............នៃ.............. ដើម្បីធានាដល់ការស៊ើបសួរឲ្យមានលក្ខណៈពេញលេញ គប្បីសម្រេចចាប់ខ្លួនជនត្រូវចោទឈ្មោះ.......... ....មកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីសាកសួរ និងបំភ្លឺការពិតក្នុងសំណុំរឿងខាងលើ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. បង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនឈ្មោះ.................................ភេទ....... អាយុ............ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ (ដែលមានសាវតាជាតិដូចខាងលើ) ។

២. បញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈ ឲ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងនាំខ្លួនជនត្រូវចោទឈ្មោះ ....មកប្រគល់ជូនសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ដើម្បីចាត់ការតាមច្បាប់ ។

ថ្ងៃ............................ខែចេត្រ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤
កណ្ដាល, ថ្ងៃទី......... ខែ............ ឆ្នាំ២០២០

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ក"

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

លេខ ....តព្រ   យើង ក ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ២០៦,២១៩,២២០,២២១ និងមាត្រា ២២២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ............ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ............... ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ.................. ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

ដែលទាក់ទងនឹង ៖

នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន សៅ ខខ ភេទប្រុស អាយុ ២៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ មុខរបរ ពិតប្រាកដ ទីកន្លែងកំណើតនៅ ភូមិប៉ៃអឹម ឃុំអូរតាពុក ស្រុកប៉ៃលិន ខេត្តប៉ៃលិន ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិប៉ៃអឹម សង្កាត់អូរតាពុក ក្រុងប៉ៃលិន ខេត្តប៉ៃលិន ឪពុកឈ្មោះ សៅ "រ" ម្ដាយឈ្មោះ វី "វ" នៅរស់ ។

ឃាត់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ គ្មាន ។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ លួច មានស្ថានទម្ងន់ទោសដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច ផ្ទះហ្គេមប្លុកហាត់សាច់ដុំ ផ្លូវលេខ៦៣ កែងផ្លូវ១៨០ សង្កាត់ផ្សារថ្មី៣ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៥៣ និង ៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ..................តព្រ ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

បង្គាប់

១. ឱ្យភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចនៃកងកម្លាំងសាធារណៈធ្វើការនាំខ្លួនជនត្រូវចោទដែលមានឈ្មោះ សៅ ខខ ភេទប្រុស អាយុ ២៥ឆ្នាំ ទៅពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ម.១ ដោយអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

២. ឱ្យប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ម.១ទទួល និងឃុំខ្លួនជននេះរហូតដល់មានបទបញ្ជាថ្មីសម្រេចផ្សេងពីនេះ។

៣. ឱ្យគ្រប់ភ្នាក់ងារនៃកងកម្លាំងសាធារណៈទាំងអស់ សហការអនុវត្តឱ្យបានល្អនៅពេលដីកានេះត្រូវបានបង្ហាញក្នុងករណីចាំបាច់។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល
ចៅក្រមស៊ើបសួរ "គ"
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:.........
ចុះថ្ងៃទី...

ដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

លេខ: .... ដក.ស.ឃខ/២០ យើង..................... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល អមដោយ លោក/លោកស្រី ....ជាក្រឡាបញ្ជី ។

- បានឃើញមាត្រា២០៣, ២០៤, ២០៥ និងមាត្រា២០៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:.......... ដកសស/២០ ចុះថ្ងៃទី...... ខែ .... ឆ្នាំ២០២០ដែលបានបើកឲ្យស៊ើបសួរទាក់ទងនឹង:

ឈ្មោះ ....ឈ្មោះហៅក្រៅ...................ភេទ.......... អាយុ........ឆ្នាំ ជាតិ ....កម្រិតវប្បធម៌....................... មុខរបរ..................... ទីកន្លែងកំណើត ....ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ....ឪពុកឈ្មោះ ....(រស់/ស្លាប់) ម្ដាយឈ្មោះ .... (រស់/ស្លាប់) នៅលីវ/(ប្ដី/ប្រពន្ធ)..............................មានកូន............នាក់។ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ.......................... ។ ជននេះត្រូវបានដាក់នៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ: .... ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ .... កាលថ្ងៃទី ....តាមបញ្ញត្តិមាត្រា.. .... ។

- បានឃើញកំណត់ហេតុស្ដីពីការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង
- បានឃើញកំណត់ហេតុស្ដីពីការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ
- បានឃើញកំណត់ហេតុស្ដីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ

I. ស្ថានភាពអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់:

១. ក្នុងករណីបច្ចុប្បន្នជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ត្រូវបានដាក់ នៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ: .... ប្រព្រឹត្តនៅ ....កាលពីថ្ងៃទី ....តាមបញ្ញត្តិមាត្រា.................... ។

២.តំណាងអយ្យការបានស្នើសុំដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលើឈ្មោះ............. .... ដើម្បីធានារក្សាសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ កុំឲ្យមានការប្រព្រឹត្តប្រហាក់ប្រហែល បណ្ដាលមកពីបទល្មើសនេះ ។

៣. ជនត្រូវចោទឈ្មោះ ....ឆ្លើយថាខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តមែន ។

II. សំអាងហេតុនៃសេចក្ដីសម្រេច:

៤. ជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទ............។

៥. ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្ដោះអាសន្ន ផ្អែកតាមមាត្រា២០៥ នៃ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គឺ:

- ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើសនិងបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតជាថ្មី
- ដើម្បីការពារភស្តុតាង ឬ តម្រុយជាសំភារៈដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទទុកជូនតុលាការចាត់ការ តាមនីតិវិធី
- ដើម្បីធានារក្សាសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ កុំឲ្យមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្ដាល

មកពីបទ ល្មើសនេះដោយសារមិនមានវិធានការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការណាមួយដែលមានលក្ខណៈតឹងរឹង និង អាចធានាឲ្យមានការបំពេញកិច្ចការប្រកបរដោយប្រសិទ្ធិភាព ចំពោះស្ថានភាពតម្រូវទាំងអស់នេះ ហើយ មានតែការឃុំខ្លួនដែលជាមធ្យោបាយតែមួយគត់ដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅខាងលើ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទឈ្មោះ ....ជាបណ្ដោះអាសន្នរយៈពេល អតិបរមា..............
(.......................)ខែ ។

ថ្ងៃ.................................. ខែ............. ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស ២៥៦៤

កណ្ដាល, ថ្ងៃទី............ខែ.............. ឆ្នាំ២០២០

ក្រឡាបញ្ជី **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី២២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ«....»

លេខ:.................តក.ព្រ៩/២០

ដីកាសម្រេច
ឲ្យពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

យើង......................ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

- បានឃើញមាត្រា២០៥,២០៩ និងមាត្រា២១១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:.......... អក ចុះថ្ងៃទី...... ខែ.......... ឆ្នាំ២០......... ។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:.......... ចុះថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ២០.... ។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ: .... សស ចុះថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ២០...... ។
- បានឃើញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនលេខ:............ ដក.បឃខ ចុះថ្ងៃទី......... ខែ...... ឆ្នាំ២០...... ។
- បានឃើញយោបល់របស់តំណាងអយ្យការ តាមដីកាបញ្ជូនឲ្យឆ្លើយលេខលេខ:................ចុះថ្ងៃទី .... ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់
យល់ឃើញថា:

នីតិវិធីនៃការស៊ើបសួរមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់នៅឡើយ គប្បីតុលាការធ្វើការពន្យាពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះ អាសន្ន ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. ពន្យាពេលការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើឈ្មោះ....................ភេទប្រុស អាយុ២១ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ មិនពិតប្រាកដ ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្នព្រែកថ្លឹង សង្កាត់ព្រែកកំពឹស ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ។ ឪពុកឈ្មោះ..................(រ) ម្តាយឈ្មោះ..............(រ) នៅលីវ ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការគ្មាន ។

ពីបទ: លួចមានស្ថានទម្ងន់ទោស ប្រព្រឹត្តនៅភូមិលេខ១ ឃុំស្វាយរលំ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល កាល ពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៥៣ ,មាត្រា ៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២. បង្គាប់ឲ្យប្រធានពន្ធនាគារខេត្តកណ្តាល រក្សាទុកជនត្រូវចោទតាមដីកាសម្រេចខាងលើ ។

ថ្ងៃ.......................ខែ.............ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

កណ្តាល ថ្ងៃទី........ខែ...........ឆ្នាំ២០២០

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង

កណ្តាល ថ្ងៃទី.........ខែ...........ឆ្នាំ២០២០

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៣

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ភ"
លេខ .... តក្រ

យើង ក ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ២១១ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

ដែលទាក់ទងនឹង ៖

នាមត្រកូល និងនាមខ្លួន សុខ ច័ន្ទ ហៅ វាំ ភេទប្រុស អាយុ ២២ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ចេកអាំង ទីកន្លែងកំណើតនៅ ឃុំវាលធំ ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅ ផ្ទះជួលម្តុំទួលគោក ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ប្រពន្ធឈ្មោះ គន្ធី "វ" មានកូន ០១ នាក់ ឪពុកឈ្មោះ សុខ "វ" ម្តាយឈ្មោះ រី "វ" ។

ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ គ្មាន ។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ជួញដូរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចមុខពេទ្យបេះដូង មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត្រ ផ្លូវលេខ ៨០ ភូមិទី៧ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី០៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៣ថ្មី នៃច្បាប់វិសោធនកម្ម ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

បានឃើញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញដីកាសម្រេចពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ..........................ត.ក្រ ចុះថ្ងៃទី........ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២ ។

បង្គាប់

ឱ្យប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ម. ពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជននេះរហូតដល់មានបទបញ្ជាថ្មីសម្រេចផ្សេងពីនេះ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.......ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

លេខ: .... សរ.ក្រឃ/២០

ដីកាសម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

- បានឃើញក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជ ក្រមលេខៈនស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ................អក ចុះថ្ងៃទី...... ខែ........ ឆ្នាំ២០២០។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខៈ........... ដកសស ចុះថ្ងៃទី........ ខែ............. ឆ្នាំ២០២០។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខៈ.......... សស ចុះថ្ងៃទី..... ខែ......... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខៈ......... ដក.បឃខ/២០ ចុះថ្ងៃទី.... ខែ............... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញពាក្យសុំដកពាក្យបណ្តឹង ចុះថ្ងៃទី............ខែ............. ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញពាក្យសុំដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី.........ខែ.......... ឆ្នាំ ២០២០ ។
- បានឃើញយោបល់របស់តំណាងអយ្យការតាមដីកាបញ្ជូនឲ្យឆ្លើយលេខៈ.................... តក.ព្រទ/២០ ចុះថ្ងៃទី....... ខែ............ ឆ្នាំ២០២០ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ហើយៈ
យល់ឃើញថាៈ

- ជាបទល្មើសមធ្យម ។
- ដាក់ជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ................បានទទួលសំណងរួច និងបានដកពាក្យបណ្តឹង ឈប់ ប្តឹងពីឈ្មោះ..................តទៅទៀតហើយ ។
- ជនត្រូវចោទមានទីលំនៅពិតប្រាកដនៅភូមិពន្លៃ ឃុំព្រែកល្ពៀង ស្រុកពាមរពៃ ខេត្តព្រៃវែង ។
- ការស៊ើបសួរមានការជឿនលឿន បើឲ្យជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ពុំធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ នីតិវិធីស៊ើបសួរឡើយ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

-ឲ្យជនត្រូវចោទឈ្មោះ...............................ភេទប្រុស អាយុ២៦ ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតនិងទីលំនៅបច្ចុប្បន្នទីកន្លែងកំណើតនិងទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិពន្លៃ ឃុំព្រែកល្ពៀង ស្រុកពាមរពៃ

ខេត្តព្រៃវែង ។ ឪពុក ឈ្មោះ...............(ស) ម្តាយឈ្មោះ ....(រ) នៅលើរ ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ គ្មាន។ ជាប់ចោទ ពីបទៈ **បើកបរដោយធ្វេសប្រហែស ខ្វះខ្នា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យស្លាប់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រែកសំរោង៣ សង្កាត់តាខ្មៅ ក្រុងតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ ស្តីពី ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក។ ត្រូវបានឃុំខ្លួននៅមន្ទីរឃុំឃាំងខេត្តកណ្តាលតាមដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនលេខៈ............... ដក.បឃខ ចុះថ្ងៃទី............ ខែ..............ឆ្នាំ២០២០ ។ បាននៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយយើងនឹងបង្គាប់ឲ្យដោះលែងជននេះ តាមអំណាចដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែង ។

ថ្ងៃ................. ខែ............ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤

កណ្តាល ថ្ងៃទី.......... ខែ.............. ឆ្នាំ២០២០

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង

កណ្តាល, ថ្ងៃទី........ខែ............ឆ្នាំ២០២០

តំណាងអយ្យការ **ក្រឡាបញ្ជី**

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ«គ»

លេខ: .... តក.ព្រទ/

ដីកាសម្រេច

ដាក់ជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

យើង.............................. ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ។

- បានឃើញក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:............ អក ចុះថ្ងៃទី...... ខែ....... ឆ្នាំ២០២០ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ:............. សស ចុះថ្ងៃទី......... ខែ........ ឆ្នាំ២០២០។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:...........ដកសស ចុះថ្ងៃទី......... ខែ........ ឆ្នាំ ២០២០ ។
- បានឃើញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ:........... សរ.មឃ/២០ ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ .... ឆ្នាំ ២០២០ ។

សំអាងហេតុ

ដើម្បីឲ្យជនត្រូវចោទមានវត្តមានចំពោះមុខតុលាការ និងដើម្បីជៀសវាងការរាំងស្ទះក្នុងដំណើរការនៃនីតិវិធី គប្បីសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឲ្យជាប់កាតព្វកិច្ច នៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការតាមមាត្រា ២២៣ , ២២៦ និង មាត្រា ២៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ: នស/ រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ក. ដាក់ជនត្រូវចោទ

ឈ្មោះ........................ភេទប្រុស អាយុ............. ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ........... ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន................................... ឪពុកឈ្មោះ............. ម្ដាយឈ្មោះ..................ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ.....................។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ:.........................ប្រព្រឹត្តនៅ................ .... កាលពីថ្ងៃទី......................។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា .... នៃ.....................។

ឲ្យគោរពនូវកាតព្វកិច្ចដូចខាងក្រោម:

១. មិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរលំនៅឋានដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

២. ត្រូវឆ្លើយតបនឹងការកោះហៅពីគ្រប់បុគ្គលដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ខ.ក្នុងករណីដែលជនត្រូវចោទរូបនេះគេចវេះមិនគោរពតាមកាតព្វកិច្ចដូចបានកំណត់ខាងលើ យើងនឹងសម្រេចឃុំ ខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្នបាន។

ថ្ងៃ.................................. ខែ.............. ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

បានទទួលដំណឹងរួចហើយ   កណ្តាល ថ្ងៃទី...........ខែ.................ឆ្នាំ២០២០

កណ្តាល ថ្ងៃទី.........ខែ.............ឆ្នាំ២០២០   **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ក"

លេខ..................តព្រ

លិខិតជូនព័ត៌មាន

ស្តីពីការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ

យើង ឥ ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ២៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី........ខែ........ឆ្នាំ ....។

ដែលបានចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ ....

ពីបទ..

ប្រព្រឹត្តនៅ ....ភូមិ........................ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ ....
ខេត្ត/រាជធានី .... កាលពីថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... បទល្មើសដែលមានចែងឱ្យ ផ្តន្ទាទោសតាម
មាត្រា ....។

សូមជូនព័ត៌មានដល់

☐ ជនត្រូវចោទ ឈ្មោះ ....

☐ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឈ្មោះ ....

☐ មេធាវី ....

មានលំនៅឋាន ....

....

ថាសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌខាងលើនេះត្រូវបានបញ្ចប់ការស៊ើបសួរហើយ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ......ខែ ....ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៧

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
លេខ:.............អ.យ.

ដីកាចាត់ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម

យើង ៖ តំណាងអយ្យការ អមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ១៣២ មាត្រា ២៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.............. ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ........ អ.យ. ថ្ងៃទី១៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ................ចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

បានឃើញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅពិនិត្យលេខ...............ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿង និងភស្តុតាង ឃើញថា:

....

....

....

....

....

....

....

បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ លោក-លោកស្រី ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីចាត់ការតាម ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ធ្វើនៅអយ្យការ, ថ្ងៃទី.......ខែ........... ឆ្នាំ២០១២

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
លេខ:..............អ.យ.

<u>ដីកាចាត់ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម</u>

យើង ១ តំណាងអយ្យការ អមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ១៣២ មាត្រា ២៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ............. ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ........ អ.យ. ថ្ងៃទី១៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ................ចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

បានឃើញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅពិនិត្យលេខ...............ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿង និងភស្តុតាង ឃើញថា:

....

....

....

....

....

....

....

បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ លោក-លោកស្រី ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីចាត់ការតាម ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ធ្វើនៅអយ្យការ, ថ្ងៃទី.......ខែ........... ឆ្នាំ២០១២

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៩

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ " ភ "

លេខ..............ត.ព្រ

ដីកាសម្រេចបដិសេធការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច

យើង ភ ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ អមដោយលោក ខ ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ១៣២ មាត្រា ២៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ............. ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ........ អ.យ. ថ្ងៃទី១៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ។

បានឃើញដីកាទាត់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមលេខ...... អ.យ. ចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

យល់ឃើញថា

១. ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនលេខ .... ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលបឹងកេងកងទី១ បានចារលើដីកាថា ពុំមានអាសយដ្ឋានដូចមាននៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនរបស់ឈ្មោះ ច្រូច នៅក្នុងមណ្ឌលរបស់ខ្លួនទេ ។

២. ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនលេខ .... ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលបឹងកេងកងទី២ បានចារលើដីកាថា ពុំមានអាសយដ្ឋានដូចមាននៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនរបស់ឈ្មោះ ច្រូច នៅក្នុងមណ្ឌលរបស់ខ្លួនទេ ។

៣. ដីកាបង្គាប់ឱ្យស្រាវជ្រាវសាវតាជាតិលេខ .... ត.ព្រ ប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលបឹងកេងកងទី២ បានបញ្ជាក់ថារកសាវតាជាតិឈ្មោះ ច្រូច មិនឃើញទេ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. បដិសេធ ដីកាទាត់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម របស់តំណាងអយ្យការ អមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ។

២. ដីកាសម្រេចនេះ អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅតាមកំណត់ច្បាប់ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.......ខែ............ ឆ្នាំ២០១២

ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

មន្ត្រីស៊ើបសួរ (.....)
លេខ:........... តក២០/ព្រទ.

ដីកាដំណោះស្រាយ

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ។

- បានឃើញច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា២៤៧ថ្មីនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាស ឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ:នស០០៥/០៦១៣/រកម/ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: .... អក ចុះថ្ងៃទី០៣/០៧ ២០១៨/។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:.........ដកសស ចុះថ្ងៃទី១៨/០៧ / ។២០១៨
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ: .... សស ចុះថ្ងៃទី២៤/០៧។ ២០១៨/
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ: ....ដកសព ចុះថ្ងៃទី២១/០១/២០២០ ។

ក្រោយពីបានស៊ើបសួរ និងពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ យល់ឃើញថា:

- តំណាងអយ្យការបានប្តឹងសុំបញ្ជូនៈ ឈ្មោះ.......................ទៅជំនុំជម្រះពីបទ: **លួច (មានស្ថានទម្ងន់ទោស)**ប្រព្រឹត្តនៅភូមិលេខ១ ឃុំស្វាយរលំ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៣៥៣ និងមាត្រា៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។
- មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់លើជនជាប់ចោទ: ឈ្មោះ................ ភេទ........ អាយុ............ ឆ្នាំ ពីបទ: **លួច (មានស្ថានទម្ងន់ទោស)**ប្រព្រឹត្តនៅភូមិលេខ១ ឃុំស្វាយរលំ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ តាមបញ្ញត្តិ មាត្រា៣៥៣ និងមាត្រា៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។
- លើកលែងចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ................ ភេទ.......... (គ្មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់) ពីបទ:លួច **(មានស្ថានទម្ងន់ទោស)**ប្រព្រឹត្តនៅភូមិលេខ១ ឃុំស្វាយរលំ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ តាមបញ្ញត្តិ មាត្រា៣៥៣ និងមាត្រា៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១ .បញ្ជូនជនត្រូវចោទឈ្មោះ ....ភេទ........... អាយុ.......... ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ

.... ទីកន្លែងកំណើត.. ឪពុកឈ្មោះ..........................ម្តាយឈ្មោះ ....ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ ....។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យពីបទៈ **លួច** **(មានស្ថានទម្ងន់ទោស)** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ លេខ១ ឃុំស្វាយរលំ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៣៥៣ និង មាត្រា៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

និងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ....អក ចុះថ្ងៃទី........... ខែ.......... ឆ្នាំ២០១៨ ព្រមទាំងវត្ថុតាង និងបញ្ជីរាយនាមជនដែលជាប់ទាក់ទិនក្នុងសំណុំរឿងនេះ ទៅសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ដើម្បីជំនុំជម្រះតាមច្បាប់ ។

២បង្គាប់ឲ្យរក្សាជនជាប់ចោទឈ្មោះ...ឲ្យនៅជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្នសិន រហូតដល់ពេលចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការជំនុំជម្រះ ។

ថ្ងៃឆ្នាំ ....ខែ...............................ជូត ទោស័ក ព២៥៦.ស.៤

កណ្តាល២០២០ឆ្នាំ ....ខែ............ថ្ងៃទី ,

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង

កណ្តាល២០២០ឆ្នាំ ....ខែ............ថ្ងៃទី ,

តំណាងអយ្យការ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ភ"

លេខ .... ពព្រ

<u>ដីកាសម្រេច</u>

<u>ប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ</u>

យើង ភ ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយកញ្ញា ខ ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ១៦១ មាត្រា ២៤៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ ។

បានឃើញកំណត់ហេតុដកហូតវត្ថុតាងចុះថ្ងៃទី០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ របស់ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ។

បានឃើញពាក្យសុំចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ របស់ឈ្មោះ ឧត្តម ជាមេធាវីការពារជនត្រូវចោទឈ្មោះ វណ្ណនី ម្ចាស់រថយន្តម៉ាក "ហាយយ៉ិនដាយ" (HYUNDAI) ពណ៌ស ពាក់ស្លាកលេខ ព្រះសីហនុ ៣A ០៩៦៤ ។

<u>សំអាងហេតុ</u>

-ឈ្មោះ វណ្ណនី ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើ រថយន្តម៉ាក "ហាយយ៉ិនដាយ" (HYUNDAI) ពាក់ស្លាកលេខ ព្រះសីហនុ ៣A ០៩៦៤។

-ការប្រគល់វត្ថុចាប់យកខាងលើទៅឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ពុំបង្ករជាឧបសគ្គដល់ការស្វែងរកឱ្យឃើញការពិតឡើយ។

-យោបល់របស់លោក ព្រះរាជអាជ្ញា ពុំយល់ទាស់នូវការស្នើសុំឡើយ គប្បីចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកខាងលើទៅឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ១៦១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

-ការប្រគល់ម៉ូតូទៅឱ្យម្ចាស់ដើម ពុំប៉ះពាល់ដល់នីតិវិធីស៊ើបសួរឡើយ ។

<u>ហេតុដូច្នេះសម្រេច</u>

ប្រគល់រថយន្តម៉ាក "ហាយយ៉ិនដាយ" (HYUNDAI) ពណ៌ស ពាក់ស្លាកលេខ ព្រះសីហនុ ៣A ០៩៦៤ ដែលបច្ចុប្បន្នបានរក្សាទុកនៅស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ការិយាល័យកណ្តាលសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ការិយាល័យនគរបាលចរាចរផ្លូវគោក ឱ្យទៅឈ្មោះ វណ្ណនី វិញចាប់ពីពេលនេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ក្រឡាបញ្ជី

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល

មន្ទីរស៊ើបសួរ (.........)
លេខ:........... តក២០/ព្រទ.

ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ។

- បានឃើញច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា២៤៧ថ្មីនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាស ឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខៈនស០០៩/០៦១៣/រកម/ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ។
- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:........... អក ចុះថ្ងៃទី១៣/១២ ២០១៩/។
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ:...........។ដកសសចុះថ្ងៃទី១៣/១២២០១៩/។
- បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ: ....សស ចុះថ្ងៃទី១៣/១២។ ២០១៩/
- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ:.......... ដកសព ចុះថ្ងៃទី២១/០៤/២០២០ ។

ក្រោយពីបានស៊ើបសួរ និងពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ យល់ឃើញថា:

- តំណាងអយ្យការបានប្តឹងសុំបញ្ជូនៈ ឈ្មោះ........................ ទៅជំនុំជម្រះពីបទៈ **ជួញដូរដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិគីរីថ្មី ឃុំសំរោងលើ ស្រុកអង្គស្នួល ខេត្ត កណ្ដាល កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។
- មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់លើជនជាប់ចោទៈ ឈ្មោះ ....ភេទប្រុស អាយុ ....ឆ្នាំ ពីបទៈ **ជួញដូរ ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិគីរីថ្មី ឃុំសំរោងលើ ស្រុកអង្គស្នួល ខេត្តកណ្ដាល កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យ គ្រឿងញៀន។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១ .បញ្ជូនជនត្រូវចោទ ឈ្មោះ ....ភេទប្រុស អាយុ២១ ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ................. ទីកន្លែងកំណើតនិងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន.. , ឪពុកឈ្មោះ..................ម្ដាយឈ្មោះ .... ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ .... ។

ជននេះត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យពីបទៈ **ជួញដូរដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិគីរីថ្មី ឃុំសំរោងលើ ស្រុកអង្គស្នួល ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្ម ទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

និងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:.................... អក ចុះថ្ងៃទី............ ខែ........... ឆ្នាំ ២០១៩ ព្រមទាំងវត្ថុតាង និង បញ្ជីរាយនាមជនដែលជាប់ទាក់ទិនក្នុងសំណុំរឿងនេះ ទៅសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ដើម្បីជំនុំជម្រះតាមច្បាប់ ។

២. បង្គាប់ឲ្យរក្សាជនជាប់ចោទឈ្មោះ....................ឲ្យនៅជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្នសិនរហូតដល់ ពេលចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការជំនុំជម្រះ ។

ថ្ងៃ ....ខែឆ្នាំជូត ទោស័ ....ក ព២៥៦.ស.៤

កណ្តាល ....ថ្ងៃទី ,ខែ២០២០ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង

កណ្តាល ,ថ្ងៃទី២០២០ឆ្នាំ ....ខែ.............

តំណាងអយ្យការ